

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

MECMÛ'A - İ EŞ'ÂR
(06 Mil Yz A 795/2)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Tuğba KOCAKAPLAN

Niğde
Niğde, 2018

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

MECMÛ'A - İ EŞ'ÂR
(06 MİL YZ A 795/2)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Ziya AVŞAR

Üye: Doç. Dr. Turgut KOÇOĞLU

Üye: Öğr. Gör. Dr. Kezban PAKSOY

Hazırlayan

Tuğba KOCAKAPLAN

Niğde, 2018

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Mecmu’a-i Eş’âr (06 Mil Yz 795/2) ” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. .../09/2018

TUĞBA KOCAKAPLAN

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Ziya AVŞAR danışmanlığında Tuğba KOCAKAPLAN tarafından hazırlanan " Mecmu'a-i Eş'âr (06 Mil YZ A795/2)" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarih: 13/09/2018

JÜRİ :

Danışman : Prof. Dr. Ziya AVŞAR

Üye : Doç. Dr. Turgut KOÇOĞLU

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Keziban PAKSOY

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun ..... tarih ve ..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Hünkar GÜLER
Enstitü Müdürü

İçindekiler

YEMİN METNİ.....	i
JÜRİ ONAY SAYFASI	ii
İçindekiler.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
GİRİŞ.....	1
MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR HAKKINDA.....	3
1.1. Mecmû'a Hakkında Genel Bilgiler	3
1.2. Mecmû'ada Yer Alan Şair ve Şiir Sayısı	3
2.1. MECMÛ'ADA YER ALAN GAZELLER.....	5
2.2. MECMÛ'ADA YER ALAN KASİDELER.....	14
2.3. MECMU'ÂDA YER ALAN KIT'ALAR	15
2.4. MECMÛ'ADA YER ALAN MESNEVÎLER.....	15
2.5. MECMÛ'ADA YER ALAN RUBAİLER	16
2.6. MECMÛ'ADA YER ALAN BEYİTLER.....	18
2.7. MECMÛ'ADA YER ALAN TERKÎBBEND	21
2.8. MECMÛ'ADA YER ALAN MUAMMALAR.....	22
2.9. MECMÛ'ADA YER ALAN LUGAZ	23
ÖZGEÇMİŞ	144
KAYNAKÇA.....	147

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mecmû'a-i Eş'âr (06 Mil Yz 795/2)

Tuğba KOCAKAPLAN
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ziya AVŞAR
Eylül 2018, 126 sayfa

Bu çalışmada Milli Kütüphanede 06 Mil Yz 795/2 arşiv numarası ile kayıtlı “Mecmû'a-i Eş'âr ” adlı şiir mecmû'ası incelenmiş, önce mecmû'anın kısa bir tanımı yapılmış ardından mecmû'anın içeriği ve teknik özellikleri üzerinde durulmuş en son olarak da mecmû'ada yer alan nazım şekilleri ve türleri bilimsel bir metotla yeni harflere aktarılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mecmû'a, 06 Mil Yz 795/2, Mecmû'a-i Eş'âr, vezin, matla

**ABSTRACT
MASTER'S THESIS**

COLLECTION OF POEMS (06 Mil Yz 795/2)

KOCAKAPLAN, Tuğba
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Supervisor: Professor Doctor Ziya AVŞAR
September 2018, 126 pages

In this study, the analyzing of poem collection called “Mecmû'a-i Eş'âr ” which is recorded in the National Library with “06 Mil Yz 795/2” number and facsimile has been studied and before of macmua then made a short description of the content and specifications of macmua the most recently emphasized in the macmua verse forms and types of letters are transferred to the new scientific method.

Key words: Macmua, 06 Mil Yz 795/2, collection of poems and fawaid, meter, matla

ÖNSÖZ

Dîvân Edebiyatı'na ait metinler içerisinde şiir mecmualarının önemli bir yeri vardır.. Şiir mecmû'aları, tertip edildikleri dönemin edebi zevk ve edebi ortamlarını yansıtmaları açısından bilimsel olarak irdelenmesi gereken kaynaklardır. Mecmû'aların tertip edilmiş biçimleri muhtelif özellikler gösterir. Bu özelliklerden hareketle araştırmacılar mecmû'alara dair bazı tasnifler yapmışlardır.

Bu çalışmada Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz 795/2 arşiv numarasında “Mecmû'a-i Eş'âr ” adlı şiir mecmû'asının tanıtımı ve metin neşri yapılmıştır. Çalışmamız bir giriş ve üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmû'alarla ilgili kısa ve özlü bilgi verilmiş, İkinci bölümde mecmû'ada yer alan nazım şekilleri ve vezinleri üzerinde durulmuş, üçüncü bölümde ise mecmû'a metninin çevriyazılı hali verilmiştir. Mecmû'anın metin kısmını tespit ederken gerek Türkçe gerekse Arapça ve Farsça şiir metinleri çevriyazı ile verilmiştir

Mecmû'a metni tespit edilirken, mecmû'adaki düzene uyulmuştur. Ancak bir gazel yahut bendli bir şiir metni arasına giren beyit ve manzume parçaları o gazel ve bendli şiirin bitiminden sonra varak numarası belirtilerek eklenmiştir. Mecmû'adaki imlâ yanlışları, ilgili kelime ve ibare üzerine dipnot düşülerek belirtilmiştir. Bazı bend ve beyitlerde kelime, ibare, dize ve beyit eksikleri vardır. Bu tip eksiklikler de yine ilgili şiirde dipnot ile belirtilmiştir. Metinlerin bilimsel imlâsında Prof. Dr. Ziya AVŞAR'ın “*Tenkitli Metin Neşrinde İmla Sorunu Üzerine Yeni Düşünce Ve Öneriler*” adlı makalesindeki önerilere uyulmuştur.

Bu çalışmada desteğini esirgemeyen, üzerimde büyük emeği bulunan danışmanım Prof. Dr. Ziya AVŞAR'a teşekkürü bir borç bilirim. Eşim Durmuş TÜRKÜM'e de teşviklerinden dolayı teşekkür ederim. Ayrıca bu çalışmayı mutlaka tamamlamamı vasiyet eden babam Hüseyin Fikret KOCAKAPLAN'ı da rahmet ve özlemle yad ederim.

GİRİŞ

Mecmû'a "sözlükte dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak" anlamındaki cem' masdarından türeyen bir kelimedir. Bu eserler için mecmû'a kelimesinin yanı sıra *mecâmi*, *mecmâ*, *câmi* gibi aynı kökten türemiş kelimelerle, *cüzdan*, *defter* ve *cerîde* isimler de aynı mânada kullanılmıştır.

Mecmû'aların bazılarının sahibi ve müstensihî belli, büyük bir kısmının ise müstensih ve sahibi belli değildir. Ekserisinin düzenleme tarihleri de yoktur (Aydemir, 2007: 123). Mecmû'alar bize sadece dönemin edebî hayatı hakkında bilgi vermezler. Bunun yanında tıp, ilahiyat, felsefe gibi diğer bilim dalları hakkında da bilgi sahibi olmamıza katkıda bulunurlar.

Edebiyatımızın önemli kaynaklarından biri olan mecmû'aların farklı şekillerde tasnifi yapılmıştır. Bunlardan biri Günay Kut'un, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'nin "mecmû'a" maddesindeki tasnifidir bu tasnif, şu şekildedir:

1. Nazire mecmû'aları
2. Seçme şiir mecmû'aları
3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşan mecmû'alar
4. Karışık mecmû'alar
5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmû'alar (Kut, 1986: 170-174) şeklindedir.

Bu konuda son tasniflerden birini yapan Mehmet Gürbüz'ün tasnif denemesi de şu şekildedir:

1. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmû'aları
2. Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmû'aları

3. Nazire mecmû'aları
4. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmû'alar. (Gürbüz, 2012: 108-112) şeklindedir.

Mecmû'alar üzerine son dönemlerde yoğun bir akademik çalışma trendi göze çarpmaktadır. Bu gerçekten hareketle söz konusu çalışmalarla aynı şeyleri söylememek adına, giriş kısmını daha fazla uzatmayı gereksiz buluyoruz. İlgilileri için bahsi geçen çalışmalar kaynakçada toplu bir şekilde bir araya getirilmiştir. Mecmû'alar hakkında yeterli bilgi edinmek isteyenlerin bu kaynakçayı gözden geçirmeleri kendileri için yararlı olacaktır.

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR HAKKINDA

1.1. Mecmû'a Hakkında Genel Bilgiler

Tez çalışmamıza konu olan mecmû'a, Milli Kütüphane'de 06 Mil Yz 795/2 arşiv numarasında kayıtlı “Mecmû'a-i Eş'âr ” adlı eserdir. Mecmû'a 55 varaktan oluşmaktadır. Eserde zaman zaman boş varaklara da rastlanılmaktadır. Bu boşluklar derleyici tarafından daha sonra doldurulmak için bırakılmış olmalıdır. Eserin yazı türü nestalik ve taliktir. Mecmû'ada her zaman olmasa da şairlerin mahlasları kendilerine ait şiirlerin başlarına yazılmış ve bir şairin birden çok şiiri varsa “velehu” ibaresiyle belirtilmiştir. olarak yazılmıştır. Mecmû'anın büyük çoğunluğu Türkçe şiirlerden oluşmakta, yer yer Arapça ve Farsça şiirler de yer almaktadır.

Mecmû'adaki “lirakamihi, limuharririhî gibi kayıtlardan Mecmû'anın 18. yüzyıl şairlerinden Sırrî'ye ait olduğunu anlıyoruz. Ancak mecmû'a sahibi Sırrî'nin bu yüzyıldaki hangi Sırrî olduğunu net olarak çıkarmak güçtür. Adı geçen müstensih şair, mecmû'asında hem kendi şiirlerine hem de dostları olan Tab'î ve Âlî gibi şairlerin şiirlerine daha çok yer ayırmıştır.

Mecmû'adaki şiirlerin bazı dizelerinde eksiklik ve vezin hataları vardır, takdim tehir ile düzelenlerin yanında metin tamiri ile yaptığımız tasarruflar metinde “[ ]” işareti ile gösterilmiştir ve bu durum yine bir dipnot ile gösterilmiştir.

Mecmû'ada daha çok 18. yüzyıl şairlerinin şiirleri ter almaktadır. Bu sebeple çevriyazılı metin o dönemin dil özelliklerine uygun biçimde düzenlenmiştir.

1.2. Mecmû'ada Yer Alan Şair ve Şiir Sayısı

Mecmû'ada yüz yetmiş üç şiir bulunmaktadır. En fazla şiir Âlî'ye aittir, Onu Tab'î ve sırrî'nin kendisi takip etmektedir.

Mecmû'ada yer alan şairlerin şiirlerine ait matla ve bendler aşağıdaki tabloda toplu olarak yer almaktadır:

2. MECMÛ 'ADA YER ALAN NAZIM ŞEKİLLERİ

2.1. MECMÛ'ADA YER ALAN GAZELLER

Varak No	Şair	Vezni ve Matla' Beyiti
75a	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i> K̄alur ħumârı meyüñ keyf ü kârı böyle geĉer Ĥazânıdur k̄alacak nevbahârı böyle geĉer
75a	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i> Her nigāhuñda nice ğamzelerüñ var senüñ Diller almaĝda ĉok hünerüñ var senüñ
75a	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i> İderdüñ terk-i ser zāhid-i melāmet neydügin bilseñ Baña ta'n eylemezdüñ sen maĥabbet neydügin bilseñ
75a	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i> Dembedem ĉek sâĝar-ı derdi bahār olsun dime Muĝrib-i ĥoşlehĉe cām-ı zernigār olsun dime
75a	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i> Dil esîr-i dām-ı zülfüñdür k̄arār itmezse de Cân giriftār-ı ĝamuñdur āh u zār itmezse de
75b	<i>Tab'î Çelebi</i>	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i> Şanma dil derd u ĝamuñla nātüvân-ı 'aşĝdur

		Kaşların yayın çeker kaheramân-ı ‘aşkdur
75b	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün</i> Şikâr itdün gönül murğın hemân fâr olduğum kaldı Esir-i bend-i fitrâk u nigünsâr olduğum kaldı
75b	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i> Geldi eyyâm-ı bahâr eyleyelüm seyr-i çemen Başladı nâleye dil bülbülü her vâdiden
75b	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i> Ben neyem kim ser-i müjgânuña qurbân olayum Ço beni zülf-i perîşânuña qurbân olayum
76a	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün</i> Birez görmüş yine ol gamzeler mestânedür şimdi Gönül kârın bitürdi kaçdı anuñ cânadur şimdi
76a	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i> ‘Aşkıla âvâre dil hergiz mekân bilmez nedür Bir hümâ-yı lâmekândur âşiyân bilmez nedür
76a	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i> Gitdi derd-i ‘aşkla dil gamgüsârın bulmadı Çarğa-yı baır-ı gam oldu dest-i yârin bulmadı
76a	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i> Câm-ı nâz ü şivedür ol âfeti hep mest iden ‘Aşkdur ammâ dili mânend-i cür‘apest iden

76a	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i> Neylesün (ki) neş‘e virmez ‘âlemüñ câm-ı Cemin Kâse-yi zehrâbdan eyler o hep def‘-i gamın
76b	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün</i> Gönül kim mülk-i ‘aşkuñ pâdişâh-ı Cempenâhidur Serinde dūd-ı âhı şehper-i taraf-ı külâhidur
76b	<i>Tab‘î Çelebi</i>	<i>mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilü mefâ‘ilün</i> Gül-i dâğ ile sinem güşe-yi gülzârdan qalmaz

		Figāna gelse dilde ‘andelīb-i zārdan kalmaz
81a	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i> Gösterüp kāküllerin ref‘-i ‘arāqçīn eylemez Sünbül-i şermende gīsūyī ki pürçīn eylemez
81a	Ālī	<i>mefā‘ilūn fe‘ilātūn mefā‘ilūn fe‘ilūn</i> Olurdu müşkili hāll ‘aşıq-ı dilfigāruñ Çözülse dest-i niyāz ile bend-i şalvāruñ
81a	Ālī	<i>mefā‘ilūn fe‘ilātūn mefā‘ilūn fe‘ilūn</i> Getürmeyüp dile ğam dāyimā şafāda gerek Nazarda bir meh-i tābān u elde bāde gerek
81a	Ālī	<i>mefūlū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn</i> Serhoş-i feyz-i bāde-yi i‘cāzdur sözüüm Bezm-i çemende nağme-yi şehnāzdur sözüüm
81a	Ālī	<i>mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn</i> Ferāğat eyledüm yārūñ ruħından kākülinden hem Bu gülzāruñ uşandum lālesinden sünbülinden hem
81b	Ālī	<i>mefūlū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ulūn</i> Olmamış iken şu’le hem āgūş-ı maħabbet Mest itmiş idi gönlimi sercūş-ı maħabbet
81b	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i> Müdde‘ā mest-i maħabbet olmadur cānāneden Neş‘e taħşil itmedür maqşūd olan peymāneden
81b	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i> Dil niyāz itmez mi yāre böyle nāzı var iken Ġayre nāz itmek muħāl nāza niyāzı var iken
81b	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i> Çekduk el ümid-i vaşl-ı yārden şimden girü Vāz geldük bīvefā dildārdan şimden girü
82a	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i> Gitdi hātırdan vişāl-ı dilrübāya ārzular Dilde hergiz kalmazı zevk u şafāya ārzular
82a	Ālī	<i>fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn</i>

		Neyleyin ol yāri kim ānuñ vefāsi olmya Güne güne iltifāt ile ‘aṭāsı olmya
82a	Ālī	<i>mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün</i> Şubḥumda olur biñ şeb-i deycūr nühüfte Āhımda nice meş‘ale-yi Tūr nühüfte
82a	Ālī	<i>mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün</i> Nigeh-i sermest-i nāz ü gamze-yi ḥünḥār āşüfte Kemend-i zülf-i derhem ṭurre-yi ṭarrār āşüfte
82a	Ālī	<i>fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün</i> Ḥaṭṭ-ı müşgīn semenpüş-ı‘ izār oldı yine Kilk-i endişe bu yüzden müşkbār oldı yine
82b	Ālī	<i>mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün</i> Taḥşil-i merām itmege ikdām ne lāzım Bir vuşlat için yāre bu ibrām ne lāzım
82b	Ālī	<i>fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün</i> Her kese ol serv-i ra‘nā derkenār olmak neden Reşk ile çeşmüm anuñçün eşkbār olmak neden
82b	Ālī	<i>fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün</i> Kayd-ı ‘ālemden çekil mānend-i servāzāde ol Nāzperver bir nihāl-ı tāzeye dildāde ol
82b	Ālī	<i>fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün</i> Āfitābum āsumān-ı evc-i kemālümdür benüm Āsumānum ‘aşk-ı mihr-i bīzevālümdür benüm
83a	Ālī	<i>mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün</i> Hiç bezm-i vişāl-ı yārden nüş itmedüm gitdüm Olup mest-ı şafā deryā gibi cüş itmedüm gitdüm
83a	Ālī	<i>mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün</i> Vefā itmezse dilber ‘āşık-ı bīçāre gam çekmez Belāsından ḥazer kılmaz cefāsından elem çekmez
83a	Ālī	<i>fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün</i> ‘Āşık-ı bitāb yoḡdur şanmañuz cānāne yoḡ Şem‘-i bezmefrüz-i ‘ālem çok velī pervāne yoḡ

83a	Ālī	<i>fe'izzlātūn fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilūn</i> Nevbahār oldı yine geldi şafā eyyāmı 'Iyş u nūş eyle kıoma bir dem elüñden cāmı
83a	Ālī	<i>fa'ilātūn fa'ilātūn fa'ilātūn fa'ilūn</i> Güft ü güy-i nāzda mu'cizbeyāndur ğamzesi Çeşm-i kâfirkişine bir tercemāndur ğamzesi
83b	Ālī	<i>fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn</i> Döndi gülgün sirişk ile dide Cām-i gevher nigār-i Cemşide
83b	Ālī	<i>fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn</i> Mey için ruhsārın ol ğayr ile gülfām itmede Ben yaşum seylāb-ı kühendāz-ı ārām itmede
83b	Ālī	<i>mefā'ilūn fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn</i> Şarāb-ı nār ile çeşmüñ o deñlü mest eyle Ki nāzı mest-i nigāh-ı sitemperest eyle
83b	Ālī	<i>fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn</i> Bir kara 'asker haţuñ şāhibkırān-ı ğamzeñe Tiĝ-i ğamuñdur tegāful kahramān-ı ğamzeñe
83b	Ālī	<i>mefā'ilūn fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilūn</i> Görünmez oldı yine āfitāb-ı ruhsārı O şūh-ı 'işvenüvāz ol büt-i sitemkârı
84a	Ālī	<i>fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn</i> Tāb-ı mey gülbērg-i ruhsārdan 'arokrız eylese Gülşen-i şādāb-ı hüsn-i şebnem āmiz eylese
91a	Şehrī	<i>mef'ulü fā'ilatü mefā'ilü fā'ilūn</i> Şubh-i ezel ki rüz-i seyirdür naşibümüz Yüz döndürürse çäre ne ey dil-i habibümüz
95b	Emrī	<i>fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilūn</i> Pāyimāl eyleme ğisū-yı 'abirefşānuñ Kuyruĝın başma nigārā uyur ejdehānuñ
97b	Nāi'li	<i>mef'ulü fā'ilatü mefā'ilü fā'ilūn</i>

		Kim dir o vech-i pāke ḥaṭāverde olmasun Āmedşūd-i nigāha hemān perde olmasun
97b	Neşāṭī	<i>mef'ālün fe'ilātün mef'ālün fe'ilün</i> Olursa mazhar-ı nūr-ı şuhūd pervāne İder şafā ile maḥv-ı vücūd pervane
97b	Ḳınalızāde [ʿAlī]	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i> Dehenüñ çeşme-yi Hızr u ser-i zülfüñ eülemāt Sebze-yi ḥaṭṭuñ ile la'l-i lebün āb-ı ḥayāt
97b	Ṭıflī	<i>mef'ālün mef'ālün mef'ālün mef'ālün</i> Bahār eyyāmidur güllerle dilşād olmada bülbül Açıl ey ḡonce-yı bāḡ-ı leṭāfet söylemezseñ gül
104b	Şehrī	<i>mef'ālün fe'ilātün mef'ālün fe'ilātün</i> Ezel ki zaḥm-ı cigergāh-ı 'uñ ile ḡarīniz Henüz ārzūmend-i tebessüm-i temkīniz
104b	Yaḥyā Efendi	<i>mef'ülü fā'ilātü mef'ailü fā'ilün</i> Dilber giceyle gelse raḡīb āgeh olmasa Ol rūsīyāh sāye gibi hemrāh olmasa
104b	Nādīrī	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Cān semā' eyler olup ḡam tekyesinde Mevlevī Dāḡ u şerḡam nāy u def 'şerḡ-i cünūnum Mesnevī
105a	Ḥanīf	<i>mef'ülü fā'ilātü mef'ailü fā'ilün</i> Dil kim mütün-ı cism-ı cihāndan firībedür Esrār-ı 'aşḡ ile ṭolı bir nevcerīdedür
106b	Ḥakīmī	<i>mef'ülü fā'ilātü mef'ailü fā'ilün</i> Nevrüz faşlı oldı irişdi bahār-ı nev Ḳıldı cihānı reşḡ-ı cinān rüzīgār-ı nev
106b	Ḥakīmī	<i>mef'ülü fā'ilātü mef'ailü fā'ilün</i> Şavt-ı hezārı zemzeme-i sūr şandılar Emvāt-ı bāḡ ḡāb-ı 'ademden uyandılar

107a	Hakīmī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> H̄adeng-i ğamzeñ ile zaħmnāk olup giderüm Meded bu zaħm ile āħir helāk olup giderüm
113b	Va'dī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Ben ol h̄ākister-i 'aşkem ki itmezem 'ayān āteş Derunümdan yine h̄ālī degildür her zamān ateş
113b	Va'dī	<i>mefülü mefā'ilü mefā'ilü feülün</i> Geh şıseye geh cām-ı ziyāğüstere şunma Şüfi çek elüñ göz göre āteşlere şunma
113b	Neşet Efendi	<i>mefülü fā'ilātün mefā'ilü fā'ilün</i> Ey āh-ı serd bir eserüñ yok mıdur senüñ Ey eşk-i germ bir hünerüñ yok mıdur senüñ
115a	Şerif Şabri	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Ġonceye h̄andān olup göster tebessüm neydüġin Bülbüle şehnāz idüp bildür terennüm neydüġin
115a	Şerif Şabri	<i>mefülü mefā'ilü mefā'ilü feülün</i> Cevrüñ çeker inler dil-i nāşād elüñden Feryād senüñ ey şeh-i bīdād elüñden
117b	Vecdī	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Bāde kim dāġ-ı dil-i endişedir her kaçresi Āfet-ı 'aql-ı Felātünpişedir her kaçresi
117b	Nā'ilī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Bu mātemgāhda feryād-ı hayret zehrin olmuşdur Ve kām-i gam tehīsāz-ı dimāġ-ı şiven olmuşdur
120b	Sırrī	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Elhazer te'sir-i āh-ı dilden ey maқşūd-i dil Cism-i āhı dāġdār eyler şerār-ı dūd-i dil
120b	Sırrī	<i>mefülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> H̄ahişgeri-yi vuşlata her simber yeter İnşāf et yeter yeter ey bīhaber yeter
121a	Gālib	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i>

		Behrecūyī nīst ezgerdūn merā īn rūšenest Ez hasīsān çiz hāhī hemçü seng ü āhenest
121a	Sırrī	<i>mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün</i> İtme tabīb bīhūde gel niyet-i devā Bilmez mezāk-ı zaḥm-ı dilüm lezzet-i deva
121b	Sırrī	<i>fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilün</i> Bezm-i hicrānuñ ki ğamdur sākiy-i peymānesi Sıyt-ı çāk-ı ceyb-i cāndur nāle-yi mestānesi

121b	Sırrī	<i>mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün</i> Metā ^c -ı derdüne naqd-ı revāne minnetdür Ḥarā ola o dile kāşināyi şihhtadür
121b	Sırrī	<i>fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilün</i> Zaḥm-ı sīnem kim 'adüvv-ı merhem-i behbüddur Ḥamdḥān-ı rīze-yi elmās-ı zehrālüddur
121b	Sırrī	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i> Endişe-yi zülfünle perākende şu'urum Vādī-yi ḥireden yine şad merḥale dūrum
122a	Sırrī	<i>fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün</i> Levḥ-ı ruḥsār olmasun zülf-ı dilārādan tehī Mu'teber olmaz o menşür olsa tuğradan tehi
122a	Sırrī	<i>fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün</i> Oldum esrār-ı ḥaṭ-ı lā'l-ı lebünle ḥayrān Olmadum devlet-i hüsünde dirigā handan
122a	Sırrī	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i> Şafā-yı lezzet-i güftārına güftār dilbeste Ḥarām-ı cünbiş-i reftārına reftār Dilbeste
122a	Şehrī	<i>mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün</i> Ehl-i dilün düşer mi dil-i dāğ-ı dāğına Dehrün tenezzül ide temāşā-yı bāğına

122b	Zihni-yi Bağdādī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Yüzüñ göster hicābı dīde-yi nemnākdan aldur Niřān-ı mihr u māhı şafha-yı eflākden aldur
122b	Üstād Āmād	<i>fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Her kirā rūy dernikū nāmīst Da'vā-yı āřıkī ber u hāmīst
122b	Sırrī	<i>mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün</i> Tā fehm-i suhan-i dilberi nādir severiz Biz sevdiğimiz dilberi řā'ir severiz
123b	Sırrī	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Ruhsāruñ üzre tāze ha-ı müřkbü mıdur Ceyř-i Hābeřle milket-i Rūma ğulū mıdur
123b	Sırrī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Nola dilteng isem hicrāna bezm-ı urb-ı vālādan Olur piide-yi are-yi fūrat devr-i deryadan
123b	Sırrī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Esir-i āřa dil-ı dāđ dāđ lāzımdur O hāngāhda bir a erāđ lāzımdur
123b	Sırrī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Göñül dūřup ham-ı ğisū-yi yāra almıřdur Netice hāırum ol yādigāra almıřdur
123b	Sırrī	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Ey dilnisār-ı zülf-i periřānuñ olduğum Vey cānsipār-ı cünbiş-i müjğānuñ olduğum
124a	Sırrī	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Sāī seher ki elde uta sāđar-ı řabūh Olur řikeste cām-i dil-i tevbe-yi Nařūh
124b	Rızāyī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Hemişe ğamze-yi fettanı cāna āteř urur O düzd-i ğāret iün hānumāna āteř urur
124b	Sırrī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Nesim-i āh aup zam-ı dilnişinimizi

		Şükufte gör gül-i bāğ-ı belāzemīnīmizi
124b	Nāyir	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Cefā gördün o şūh-i nāzperverden vefā derken Bizimle 'ākībet bigāne oldı āşinā derken
124b	Şerif Şabrī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Yazılsa yine gönlüm defter-i cānāne kaydından Biraz āzāde olsam bu dil-i dīvāne kaydından
125a	Şerif Şabrī	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Hān-ı belā dilerdüm eğer ni'met istesem Cāh-ı maḥabbet ister idüm devlet istesem
127b	Lāedri	<i>Vezin</i> Himmet-i 'ālī zifelek begüzered Merd-i behimmet zimülk begüzered

2.2. MECMŪ'ADA YER ALAN KASİDELER

Varak Numarası	Şair	Vezni ve Matla' Beyiti
74b	Fā'izi	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Çemende şanma bu faşl içre cūylar toñdı Şoқulup ayağın atamaz oldı geşt-i fezā
79b	Sırrī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Göñül bir şubḥdem meyl eyleyüp gülgeşt-i gülzāre Nezāketle refīk oldum nesīm-i nerm-i reftāre
57b	Beşir Efendi	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Zehī şeb şeref-i şems-i ārzū vü ümīd Ki hep nücüm-ı sipihri serāser itdi sa'id
88a	Ünsī	<i>mefā'ilün feilatün mefā'ilün feilün</i> Bir iki yıl daḥi teşrif iderse Mısrı eger Diyār-ı Hürmüze gālib olup bilād-ı şa'id
89a	Ünsī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Gören ol zülf-ı pīçāpīç ile rüy-ı dilārāyı Buyuruldu beyāz üzre şanur zībā-yı paşayı
98b	Mezākī	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i> Bārekallāh zehī tañtana-yı 'ulyānī Tutdu dünyāyı yine kevkebe-yi ḥākānī

2.3. MECMU'ÂDA YER ALAN KİT'ALAR

Varak Numarası	Şair	Vezni ve Kit'a Metni
103a	Monla Cāmī	Veziş-i nesīm-i hirmān bekes mekūn peyvend Ki herkesi ki nehī dilber-i āşināyī-i u Eger muḥālif-ı tavr-ı tū bāşed evzā'eş ʔAzāb-ı rūḥ şevved şohbet-i riyyāyī-yi u
112a	Sırrī	<i>fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Sırriyā bu cihān-ı ma'rifetüñ Ben ne Fennīsi ne Fāyıkıyam Şimdi yaşıdur didikleri şūḥuñ Cān u dilden ölümlü 'aşıkıyam
125b	Ḥakīm Senāyī	<i>fe'ilātātün fe'ilātātün fe'ilün</i> Goft ḥakīmī ki müferriḥ buved Āb-ı mey u laḥn-ı hoş u bustān Hest velikin nebuved nezd-i 'aql Hiç müferriḥ çu ruḥ-ı dustān
120a	Ebü's-Su'ūd Efendi	<i>mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Yā mecma'ü'l meḥāsini yā menba'ü'l kerem Levlāke keyfe biḥalāki şey'en mine'l'adem Ente'ş şefi' menke ricā'ī şefā'atün Yā ḥāteme'r risāleti yā seyyide'l-ümem

2.4. MECMÜ'ADA YER ALAN MESNEVİLER

Varak Numarası	Şair	Vezni ve Matla' Beyiti
85a	Yaḥyā Efendi	<i>fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül</i> Gel ey neşvedār-ı şarāb-ı elest Belā kūçesi içre o kār-ı mest
108b	Ḥakīm-i Zülālī	<i>fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül</i> Benām-i ḥüdāvend-i dilhā-yi teng Ki āred Süleymān beyek mūr-ı leng
115b	Ḥakīm-i Zülālī	<i>mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün</i> Benām-i ān ki Maḥmūdeş Āyāzest Ġameş butḥāne-i nāz u niyāzest

119b	Lāedri	<i>feilātün mefāilün feilün</i> Diñle ey vākıf-ı haķıķat-ı hāl Zer gibi ķāl ider seni bu maķāl
------	--------	--

2.5. MECMŪ'ADA YER ALAN RUBĀ'İLER

Varak Numarası	Şair	Vezni ve Metni
65b	Lāedri	<i>Ahreb</i> Yā Rab düşeli gönlümüze şevķ-i şarāb Ķaldı gözümüz cāmda mānend-i ĥabāb Meysiz degülüz güft u şenide ķādir Nice virürüz rüz-ı su'ālinde cevāb
96b	Hāletī Efendi	<i>Ahreb</i> Ermez kef-i pāyine (...) niyāz Zerbeft-i vücūduñ almasa pāyendāz İnsāf idicek ġarīb revnaķ virdi Kāşāne-yi ĥüsn-i yār-ı fu'āda nāz
96b	Hāletī Efendi	<i>Ahreb</i> Ey şıñne-yi aşķ var zūlfine ilet Men aşıķı kim ġāyet-ı āmāl budur Ammā ki disün öñümce dellāl-ı ķazā Hercāyiye aşıķ olanın ĥālī budur
104b	Şehrī	<i>Ahreb</i> Evvel çekebilmezdi kemānum Rüstem Şimdi çekemem kemān-ı ĥamyāzeyi hem Devrān beni kurbānuñ olam neyleyeyüm Tā şöyle za'if etdi ki sāyem çekemem
125b	Lāedri	<i>Ahreb</i> Bir āfetāşüb-ı zamānsın zālīm Sürüşfiken-i her dü cihānsın zālīm Şad elĥazer ol nigāh-ı Tātārīden Yaĥşi bilürüm seni yamansın zālīm
125b	Şeyh Necmeddin	<i>Ahreb</i> Ezrāĥat-ı pür daġdaġa miñnet-i bihter Vez devlet-i bemidār-ı naķib bihter

		Bīgāne zihūş tā muvāfikhūştā Nāmūrād zimurād-ı bīmurād bihter
125b	Şeyh Sa'đi	Ahrem Ba'dez tövbe tüvān resten ezazāb-ı elm Velik mīnetüvān ezzebān-ı merdum rast Eyyuha'l kavmi ellezī fi'l medreseti Külle mā haşşalnumū bārusūse
125b	Şeyh Necātī	Ahreb Ān genc-i hafī niger u zāhirişānra Tā halk nekerd hazret-i insānra Şem'est nümāyende kes derşeb-i tār Her çend ki hūd rih̄te bāşed ānrā
125b	Şeyh Necātī	Ahreb Yek lahza çerāğ-ı arzuhā pūf kon Çat'-i nazar ezcemāl-ı her Yūsuf kon Engüşti zi in şehd bekāmet nekeşem Der lezzet-i o ger tuniyāyı tof kon
125b	Riyāzī	Ahreb Ey dil-i beğazā-yi izedi rāzi bāş Ney derpey-i müstağbel ü ne māzi bāş Dünyāt hemi bāyed ve dīn mītalebī Her dü be to key de hūd hūd kääi bāş
125b	Li Emīr Hüsrev	Ahreb Yek tā zinār-ı 'ankebūta berdār Ve ān ki biz āteş-ı bedrāzı şad bār Yek sāl dürün zi' aferāyiş-i perver Ve āngāh ten-i za'if hüsrevī nedār
125b	Şeyh Ebū Sa'đ Ebü'l- Hayr	Ahreb Ger tātħor u naqş konem bernāyī Vān nān-ı nehīm piş-i sekiber hābānī Vān sikke sālī ger sene dergühendāz Ezneng berān nān nihend dendānī
127a	Şeyh Ebū Sa'đ Ebü'l- Hayr	Ahrem Hūr-i intizāre nigārem şıfat zed Rızvān rā ta'accüb kef-i hūd ber-kef zed Ān hā-yi siyeh berān ruhān-ı muṭrib zed Abdāl zibīm-i çeng bermuşhaf zed

2.6. MECMŪ'ADA YER ALAN BEYİTLER

Varak Numarası	Şair	Vezni ve İlk Bendi
80b	Lāedri	<i>mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ülün</i> ... Kebüter gibi hep demkeş olurlar Meydān-ı maḥabbetde gezerler kümesiyle
80b	Lāedri	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Yandı cānum harāretten rūḥ-ı revānım bir şū ver Ḳurıdı sāfi harāretten civānum bir şū ver
95b	Emri	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i> Pāyimāl eyleme gīsū-yı 'abīrefşānuñ Ḳuyruğın başma nigārā uyur ejdehānuñ
95b	Nev'i	<i>fe'ilātün fe'ila-ātün fe'ilātün fe'ilün</i> Başı irişdi göge rif'atla gerdūnuñ Ḳaḳ budur kim ḳatı alçaḳlığı var gerdūnuñ
95b	Bākī	<i>mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ülün</i> Başlar kesilür zülfi-perişānuñ ucından Ḳanlar dökülür gāmze-yi berānuñ ucından
95b	Bākī	<i>mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün</i> Benüm sözüüm ne virür sende himmet olmayıcak Ne fāyide iki başda maḥabbet olmayıcak
95b	Ḳāyālī	<i>mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ülün</i> Bir 'āleme irmişdürür erbāb-ı ḥarābāt Kim düşde daḫi görmez anı ehl-i münacat
95b	Fuzūli	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Beni zıkr itmez il efsāne-yi Mecnūna māyıldür Baña beñzer mi ol kim miḥneti takrīre ḳābildür
95b	Mollāyī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Benem ol ... yārüñ 'arāḳḥün olmuş Ser-i sümm-i semendin anuñçün sernigün olmuş
95b	Bākī	<i>mef'ulū fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün</i> Bildüñ mi sen de kendüñi ey bīvefā nesin Āşüb-i dehr ü āfet-i devr-i zamanesin
95b	Selīḳī	<i>mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün</i> Binā-yı ḥāne-yi dünyāyı bībünyād imiş bildüm Fenā taşıyla yapılmış ḥarābābād imiş bildüm
95b	Selīḳī	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Ān ki ber ḥübān-ı 'ālem pādīşeh dāred türā Ḳāhem ezçeşim-i bed herdem nigeh dāred türā
95b	Selīḳī	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün</i> Açıl ey gonca-yı gülçihre ki irişdi bahār

		ʾAyš iderler gül ü bülbül bir olup leyl ü nehār
95b	Selīkī	<i>mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾilün</i> Ağyārı tirāş itmege ey müymiyānum Tīğūñ ele alduqca döner bir kıla cānum
95b	Selīkī	<i>fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün</i> Üstühānum rīze rīze eylesin seng-i sitem Çekmesin ey yār rindān-ı seg-i küyuñ elem
95b	Selīkī	<i>feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün</i> Ey büt-i sīmbeden ey şanem-i Hızrlikā Yoluña kevn ü mekān cān u cihān cümle feda
95b	Selīkī	<i>mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün</i> İki lüle iki gözdür laʾine ey perīpeyker Yaşumuñ mācerāsın ayağūñ tozına ʿarz eyler
95b	Selīkī	<i>feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün</i> Eline hançer-ı sertizin alupdur süsen Gülşenüñ yollarını şimdi kesüpdür süsen
96b	Refī	<i>mefʾülü fāʾilātü mefāʾilü fāʾilün</i> Eşküm düşerse ayağūña tañ mı her seher Ey māhpāre sen güneşi yıldızum sever
96b	Emrī	<i>mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün</i> Eger haşr olmazsam ol kıyāmetkad nigārumla Gezem maşşerde göğsüm döğerek seng-i mezārumla
96b	Emrī	<i>mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün</i> Egerçi cān u dil naqdin yoluñda rāyegān itdüm Müfid olmadı yanuñda taşavvurdan ziyān itdüm
96b	Hışālī	<i>mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün mefāʾilün</i> Eşiginde o servüñ eşk seylābın revān itdüm Nazar kılmadı ben üftādeye güyā ki kan itdüm
96b	Hışālī	<i>fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün</i> İtmezin gülzār seyrin bülbül-i şeydā gibi Meskenüm kâf-ı kanāʿat olalı ʿankā gibi
96b	Hışālī	<i>fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün</i> Unuduldı saña cānlar virdügüm yād olmadı Gerçi derler dostum varın viren yād olmadı
96b	Hıyālī	<i>feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün</i> Acı çek ister iseñ lezzet-i zevk-ı ʿuqbā Telhkām olduğıçün kân-ı güherdür derya
96b	Hıyālī	<i>feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün</i> Oda yaqarsa seni haşreti ol māhveşün Gönül āh eyleme kim kırağı dutmaz güneşüñ
96b	Senāyī	<i>feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün</i> Eşşalā der-i maḥabbetde çalındı nākūs

		‘Ārdur ehl-i ḥarābāta gerekmez nāmūs
96b	Senāyī	<i>mef’ülü fā’ilātü mefā’ilü fā’ilün</i> Eglence kim olurdı dil-ı nātüvānuma Oturmasaydı ğuşşa vü ğam iki yanuma
96b	İlahī	<i>fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün</i> Eylerem terciḥ yārūñ la’li[nüñ] yaşını Kankı taş katıysa ursun aña ḥātem başını
96b	Zātī	<i>fe’ilātün fe’ilātün fe’ilātün fe’ilün</i> Āteş-i fūrKate düşmekden oda yanmaḥ eger Güç olur dir ise bir kimse kolayın söyler
96b	Hilālī	<i>fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün</i> Ber der-i ḥodküş ü hākem kün benüvis ey māh Gerd-i qabrem ca’l-i -i baḥteḥāh Allāh
96b	Hilālī	<i>fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün</i> Bāruḥ-ı zerd āmedem süy-i deret ey serv-i nāz Ya’ni āverdem beḥāk-ı dergehet rüy-i niyaz
96b	Hilālī	<i>mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün</i> Be’azm-ı ḥāk-ı küyet eşkrā goftem behem bāşim Revān gerdid u goftā ḥoş çı bāşed derqadem bāşim
96b	Hilālī	<i>mef’ülü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün</i> Āhumdan āsumāna yer yer ṭaraḫa düşdi. Nergis gibi her encüm göz açdı baḫa düşdi
112b	Nā’ilī	<i>mefā’ilün fe’ilātün mefā’ilün fe’ilün</i> Ṭarīḫ-ı fāḫada hemkefş olup Senāyīye Cenāb-ı Külhanī-yi Lāyḥāre dek gideriz
117b	Fuzülī	<i>mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün</i> Baña dirlerdı evvel bir melekdür sevdigüñ ḥālā Görenler ben faḫiri gökden inmiş bir belā derler
117b	Cennet Efendi	<i>mefülü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün</i> Ya’küb-ı dil itse nola her laḫza te’essüf Dīdārı ‘aziz eylemeye başladı Yūsuf
121a	Lāedri	<i>mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün mefā’ilün</i> Ġaraż miḫrāb-ı ebru-yi ‘ibādetgāh-ı ülfetden Beridür gönlümüz butḥānesi eşkāl-ı şüretden
122b	Ākā Şāpur Feribī	<i>mef’ülü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün</i> Cāy-ı nefes ezmihr-i ḥayāl-ı to tehī kerd Āhī ki zidil eznefes-i bāzpesin ḥast
122b	Mevlevī	<i>mefā’ilün mefā’ilün fe’ülün</i> Beküş imrüz-ı tu tohmī bepāşī Ki ferdā bercüy-i kādir nebāşī
122b	Mevlevī	<i>mefā’ilün mefā’ilün fe’ülün</i> Ger incā keşt kerdendrā neverzī

		Derān hırmen benim erzen neverzī
125b	Emir Hüsrev	<i>fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün</i> Azmün zerbaḥşrā der bezl-i vaqt tengest İmtihān-ı naḳḳāşra der naḳş-ı esb lā 'izzest
127b	Lāedrī	Vezin Ey vāḳıf-ı esrār zamīr-i heme kes Derḥālet-ı 'acz destgīr heme kes
127b	Lāedrī	Vezin Mancınıḳ-i āh-ı mazlūmān koned Ḳal'ahā-yı 'ömr-i zālīmā ḥarāb
127b	Lāedrī	Vezin Da'vāy bekon ki berterem ezdiġerān be'ilm Bā ilm eger 'amel nekonī şāḣ-ı bīberī

2.7. MECMŪ'ADA YER ALAN TERKİBBEND

Varak Numarası	Şair	Vezni ve İlk Bendi
84a	Nergisī	<i>fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün</i> I Nice oldı o kerempīşe-yi devrān bilelüm Nice oldı o şeh-i milket-i 'irfān bilelüm Neyledüñ ey felek ol zāt-ı kerīmü'ş-şānı Neyledi saña o maḥdüm-ı sūḥandān bilelüm Neyidi cürmi anuñ luḫ u keremden ġayri Buldı ol bīġünehe bā'is-i 'udvān bilelüm Kim bilür ḳadrini şimdengirü ider sūḥanuñ Kim olur müşteri-yi gevher-ı 'irfān bilelüm Kim olur māyil-i nevgüfte-yi naġz-ı şu'arā Kim ider raġbet-i cem'iyet-i yārān bilelüm Ḥaber alsañ 'acabā şimdi ne 'ālemde ola Neye meşġul ki ol fāzıl-ı devrān bilelüm Uydı mı nisbet-i pākine hevā-yı cennet Ḥizmetin ide mi ḥūr ile ġılmān bilelüm Maḳdemın ġuş idicek geldi mi istiḳbāle

		<p>Öñine düşdi mi büñ şevk ile rızvān bilelüm</p> <p>Ĥāb gelmez göze kim düşde cemālin görevüz Ĥaşre dek böyle alur mı am-ı hicrān bilelüm</p> <p>Nic'olur ĥālimüz (‘aceb) bu am u fūrat ile ayri bilmem ben ölem gibi (bu) ĥasret ile</p> <p>ounup başuma bir ürz-i irān-ı mātem (Dāl)veş āmetümi aldı bir ĥız ile ĥam</p>
--	--	---

2.8. MECMŪ’ADA YER ALAN MUAMMALAR

Varak Numarası	air	Metin ve İsim
126b	Sırrı	<p>Benām-ı Na‘īm</p> <p>Müşevveş oldu gözüm alamadan ey mehrü Biakı eşhedü en lāilāhe illā hüve</p>
126b	Sırrı	<p>Benām-ı ‘Ali</p> <p>alb kalb kalb der idüñ fikr-i nāmuñı alb ile ayda düşürme ‘āşık-ı nākāmuñı</p>
126b	Sırrı	<p>Benām-ı Amed</p> <p>Meclisi- mey için düne küş eyledüm didi beri Evveli yokdur şarābuñ ĥün-ı dildür āirīn</p> <p>Külāh eyler duyup vuşlat deminde baña her hafta O şū mevlevı ‘uşşāk ney ile itdi dembeste</p>
126b	Sırrı	<p>Benām-ı Reşid</p> <p>Gülüñ her bergine bülbül döker gözine birer jāle Yine yüz al idüp ondurur anı daldan dala</p>
126b	Sırrı	<p>Receb</p> <p>Görüprüy-ı lebüñde atreler ‘Aceb dür dökdi çeşminden beyābı</p> <p>Ānuñ kim çeşm-i bihter ola peydā Aña kār itmez ‘ālem olsa göknār</p>
126b	Sırrı	<p>Amed</p> <p>Çü ĥāvānı malab-ı seb‘ü’l-mesānı Bedānı nām-ı ĥod biarf-i sānı</p> <p>La‘lüñ olur olsa nüktepīrā Gülgünezen-ı ‘izār-ı ma‘nā</p>

2.9. MECMÛ'ADA YER ALAN LUGAZ

Varak Numarası	Şair	Vezni ve Metin
127a	Sırrî	<p><i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nedür ol minnet-i keffe-yi berdüş Gehi mâşîdür ol güher-i medhüş 2. İttiḥādı hevâ u âb iledür Şanma kim ateş-i vîrân iledür 3. Kâmeti serv gibi mevzündür Serv zannitme bîd-i Mecnûdur 4. Nice demler o merd-i bîçare Hemdem olmuş Habîb-i Neccâre 5. Aña itmiş riyâzeti ta'zîm Hem bu evrâdi eylemiş ta'lîm 6. K'ola vird-i Rabbenâ leyl u nehâr Veķnâ rabbenâ 'azâbü'n-nâr 7. Bir nefesde faķiri eyler mîr Bâzgüne ider ğanîyi faķîr 8. Hışna beñzer birer yüzi ânuñ Sene içindedür çapusu anuñ

METİN KISMI

[74b]

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

1

1. Çemende şanma bu faşl içre cūylar toñdı
Şoşulup ayağın atamaz oldu geşt-i fezā
2. Seşāb içinde nihān oldu şanma pençe-yi mihr
Elini koyınına qor pirezāl-ı çarh-ı dūtā
3. Seşāb-i tīrede pinhān oldu meh u hūrşīd
Şeb oldu göz gözi görmez yine qarardı hevā
4. Bu demde yumsa nola çeşm-i mihr ü māh-ı felek
Ġubār-ı berf ile toldı yine zemīn ü semā
5. Atıldı penbe gibi kūhfeş-i fenā mendir
Gören şanur şavurur berfi şarşar-ı sermā
6. Yem-i çemen qo(par)up zāhir oldu rīk-i sefid
Şalınca bir gün aña bīd zūlfeķārāsā
7. Hıaṭṭ-ı çemen qurımışken 'aceb degül mi bu kim
Ġubār şaçmadadur üstine debīr-i qazā
8. Nihāl-i pirnici seyr eyle oldu dalkılıç
'Adū-yı dāver-i devrāna qaşd ider gūyā
9. Yemīn ü mülk u milel müsteşār-ı dīn ü düvel
Sipīhr-i 'ilm u 'amel mihr ü āsumān-ı hüdā
10. Emīn u devlet-i 'ulyā emān-ı cevr u şafā
Mekīn-i mesned-i fetvā mekān-ı hilm u hayā
11. Semīyy-i fahr-ı rūsül zāmin-i meşāliḥ-i küll
Delīl-i hayr-ı sūbül rehber-i tarīķ-i Hüdā

12. Şāh-ı mülk-i fazilet ki hākbusı için
Nihāl-i gülşen olur berf ile çemende düta
13. Benān-ı uķdegüşāsı kef-i mücellāsı
Hilāl-ı çarh-ı kerem āfitāb-ı izz u alā
14. Kef-i kerimi seħāb-ı aķā vü ihsāndur
Aceb mi halk eli gölgesin iderse recā
15. Meger pençe-yi hursiddür kef-i desti
Misāl-i berf virür bir dem içre sime fenā
16. Zer oldu māh üzerinde sevādı anberdür
Meger ki micmer-i gerdān-ı bezmi oldu sermā
17. İçinde (...)¹ ile nebāt olur yaħlar
Nesim-ı luķfi vezān olsa bāģa faşl-ı şitā
18. Atar kenāra ħas u ħār gibi cühhāli
Faziletiyle vücūd-i şerifi bir derya
19. Deñiz yüzinde degül kef ağardı beñzi hemān
Peyām-ı kahrını irgürdi baħre bād-ı şabā
20. Meger ki necm-i hüdādur o faşş-ı pürşu^{le}
Anuñ eline bakar kim hemān faķr u fenā
21. Nitekim çeşme-yi hursid-i ālemefrūza
Ġubār-ı berf küdüret vire dem-i sermā
22. Duā-yı dost(a) yine bir bahānedür ġarazuñ
Murādı ne ki ma^lüm oldu (baña) **Fāⁱziyā**
23. Hemişe şürüb-i pāki olup şafā üzere
Ġubār u ġuşşa vü ġamdan emin ide ħavlā

[75a]

---

¹ Bu kısım metinde silik olduğu için okunamamıştır.

Ġazeliyyāt-ı Merhūm Üveysizāde Ṭab'ī Çelebi

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

2

1. Çalır humārı meyüñ keyf ü kārı böyle geçer
Hızānidur çalacak nevbahārı böyle geçer
2. Benefşe serbegiribān ü gonce dilbeste
Bu gülsitān-ı fenānuñ bahārı böyle geçer
3. Vişāle irse ğam-ı hicr-i fūrkatüñde ümīd
Saña gönül virenüñ rüzigārı böyle geçer
4. Nişān komaz bedene cānda oynar ol yārüñ
Hadeng-i ğamze-yi merdümşikārı böyle geçer
5. Cefā vü cevrine ğam çekme Ṭab'iyā her dem
Felekle ehl-i dilüñ kārzarı böyle geçer

Velehü

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

3

1. Her nigāhuñda nice ğamzelerüñ var senüñ
Diller almakda çok hünerüñ var senüñ
2. Şad hased saña ki pervāne o şem^c-i hüsnüñ
Yanmağa āteşine bāl u perüñ var senüñ
3. Benem 'āşık ki reh-i ğamda tenüm hāk itdüm
'Andelībā ser-i gülbünde yerüñ var senüñ
4. Ey şabā hāl-i dilhastasından şoralum²
Küy-ı cānāneye ğāhi güzerüñ var senüñ

---

² Bu dizenin vezni bozuktur.

5. Hāb-ı nāzından açup fitneyi bīdār itdük
Baña ey nāle katı çok zararūñ var senūñ
6. Nice teşbih idem ey māh gel inşāf eyle
Ruḥ-ı pürtab-ı nigāra kederūñ var senūñ
7. **Ṭab**‘iyā sür yūri meydān-ı suḥan ḥālīdür
Esb-i ṭab‘uñ gibi bir hoşgüherūñ var senūñ

Velehu

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

4

1. İderdūñ terk-i ser zāhid-i melāmet neydügin bilseñ
Baña ṭa‘n eylemezdūñ sen maḥabbet neydügin bilseñ
2. Şafā vü zevk-i ‘ayşuñ bir dahı adın añar mıyduñ
Hele pürçāşni-yi kand-ı maḥabbet neydügin bilseñ
3. Ümīd-i vaşl-ı yār itmezdūñ ey dil āh u zāruñla
Eger kār-ı nigāh-ı çeşm-i ḥasret neydügin bilsen
4. Şikāyetümi iderdūñ şive vü nāzından ol şūḥuñ
Dilā keyf-i şarāb u ḥüsn ü behcet neydügin bilseñ
5. Derūn-ı gülde nālūñ yetdi görmek kār ne ey bülbül
Birez **Ṭab**‘i gibi ḥüsn-i ‘ibāret neydügin bilseñ

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

5

1. Dembedem çek sāgar-ı derdi bahār olsun dime
Muṭrib-i hoşlehçe cām-ı zernigār olsun dime
2. Nişinedār-ı miḥnet-i derd u ğam-ı dildār iseñ
Vaşlın ümīdiyle būs u kenār olsun dime
3. Kand-ı ḥirmān-ı şafādan ey gönül bir lezzet al

Gevher-i maḫṣūd hergiz derkenār olsun dime

4. Hūn-ı dil nūṣ eyle ḳayd-ı ‘aḳldan āzāde ol
Bādeyi gülrenk u ṣāf u hoşgüvār olsun dime
5. Seng-i cevrinden ṣaḳın ol tıfl-ı ṣūḫ o mehūñ
Ṭab‘iyā naḥl-i ümīdüm mīvedār olsun dime

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

6

1. Dil esīr-i dām-ı zülfüñdür ḳarār itmezse de
Cān giriftār-ı ḡamuñdur āh u zār itmezse de
[75b]
2. ‘Aṣḳ kendin gösterür elbette ‘āṣıḳ ḡam degül
Yārine derd-i derūnın āṣıḳār itmezse de
3. Ṭurma ey dil bir zamān āsūde āh it nāle ḳıl
Āteṣüñ eفزün ider dildāre kār itmezse de
4. Bār-ı ḳayd-ı ‘aḳldan eyler hele āzādeḫāl
Cām-ı mey erbāb-ı ‘aṣḳı teṣnedār itmezse de
5. ‘Āṣıḳa lāzım olan cānın fedādur Ṭab‘iyā
Dilrübā-yı ṣıvekārı i‘tibār itmezse de

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

7

1. Ṣanma dil derd u ḡamuñla nātüvān-ı ‘aṣḳdur
Ḳaṣlaruñ yayın çeker ḳaheramān-ı ‘aṣḳdur³
2. Benden özge kim çeker derd-i ḡam-ı ebrūların
Ṭāḳ-ı bālāya aṣılmış bir kemān-ı ‘aṣḳdur

³ Şair, Ḳahramān kelimesini vezin icabı Ḳaheramān imlasiyla kullanmıştır.

3. Güft u gūy-ı gūşe-yi ebrū-yı rāz-ı dilberi
‘Aşık añlar kimse fehm itmez zebān-ı ‘aşkdur
4. Degme bir derdile terk itmez hevā-yı ‘aşkuñı
Bülbül-i dil hānezād-ı gülsitān-ı ‘aşkdur
5. Eksik olmaz ger bu [āh ü] vāhi[yi]le sīnesi
Ehl-i ‘aşkuñ kalbi genc-i şāyegān-ı ‘aşkdur
6. Sīne-yi pürdāgum üzre dūd-i āhum **Ṭab’iyā**
Gülsitān-ı ğamda bu serv-i revān-ı ‘aşkdur

Velehu

mefā’lün mefā’lün mefā’lün mefā’lün

8

1. Şikār itdüñ göñül murğın hemān fār⁴ olduğum kaldı
Esir-i bend-i fitrāk u nigünsār olduğum kaldı
2. Vücūdum gerçi hāk itdüm derüñde bulmadum bir cā
Hemān bu rüzigāruñ göñline bār olduğum kaldı
3. Ne öldürdüñ ne āzād eyledüñ murğ-ı dil-i zārı
Miyān-ı dām-ı zülfüñde giriftār olduğum kaldı
4. Şafā kesb itmedüm bir nesne⁵ taḥsīl itmedüm ancak
Ser-i bezm u şafāda mest u hüşyār olduğum kaldı

Velehu

fe’ilātün fe’ilātün fe’ilātün fe’ilün

9

1. Geldi eyyām-ı bahār eyleyelüm seyr-i çemen
Başladı nāleye dil bülbüli her vādiden
2. Yārsiz neyleyeyin zīynet ü gülzār u güli
Yār ile baña olur gūşe-yi külḥan gülşen

⁴ Metinde firar olan kelime vezin icabı bu şekilde düzeltilmiştir.

⁵ Metinde nişine imlasıyla olan bu kelime, vezin ve anlam icabı nesne şeklinde okunmuştur.

3. Degecek bülbül-i zāre yine hār-ı gamdur
Olsa gülzāruñ eger gülleri hırmen hırmen
4. Herzegū olma göñül ‘aşqda sābitkadem ol
Başma pergār gibi taşra kadem dāyireden
5. Çeşm-i şehbāzına dilber kōmadur ey **Ṭab‘ī**
Murğ-ı dil itse kōpusunda murād-ı mesken

Velehu

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

10

1. Ben neyem kim ser-i müjgānuña kurbān olayum
Kō beni zūlf-i perişānuña kurbān olayum
2. Çeşm-i sermest-i siyekāruña dil virdüm aña
Cān virüp gamze-yi fettānuña kurbān olayum
3. Tesliyetbahş-ı dil-i ‘āşık-ı aşūfte olan
Nıgeh-i çeşm-i ğazalānuña kurbān olayum
4. Yüzüme bakmaz iken yine bilürsin hālüm
Bu tecāhülle bu ‘irfānuña kurbān olayum
5. **Ṭab‘ī**-yi hastedilüñ katline ey hākim-i dil
Gūşe-yi çeşm ile fermānuña kurbān olayum

[76a]

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

11

1. Birez görmüş yine ol gamzeler mestānedür şimdi
Göñül kārın bitürdi kaşdı anuñ cānadur şimdi
2. Görelden rüy-ı yārı yār diye nīm dil-i zārum
İraqdan merhabā eyler baña bigānedür şimdi

3. Göñül derd ü ğamuñla tārūmār itdi girībānın
Nigāh-ı iltifātı gūşe-i dāmānedür şimdi
4. Cefā-yı hicr-i dildār ile kuhsār-ı maḥabbetde
Revān-ı aysı şād iden dil-i dīvānedür şimdi
5. Ta‘allu almadı Őehr-i vücūda anca ey **ab‘i**
utup tavrın beni ol urre-yi cānānedür şimdi

Velehu

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

12

1. ‘AŐıla āvāre dil hergiz mekān bilmez nedür
Bir hūmā-yı lāmekāndur āŐiyān bilmez nedür
2. anda varsa nālesiyle eglenir āŐüfte dil
‘Andelīb-i bāĝ-ı maḥabbet gūlsitān bilmez nedür
3. ‘AŐ meydānında ol Őūḫ-ı cihān āfetūñ
Ĝamzesi bir tirdir ŐaŐt ü kemān bilmez nedür
4. Hāk-ı rāh olmada ‘ārif rif‘at ister ehl-i cāh
Mest-i ‘ aŐ ammā zemīn ü āsumān bilmez nedür
5. uvvet-i te’sīr-i ‘aşk-ı yār ile **ab‘i** göñül
Ĝonca-yı bāĝ-ı maḥabbetdür ḫazān bilmez nedür

Velehu

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

13

1. Gitdi derd-i ‘aŐkla dil ğamgūsārın bulmadı
Ĝara-yı baḫr-ı ğam oldu dest-i yārın bulmadı
2. Geh bülend eyler Őedā-yı āhını geh pest ider
Muḫrib ü nālem meger daḫı arārın bulmadı
3. Hūn-ı dildür yā siriŐk-i dīde yā zehrāb-ı ğam

Bāde-yi ‘aşkuñ gönül bir hoşgüvārın bulmadı

4. Gelse reftāra ‘aceb mi katl-ı ‘uşşāk itmege
Çün miyānında o tiğ-ı cānşikārın bulmadı
5. Sūde-yi seng-i maḥabbet kıлмаға şarrāf-ı ğam
Dil gibi **Ṭab’i** zer-i ḥālīş ‘ayārın bulmadı

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

14

1. Cām-ı nāz ü şivedür ol āfeti hep mest iden
‘Aşkdur ammā dili mānend-i cür‘apest iden
2. Cānumı kılmış hedef tır-i kazā-yı ğamzeñi
Kākül-i pürçinüñi murğ-ı dile pābest iden
3. Cānuma bir ḥançer eyler penbe her bir pāresin
Seng-i ğamla elde cām-ı ‘ayşımı işkest iden
4. Serbürehne rind-i bīkefş-i cihāna hemçü Cem
Bir ḳadeḫ midür hemān dünyāya zırdest iden
5. **Ṭab’i**-yi āşüfteḫāl-i bīser ü pāy-ı ğamı
Cevr ü lütfüñdur gehī hüşyār geh sermest iden

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

15

1. Neylesün (ki) neş‘e virmez ‘ālemüñ cām-ı Cemin
Kāse-yi zehrābdan eyler o hep def‘-i ğamın
2. Tā ebed olur dehān zaḫm-ı dil-i ḥamyāzeriz
Bir ṭabīb ańsa eger yanında nām-ı merhemin
3. Dilde söz öyle gerekdür kim bile sūzān iden
Rişte-yi şem‘-i fūrūzān gibi yār ü hemdemin

4. Bezm-i erbāb-ı maḥabbet içre muṭribdir iden
Küşte-yi ‘aşkın yine dilḥāhı üzre mātemin

[76b]

5. Ne çeker ğam-ı cevrine luṭfına ma’zūr olur
Muṭrib-i dehrüñ bilür erbāb-ı dil zīr ü bemin
6. Bīm-i dūzaḥla bizi men‘ itme cām-ı ‘ayşdan
Gel kerem kıl ehl-i ‘aşkuñ çekme ey zāhid ğamın

Velehu

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

16

1. Göñül kim mülk-i ‘aşkuñ pādişāh-ı Cempenāhidur
Serinde dūd-ı āhı şehper-i ṭarf-ı külāhidur
2. Ne yire ‘azm iderse bir dem ayrılmaz dil-i zāruñ
Degildür sāyesi hempā olan baḥtı- siyāhidur
3. ‘Aceb mi saḥn-ı sīnem gerd-i ğamdan olmasa ḥālī
Ki raḥş-ı cevr-i çarḥüñ ‘arşa-yı dil cilvegāhidur
4. Yine seyr eyle cevr-i çarḥla bu ṭab’-ı pürcüşum
Firār itmez ḥamūş olmaz sükün bulmaz kemāhidür
5. Qarār itmek meger mümkin midür medḥ ü senāsından
Ki baña itdügi elṭāf bīrün-ı tenāhidür
6. Demādem rūymāl et ḥāk-ı pāk-ı pāyine Ṭab‘ī
Melāz ü melce‘-i ‘ālem der-i devletpenāhidür
7. Seḥāb-ı feyz-i ma‘nā bu sa‘īd-i nüktepīra kim
Beni maḥsūd-i ‘ālem eyleyen feyā-i nigāhidür
8. Ḥayāt bulunur diller idince perestiş ḥāṭır⁶
Dem-i cānbahşı güyā kim nesīm-ı şubḥgāhidür

⁶ Bu dizenin vezni bozuktur.

9. O deñlü qadri ‘ālī devlet u ‘izzetle kim şimdi
Per u bāl-ı hümā cārüb-ı hāk-ı bārgāhidür
10. O deñlu ‘adli şāmil gānze ‘uşşākı şikest etse
Ham-i ebrū-yı dilber yine ānuñ ‘özrhāhidür
11. Edā-yı vaşf-i zātında zamān bītāb u hayrāndur
Hayāl-i noqta-yı cūdunda hōd endişe sāhidür
12. Hūdā günden güne ‘ömrün ziyād itsün vücūdı kim
Sipihr u ‘izz u cāh u devletüñ yanında māhidür

Velehu

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilü mefā‘ilün

17

1. Gül-i dāğ ile sīnem gūşe-yi gülzārdan qalmaz
Figāna gelse dilde ‘andelīb-i zārdan qalmaz
2. Düşer pāyine ey dil başqa bir güne niyāz eyler
Yanup cān virse de pervāne şem‘e kārdan qalmaz
3. Kelīm-i rāzdan dil neş‘edār-ı miḥnet-i ‘aşqa
Cevāb-ı lenterānī müjde-yi didārdan qalmaz
4. Görünce ehl-i ‘aşkuñ bir nigāh-ı ḥasretālūdī
O şūhā itmede te’sīr-i āh ü zārdan qalmaz
5. Hayāl-ı ārzū-yi la‘l-ı rengīn ile dildāruñ
Dil-i vīrān-ı ‘āşık hāne-yi ḥummārdan qalmaz
6. Demādem vaşf-ı būy-i cānfezāy u merd-i ḥulq ile
Zamān ḥāme-yi **Ṭab‘ī** külbe-yi ‘aṭṭārdan qalmaz
7. O hūrşid-i sipihr-i cūd ü iḥsān-ı seḥā ki anuñ
Kef-i zerpāş-ı lūtfi ebr-i deryābārdan qalmaz

8. Huşūşen müptelâ-yı töhmet u ‘irfân iz‘âna
Nigâh-ı luḡfi feyz-ı ṭâlî‘-i bibârdan ḳalmaz
9. Hıdıvv-i merd-i ma‘nâ Bū Sa‘îd-i ehlperver kim
Elinde kilik-i pâki tiġ-ı cevherdârdan ḳalmaz
10. Zihî mu‘ciznümâ kim ‘âşıka ma‘nâ-yı rengîni
Şafâbahş olmada la‘l-ı leb-ı dildârdan ḳalmaz

[77a]

11. Zihî sıhrâferin kim sırr-ı zülf-i saṭr-ı eş‘ârı
Göñül şayd itmede şehbâz-ı çeşm-i yârdan ḳalmaz⁷

[77b], [78a] boştur.

[79b] **Sırrî**

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

18

1. Göñül bir şubḥdem meyl eyleyüp gülgeşt-i gülzâre
Nezâketle refîk oldum nesim-i nerm-i reftâre
2. Hevâ-yı dille düşdüm pâyine bād-ı şehergâhüñ
İrişdüm nâgehân bir ravza-yı firdevsâsâra
3. Ne ravza kim getürdi bîmeḥâbâ seyr-i zibâyi
Zebân-i münkir bâġ-ı cinânı nuṭṭ-ı ikrâra
4. Zihî gülzâr-ı bihemtâ-yı cennetferş u zibâ kim
Ḥiyâbânî o nev‘a sâyegüster olmuş enhâra
5. Görenler dir ki pâyendâz için şâh gele şimdi
Döşendi ferş-i gülzâra mücellâ bir siyeh ḥâre
6. Muḳarrer oldı bâġa manşıb-ı firûz-ı nevrûzî
Ḳılıc-ı ḥaftâne ile ‘azm eyledi süsen çemenzâra
7. Yine jāle ‘arâḳla kâse-yi zerrîn itdi pür
Şeḥer def‘-i ḥumâr-ı nergise itmek diler câme

⁷ Metinde 76a nın bu kısmından 79b ye kadar eksiktir.

8. Murādı gıncenüñ hūnī ŧi‘ār olmađ mıdur bilmem
Ki eŧk-i eŧm-i bülbulden ŧu virdi hañer-i hāre
9. Halile nār-i gülŧen olduđın izhār ider gūyā
Semen kim mancınığ-ı nağldan düŧdükce gülzāra
10. ‘Aceb tābefken oldu dillere zülf-i nigār-i bāđ
Yeridür ıkŧsa ŧimdi sünbülüñ ipliği bāzāra
11. Zemīn ol deñlü sersebz oldu kim bu faŧl-ı hürremde
Ėubār-ı rāhgüzerden tütüyādır eŧm-i bīmāra
12. O deñlü hāŧiyet-i cūŧ oldu kim tā ki nigāh itse
Virür keyfiyyet-i mestī hemāndem rind-i hüŧyāre
13. Nemānuñ iŧtidādı öyle kim ba‘d ezdirev bağsa
Virür el bāz pes gerdan-ı dihķān-ı direvkāre
14. Leđāfet öyle kim yād-ı leb zülfiyle cānānuñ
Muđālif nağme itmez oldu devr-i güldde bülbüllere⁸
15. Eger āh eylemek mümkin olaydı ‘āŧıđ-ı zāra
Tetebbu‘ itdiler gūyā uŧül-i ‘ilm-i edvāra
16. Hevānuñ kuvvet-i hāŧiyeti tebdīl eylerdi
Uŧül-ı fāzīletiyile fāhte bu nazm-ı zībāyı
17. Duđān-ı sünbüle yer yer ŧerārın dāne-yi nāra
Maķām-ı rāstda ta‘līm iderdi bülbul-i zāra
- [80a]
18. Mu‘ađđar itdi dehri kilik-i müŧgāđın-i eŧ‘ārum
ŧabā ŧimden girü neyden selām it rūđ-ı ‘ađđāra
19. Biđāmdillāh gezend-i fitneden āsüdedür ‘ālem
ŧükür kim mālik olduğ bir senüñ gibi nigeđdāra
20. Nola olsam ümīd-i tāb-ı iđŧānuñla sergerdān
Olur lābüd ŧu‘ā‘-yı mihr ile her zerre āvāre

⁸ Bu dize vezne uymamaktadır.

21. Senüñ ihsānuñı aḥsen ziḥātemdür dimek gūyā
Hemān meh dimedür ‘ayniyle ḥurşid-i pürenvāra
22. Keremkārā ümīd-i ḳand-ı ihsānuñla pürşevḳem
N’ola gele zebāna ṭüti-yi endiše guftāra
23. Ḥuzūr-ı ‘izzete şad şerm-i maḥabbetle sulṭānum
Budur elḥaḳ recā-yı bende-yi dirīne hemvāre
24. Netīce cūdḡāh-ı devletüñde bendeñe besdür
Nigāh-ı merḥametāmiz ile bir nīm nezzāre
25. Yeter **Sırrı** ki hengām-ı du‘adur oldı ma‘lüm
Ġaraż i‘lām ise aḥvālüñi ol nikkirdāra
26. Niyāz idüp baḳ ey devlet ü efüdī-yi ‘ömrin
Du‘ā eyle keşān-ı dost olup dergāh-ı ġaffāra
27. Hemīşe baña bu gülşeni sarāy eyleyüp ḥurrem
Vire ārāyiş-i nev şun‘-ı ḥaḳḳ ezhār-ı eşcāra
28. Berāver ola naḥl-ı devlet-i bostāna iḳbālüñ
Bula kim mīveçin-i ehl-i ‘irfāna ola hemvāre⁹
29. Felekrām-ı sa‘adet berdevām kām-ı dil bākām
Muvaffaḳ ola re‘yi dā‘imā tevfiḳ-ı dādāre

[80b]

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

19

1. ...¹⁰ Kebüter gibi hep demkeş olurlar
Meydān-ı maḥabbetde gezerler kümesiyle

⁹ Bu dize vezne uymamaktadır.

¹⁰ Dizenin başı silik olduğu için okunamamıştır.

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

20

1. Yandı cānum harāretten rūḥ-ı revānım bir şu ver ¹¹
Kurıdı sâfî harāretten civānum bir şu ver

[81a]

Ġazeliyât-ı Ālî Merḥûm

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

21

1. Gösterüp kıāküllerin ref^c-i 'arākçîn eylemez
Sünbül-i şermende ġisüyı ki pürçîn eylemez
2. Ġamze-yi bîtaḥrîk iden āyā tegāfûl mi yine
Bir şeş-i ḥâl-i dil-i 'uşşâk ġamġîn eylemez
3. Ġamze-yi İslâmı düşmen bilmezsin bā'is nedür
Ġâret-i imân u târâc-ı dil u dîn eylemez
4. Berhemem-i mest şanma bilmem neden olmuş ki ol¹²
Ki tebessümgâh-ı nâzıyla kıaş çîn eylemez
5. Her ne deñlü olsa da âzürdeḥâtır ehl-i dil
Dâmen-ı pâkin yine âlüde-yi kîn eylemez
6. Ġâh İslâm ile ġâhî küfr ile yekreng olur
Rind-i ma'na ḥâşılı bir şeyde ta'yîn eylemez
7. Şöyle bir lebteşneyem kim âteş-i süz-i dilüm
Çeşme-yi âb-ı vişâl-ı yâr teskîn eylemez
8. Eylesem **Ālî** gibi tâb sözlerim siḥr-i helâl
Ol gözi cādū baña bir nîm taḥsîn eylemez

¹¹ Bu dize vezne uymamaktadır.

¹² Bu dize vezne uymamaktadır.

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

22

1. Olurdu müşkili hāl 'āşık-ı dilfigāruñ
Çözülse dest-i niyāz ile bend-i şalvāruñ
2. Gehī sürüp yüzümi gāhi sīnesāy olsam
Açılsa berg-i semenden perend-i zertāruñ
3. Açılsa bāde-yi vaşluñ emilse la'l-i lebüñ
Çoçulsa müy-i miyānuñ öpülse ruhsāruñ
4. Kilid-i genc-i vişālüñ felekde girse ele
Olur güşāyişi anuñla kār-ı düşvāruñ
5. Yeter ümīd-i vişālüñ serkeşin al itdi
Sirişk-i alına raḥm eyle **Ālī**-yi zāruñ

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

23

1. Getürmeyüp dile ğam dāyimā şafāda gerek
Nazarda bir meh-i tābān u elde bāde gerek
2. Bir iki nidāyla şimdi bu faşl-ı hurremde
Gehī çemende gehī bāğ-ı dilgüşāde gerek
3. Ne deñlü olsa da 'ālem müselleme u mümtāz
Ṭarīk-i vādī-yi teslīme sernümāde gerek
4. Nesīm-i feyż-i bahar-ı ḥayāl-ı qudsiden
Hemīşe ğonce-yi bāğ-ı suḥan güşāde gerek
5. Ğazelde şāhid-i endīşe gibi ey **Ālī**
Girişmesenc ola ammā laṭīf u sāde gerek

Velehu

mefûlû fâ'îlâtü mefâ'ilü fâ'ilün

24

1. Serhoş-i feyz-i bâde-yi i'câzdur sözüm
Bezm-i çemende nağme-yi şehnâzdur sözüm
2. Uymaz nevâ-yı nağme-yi kânûn-ı 'işret
Âhenk-ı nây u nâleye demsâzdur sözüm
3. Olmaz ba'îd herkese 'arz itmede yüzün
Kim nev 'arûs-ı haclegeh-i nâzdur sözüm
4. Ben nağmesenc-i gülşen-ı Rûm-i belâgatüm
Reşk-i nevâ-yı bülbül-i Şîrâzdur sözüm
5. **Âlî** bu tarz-ı dilkeş ü hâtırfirîb ile
Bir pürgirişme dilber-i mümtâzdur sözüm

Velehu

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

25

1. Ferâgat eyledüm yârüñ ruhından kâkülinden hem
Bu gülzâruñ uşandum lâlesinden sünbülinden hem
[81b]
2. Bihamdillâh düşelden 'âlem-i ıtlâka el çekdüm
Ta'alluk bezminüñ hep 'ıyş u nüşından [mülinden]¹³hem
3. Gülistân-ı hevesden gelmez oldı nice demlerdür
Nesîm-i sünbülinden yâdıma bûy-i gülinden hem
4. Hevâ gülzârınuñ hep gitse zevki neşvezâr olmam
Figân-ı ândelîbinden nevâ-yı bülbülinden hem
5. Düşürdüm gülgüle günbed-i gerdûna **Âlî**
Sürür-ı bezm-i fikrem nây-ı hâme gülgulinden hem

¹³ Metinde gamından kelimesi yazılıdır; anlam ve kafiye gereği mülinden kelimesini ekledik.

Velehu

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

26

1. Olmamış iken şu'le hem āgūş-ı maḥabbet
Mest itmiş idi gönlimi sercūş-ı maḥabbet
2. Vaşf-ı gül-i nevhāste-yi dāğ-ı cigerdür
Hep zezeme-yi bülbül-i ḥāmūş-ı maḥabbet
3. 'Aşık ne kadar eylese izhār-ı teğāfül
Pinhān olayım āteş-i ḥaspūş-ı maḥabbet
4. Bulmaz yine bu neş'e-yi nādān eger olsa
Peymāne-yi ḥurşid ile mey nūş-ı maḥabbet
5. **Ālī** gibi yanmışdı gönül āteş-i 'aşka
Olmamışken şu'le hem-āgūş-ı maḥabbet

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

27

1. Müdde'ā mest-i maḥabbet olmadur cānāneden
Neş'e taḥşil itmedür maḫşūd olan peymāneden
2. Hep su'al itdüm ġaraż bir cilve-yi cānānmiş
Zā'ir-i beytü'l harāmdan sākin-i büthāneden
3. Şevk-i cām bāde la'lüñle varsam kuşeme
Na'ra-yı yāhū gelür her kūşe-yi meyḥāneden
4. Nāliş-i bülbülde de bir özge ḥālet var kim
Gelmez ol ḥālet baña sūz-i dil-i pervāneden
5. Bir niğāh-ı nīm nāzındur ġaraż ġayrī degil
Maḫşad-ı **Ālī** hemān ol nergis-i mestāneden

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

28

1. Dil niyāz itmez mi yāre böyle nāzı var iken
Ġayre nāz itmek muḥāl nāza niyāzı var iken
2. Künc-i ğamda neylesün dildāra ğayri āşinā
‘Aşķ-ı dilber gibi yār-ı dilynüvāzı var iken
3. ‘Aşķı öldürmege lazım degil tır-i sitem
Ġamze-yi sermest-i çeşm-i fitnebāzı var iken
4. Neylerüz zülfün āsitān-ı ğamzeye cānlar virüp
Bir nigāh-i nīm nāz u şıvebāzı var iken
5. Serfürü eyler mi **Āli** bir nihāl-i tāzeye
Öyle bir nāzende servfirāzı var iken

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

29

1. Çekdük el ümīd-i vaşl-ı yārden şimden girü
Vāz geldük bivefā dildārdan şimden girü
2. Ḥavfımız yār ile yār olmaķ idi ağyārdan
Bākimiz yok yārdan ağyārdan şimden girü
3. Olmazuz virse metā^c-ı vaşlını yok ḥaṭṭımız
Böyle istignā ile bāzārdan şimden girü
4. Sünbülünden bir ta^calluķ riştesin kaṭ^c eyledük
Ġaydımız ne turre-i tarrārdan şimden girü
5. Görince sersebz olur **Āli** gülistān-ı suḥan
Reşḥa-yı gülün cevahir-i bārdan şimden girü

[82a]

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

30

1. Gitdi hâtırdan vişâl-ı dilrüpāya ârzular
Dilde hergiz kalmadı zevk u şafāya ârzular
2. Cilve eyler dāimā mir'āt-ı dilde rüy-i yār
İtmez in āyine-yi 'ālemnümāya ârzular
3. Yārdan cevri u sitem mihr ü vefādur 'āşıkā
Bülhevesdür eyleyen mihr u vefāya ârzular
4. Zevk alan zaḥm-ı sinān-ı ıa'ne-yi bigāneden
Eylesün mi iltifāt-ı āşināya ârzular
5. Pādişāh-ı mülk-i ma'nā eylemez **Āli** gibi
Devlet-i yekrūze-yi dār-i fenāya ârzular

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

31

1. Neyleyin ol yāri kim ānuñ vefāsı olmiya
Güne güne iltifāt ile 'aḫāsı olmiya
2. Sözin ol şevki kim yüz büñ niyāz itsem eger
Bir nigāh-i nīm nāz-ı dilrüpāsı olmiya
3. Olmazın ānuñ ḫarīdār-ı metā'-ı vaşlı kim
Şive-yi güftārıla ḫüsn-i edāsı olmiya
4. Hāşılı gelmez teselli būs-i la'l u sineden
Bir gice tā şupḫa dek pehlü şafāsı olmiya
5. Ehl-i dilden kimdir ey **Āli** bu gün büñ cān ile
Şāhid-i ş'rim görince müptelāsı olmiya

Velehu

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

32

1. Şubhumda olur büñ şeb-i deycür nü hüfte
Âhımda nice meş'ale-yi Tūr nü hüfte
2. Her bir kerre nağme-yi nākūs dilimde
Büñ zemzeme-yi dilkeş-i Mansūr nü hüfte
3. Ol âteş-i aşkam ki eger zahme kırsa
Nūr içre oluram hem kāfūr nü hüfte ¹⁴
4. Her bār küşāde ola yā Rab dil-i **Âlī**
Hiç olmasun ol hāne-yi pürnür nü hüfte

Velehu

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

33

1. Nıgeh-i sermest-i nāz ü gamze-yi hūnhār āşüfte
Kemend-i zülf-i derhem turre-yi tarrār āşüfte
2. Bu gün gülzārda seyreyledüm ol serv-i ra'nāyı
Giribān-ı çāk u dāmen çide vü destār āşüfte
3. EsİR-i dām-ı aşk olmazdı gönlüm ol kadar ammā
İgen reftār-ı mestāne igen güftār āşüfte
4. Perişān olmasun mı sünbül-i nevbāğ-ı endişem
Ki dil āşüfte ben āşüfte zülf-i yār āşüfte
5. Ne hoş demdür ne 'ālemdür k'ola 'arz-i niyāzumdan
Dil-i cānāna hurrem hātır-ı agyār āşüfte
6. Olur dāyim nesim-i feyz-i rüy u büy-i zülfinden
Gül-i ma'nā şükufte gonca-yı tūmār āşüfte

¹⁴ Bu dize vezne uymamaktadır.

7. Rāḥīk-i nazm-i pāk-ı ḥüsn-ı ta'bīr-i bülendümle
Kalem hemvāre mestāne süḥan her bār āşüfte
8. Yeridir olsa reşk-i la'l u ruḥsāndan ey **Ālī**
Cebīn-i ḡonce-yi pürçīn u dil-i gülzār āşüfte

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

34

1. Haṭṭ-ı müşgīn semenpūş-ı' ızār oldı yine
Kilk-i endīşe bu yüzden müşkbār oldı yine

[82b]

2. Dest-i ḡamze çāk idüp bīhūde şabrum cāmesin
Rāz-ı pinhān-ı maḥabbet āşikār oldı yine
3. Tāb-ı mülden lālegūn olmış görüp ruḥsārını
Āteş-i 'aşk ile sīne şu'ledār oldı yine
4. 'Aşıka bir nice gün olmışdı itmezdi nigāh
Şāhbāz-ı ḡamzesi merdümşikār oldı yine
5. Her dem ey **Ālī** koma elden şarāb-ı ḥoşgüvār
Vaqt-i 'ıyş eyyām-ı gül faşl-ı bahār oldı yine

Velehu

mef'ülü mef'ülü mef'ülü fe'ülün

35

1. Taḥşīl-i merām itmege iḡdām ne lāzım
Bir vuşlat için yāre bu ibrām ne lāzım
2. Gördükle şikār olam ol āhū-yı remīde
Bīhūde saña keşmekeş-ı dām ne lāzım
3. Efsāne-yi müzdābe kulaḡ tütma ki rinde
Endīşe-yi ḡavgā-yı serencām ne lāzım
4. Tesbīh gerekmez ceviralūde-yi küfre

Zāhirdeki āzāyiş-i İslām ne lāzım

5. **Ālī** gibi nūş itdügimiz hūn-i cigerdür
Çekmek bize kayd-ı mey-i gülfām ne lāzım

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

36

1. Her kese ol serv-i ra'nā derkenār olmağ neden
Reşk ile çeşmüm anuñçün eşkbār olmağ neden
2. Şāhbāz-ı evc-i istignā geçerken dāyimā
Soñra bir zirā'-ı siyekāre şikār olmak neden
3. 'Ārızından bezleçin olmasa ger dest-i heves
Bāğ-ı rūyi böyle bir yer lālezār olmağ neden
4. Girmez iken dāmen-ı vaşlı kefi endişeye
Gūşe-yi dāmānı şimdi zernigāh olmağ neden
5. Ğayr ile nūş eyleyüp ol şūh-ı cām-ı lālereng
Āteş-i ğayretle **Ālī** dāğdār olmağ neden

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

37

1. Kayd-ı 'ālemden çekil mānend-i servāzāde ol
Nāzperver bir nihāl-ı tāzeye dildāde ol
2. Şūfī 'aqluñ var ise tāc-ı riyāyı terk idüp
'Āşık-ı şūrīde ol meftūn-ı cām-ı bāde ol
3. Rind iseñ neylersūñ ārām eyleyüp bir gūşede
Geh çemende gāh gülşende gehī sahrāda ol
4. Gelmesün mihr-i sipihrin 'aynine bir zerrece
Her ne deñlü iltifāt eylerse istignāda ol

5. Mest elinde hancer-i şimşir belde ol perî
Bir gün ey **Âlî** gelür kaşanuña âmâde ol

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

38

1. Āfitābum āsumān-ı evc-i kemālümdür benüm
Āsumānum 'aşq-ı mihr-i bîzevālümdür benüm
2. Sāhîr-i sihrāzmā-yı 'ālem-i endişeyem
Āyet-i i'cāz-ı ma'nā ḥasb-i ḥālümdür benüm
3. Ben o mu'cizgüy-ı ma'nāyam ki Cibrîl-i ḥayāl
Tercemān-ı vaḥy-i maẓmûn-ı ḥayālümdür benüm
4. Çeşme-yi feyz-i İlahîyem süḥan bâğında kim
Ḳudsiyān hep teşne-yi āb-ı zülālümdür benüm
5. Böyle şādāb eyleyen Ālî süḥan gülzārını
Reşḥā-yi kilik-i güherpāş-ı ḥayālümdür benüm

[83a]

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

39

1. Hiç bezm-i vişāl-ı yârden nûş itmedüm gitdüm¹⁵
Olup mest-ı şafâ deryâ gibi cûş itmedüm gitdüm
2. 'Aceb mi gönceveş dilteng olursam bâğ-ı 'ālemde
Nihāl-i kâmetin bir kez derāğuş itmedüm gitdüm
3. Güherpāş eyleyüp pâyine çeşmüm bu gice dostum
Girihperdâz-ı celbâb-ı süḥanpüş itmedüm gitdüm
4. Dimāğ-ı âḥerde sermā-yı hicrānum ki endişem
Nesîm-i zülf-i ma'nâyıla bîhüş itmedüm gitdüm
5. Nedür i'cāz-ı ma'nā gösterüp fi'lcümle ey **Âlî**
Nevāsencān-ı bâğ-ı nazmı ḥāmüş itmedüm gitdüm

¹⁵ Bu dize vezne uymamaktadır.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

40

1. Vefâ itmezse dilber 'âşık-ı bîçâre ğam çekmez
Belâsından hâzer kılmaz cefâsından elem çekmez
2. Ne bilsün çekdüğüm peymâne-yi hûn-ı ciger zevkîn
Elinden her ki yâruñ sâ'ar-ı zehr-i sitem çekmez
3. Koyup nûş-i mey-i la'lini zindâna şafâpîşe
Ğamz-ı bîhûde-yi sevdâ-yı zülf-i hâmbekâm çekmez
4. Olursam da yine sen cilvegâh-ı 'aşkdur gönlüm
Maḥabbet levhine kilik-i ecel naḫş-ı 'adem çekmez
5. Ne deñlü sengsâr-ı ta'n -ı a'bâ olsa da **Âli**
Reh-i âmedşüd-i cânâneden hergiz kadem çekmez

Velehu

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

41

1. 'Âşık-ı bitâb yokdur şanmañuz cânâne yok
Şem'-i bezmefrüz-i 'âlem çok velî pervâne yok
2. Kâse-yi sercâm-ı mey şahbâ ise hûn-ı ciger
Bezm-i 'aşka bundan özge bâde yok peymâne yok
3. Nâr-ı ğam nûr-i şafâ hep bir çerâğuñ pertevi
Çeşm-i 'irfân ile baksañ arada bîğâne yok
4. Her kişi nûş itmede şahbâyı bu meyḥâneden
Bir temâşâ kim yine 'âlemde bir mestâne yok
5. Var ey **Âli** egerçi pençetard-ı dilğüşâ
Böyle ammâ bir şükufte vâdi-yi rindâne yok

Velehu

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

42

1. Nevbahār oldı yine geldi şafā eyyāmı
‘İyş u nüş eyle kıoma bir dem elüñden cāmı
2. Nağme-yi çeng ü rebāb ile çemen şahnında
Çekeyüm cām-ı feraħbaşş-ı mey-ı gülfāmı
3. Rind-i meyħār bugün bāğ-ı behište virmez
Sāye-i bīd ü leb-i cūy ü gül-ı bādāmı
4. Sīneye çekmeyelüm de o dilārāmı yine
Ne ile eyleyelüm bādil-i bīrāmı
5. Māh-ı Ken‘āna giriftār olalıdan **Ālī**
Şafħa-yı mihr-i cihānbāna yazıldı nāmı

Velehu

fa'ilātün fa'ilātün fa'ilātün fa'ilün

43

1. Güft ü gūy-i nāzda mu‘cizbeyāndur ğamzesi
Çeşm-i kāfirkışine bir tercemāndur ğamzesi
2. Nice kār itmez dile yanınca geçmez cāna kim
Seng-i hārādan güzār eyler sinān-ı ğamzesi
3. Tīğ-ı hūnefşānıdır yā kahramān çeşminüñ
Ya sinān-ı Rüstem-i sāhibkırāndur ğamzesi
4. Her nigāh-ı ‘āşıkā bir tīr-i dildüz-ı cefā
şanki bir şūh āfet-ı nāmihribāndur ğamzesi
5. Bir edā ile ger ey **Ālī** gören meftūn olur
Sāħir-i şab’ına güyā hemzebāndur ğamzesi

[83b]

Velehu

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

44

1. Döndi gülgün sirişk ile dīde
Cām-i gevher nigār-i Cemşīde
2. Bir büt-i şūḥa müptelā oldum
Ki zıkr-i vaşlı ‘ömr-i cāvide
3. Nāz ider çeşm-i fitneāşūbı
Ġamze-yi dilfirīb-i nāhīde
4. Böyle ermez gider mi dest-i emel
Mīve-yi naḥl-ı bāğ-ı ümmīde
5. Yoḥsa bir gün olur mı **Ālī**
Gevher-i süftela‘li ḥāyīde

Velehu

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

45

1. Mey için ruḥsārın ol ğayr ile gülfām itmede
Ben yaşum seylāb-ı kühendāz-ı ārām itmede
2. Girmedi dest-i ḥayāle gūşe-yi dāmān-ı vaşl
Gerçi tefşīr itmedüm cānāna ibrām itmede
3. Muṭrıb-ı kânün-ı ‘aşkuñ böyle(dür) āvāresi
Her ne eylerseñ revā endīşe-yi ḥām itmede
4. Zevḳini rind-i meyāşām eyler iken ‘ālemüñ
Şūfi yine ta‘ne-yi rind-i meyāşām itmede
5. Şāhid-i endişem ey **Ālī** bu gün feyz-i ḥayāl
Pürniyānpūş-ı fūrūğ-ı nūr-ı ilhām itmede

49

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

46

1. Şarāb-ı nār ile çeşmüñ o deñlü mest eyle
Ki nāzı mest-i nigāh-ı sitemperest eyle
2. Güşâyış-i girih-i rāz-ı aşkı lāyıkdur
Ki vāgüzāşte-yi çeşm(i ki) tizdest eyle
3. Sürūd-ı bezm-i teğāfül gerek bülend āhenk
Nevā-yı bülbül-i bāğ-ı niyāzı pest eyle
4. Sipāh-ı ğamze ne lāzım ħarāb-ı mülk-i dile
Külāh-ı ğuşe-yi nāzı (ki) pürşikest eyle
5. Hemişe nefha-yı bezm-i süħanda ey **Ālī**
Cihānı mest-i nesīm-i mey-i elest eyle

Velehu

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

47

1. Bir ħara asker ħaṭuñ şāhibķırān-ı ğamzeñe
Tiğ-i ğamuñdur tegāfül ħahramān-ı ğamzeñe
2. Dil hedef-i peykān-ı ħünālūde-yi müjġānuña
Cān fedā nevk-i cigerdüz-ı sinān-ı ğamzeñe
3. Mübtelālar cān virür bir şive-yi ğüftāruña
Ehl-i dil ħayrān olur ħüsn-i beyān-ı ğamzeñe
4. Nāz u işve şifteāşüb u fitne mübtelā
Nīm nāz-ı çeşmüñe remz-i nihān-ı ğamzeñe
5. Nükte-yi rengin **Ālī** neydügin fehm eylemez
Olmayanlar āşinā luṭf-ı zebān-ı ğamzeñe

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

48

1. Görünmez oldu yine āfitāb-ı ruhsārı
O şūh-ı 'ışvenüvāz ol büt-i sitemkārı
2. Girişgüşā-yi sitem nükhet-i ser-i zülfi
Şükufteşāz-ı dil-i fitneṭarz-ı reftārı
3. Girişmesifte-yi ğamze-yi sūhangūyı
Nigāh-ı nüktefurūş-ı leb-i şekerbārı
4. Nigāh-ı lütfinuñ āşüb u fitne meftūnı
Şikenc-i kākülinuñ cān u dil giriftārı
5. Geçer mi yoḡsa firāķile rūzumuz **Ālī**
Görünmez oldu yine āfitāb-ı ruhsārı

[84a]

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

49

1. Tāb-ı mey gülberg-i ruhsārdan 'araķrīz eylese
Gülşen-i şādāb-ı ḡüsn-i şebnem āmīz eylese
2. Geh lebin mest-i tebessüm eylese geh ğamzesin
Nükteperdāz-ı 'itāb-ı 'ışveāmīz eylese
3. Feyz-ı cām-ı bāde hem taḡrīk-i bād-ı şubḡdem
Bāġ-ı rūyın sünbülāşüb u güleñgīz eylese
4. Dāmen-i müjgān-ı çeşmüm bir dem olmaz mı yine
Kim hücum-i girye-yi şevķ ile gülrīz eylese
5. Āh-ı āteşbāre kim ebr-i bahār-ı şevķdür
Pürzemīn-i gülşen-i 'aşķı şererḡīz eylese
6. Demdür ey **Ālī** yine feyz-i nesīm-i iltifāt

Bahr-ı âteşmevc-i endişem güherriz eylese

Mersiye-yi Nergisi Berây-ı Kâfzâde

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün

50

I

1. Nice oldu o kerempîşe-yi devrân bilelüm
Nice oldu o şeh-i milket-i ‘irfân bilelüm
2. Neyledüñ ey felek ol zât-ı kerîmü’ş-şanı
Neyledi saña o maḥdüm-ı sühândân bilelüm
3. Neyidi cürmi anuñ luḫf u keremden ğayri
Buldı ol bîġünehe bâ‘is-i ‘udvân bilelüm
4. Kim bilür ḫadrini şimdengirü ider sühânuñ
Kim olur müşteri-yi gevher-ı ‘irfân bilelüm
5. Kim olur mâyil-i nevgüfte-yi naġz-ı şu‘arâ
Kim ider raġbet-i cem‘iyyet-i yârân bilelüm
6. Ḥaber alsañ ‘acabâ şimdi ne ‘âlemde ola
Neye meşġül ki ol fâzıl-ı devrân bilelüm
7. Uydu mı nisbet-i pâkine hevâ-yı cennet
Ḥizmetin ide mi ḫür ile ġilmân bilelüm
8. Maḫdemîn ġüş idicek geldi mi istiḫbâle
Öñine düşdi mi büñ şevk ile rızvân bilelüm
9. Ḥâb gelmez göze kim düşde cemâlin görevüz
Ḥaşre dek böyle ḫalur mı ġam-ı hicrân bilelüm
10. Nic’olur ḫâlimüz (‘aceb) bu ġam u fûrḫat ile
Ġayri bilmem ben ölem ġibi (bu) ḫasret ile
11. Ṭoḫunup başuma bir ġürz-i ġirân-ı mâtem

52

(Dāl)veş kâmetümi aldı bir hîz ile ham ¹⁶

12. Bir daħi nice olam rāhrev-i rāh-ı şafā
Nice mümkin reh-i iķbāle (idem) vaz^c-ı ķadem
  13. Āh kim oldu yine taħt-ı mekārım hālī
Eyledi terk-i cihān gitdi o sultān-ı kerem
  14. Kim virür memleket-i nazm-ı me^cāniye niżām
Kim ider zābıta-yı ma^crifeti müstaħkem
  15. Kim ider bir daħi icrā-yı kavānīn-i seħā
Kim ider bir daħi ihyā-yı rüsüm-i hātem
  16. Hoş ħarāb eyledi mülk-i dili seylāb-ı keder
Hoş fenā viridi metā^c-ı şaraba ^cıyş-i ğam
  17. Dīde-yi devr-i zamān mislini görmek heyhāt
Nice büñ yıl daħi ger devr ide nīlī řārem
- [84b]
18. Bād-ı āhum yine bir zelzele viridi dehre
(Ah) yıķılmaz şayanur günbed-i řarķ-ı a^czam
  19. Ne^caceb bir birine girmiyē bünyān-ı felek
Ne^caceb zīr ü zeber olmiya řarķ-ı ālem
  20. Ne güne ķatlanur āyā yere geçmez bu felek
Ġālibā oldu aña āh-ı seřergāhı direk
  21. Āh maħdüm-ı hünermend-i kerīmü'ş-şānum
Āh ^cizzetli sa^cādetlü efendüm cānum
  22. Fuķarā dost-i keremķār-ı ^caliyyü'l-ķadrüm
Ehlperver suĥanārā-yı celī^cunvānum
  23. Āh sensiz nideyin ben bu fenā dünyāyı
Āh ħasretle ķoduñ işde gerek sultānum

---

¹⁶ Bu dize vezne uymamaktadır.

24. Āh o demler anı kim dāhil olup meclisüñe
İltifātuñ görüp eylerdi ased arānum
25. Āh o günler anı kim idmet-i dergāhuñla
Şāh-i devrāna görünürdi şānum ¹⁷
26. anı ol şeb ki idüp da‘vet-i yārān-ı sūan
Her birine buyururduñ gel efendüm sultānum
27. Döndi pervīn iken ecnāb-ı benātü’n-na‘şa
Taht-ı arz olduğı dem (eke) mehtābānum
28. Rūzigār itdi bu dem şem‘-ı ümīdim mürde
Tutsa āfākı ula dūd-ı dil-i sūzānum
29. a budur sencileyin zāt-ı kerīme ne revā
‘Arş-ı a‘lā var iken ‘arşa-yı ayra ola cā
30. a te‘ālā yerini cennet-i a‘lā itsün
Cāy-ı āsāyişini sāye-yi tūbā itsün
31. Dehrden alımadı kām u ‘ömrden behre
a murādātını ‘ubāda müheyyā itsün
32. Tıymadı seyrine gülzār-ı cihānuñ bārī
Gülşen-i dilkeş-i firdevsi temāşā itsün
33. Nola düşdiyse cüdā zümre-yi abābından
Anda ecdādını a yār u aibbā itsün
34. Bunda şekvākerem olmuş idi anda daı
Dilerin ā‘ide-yi lufını icrā itsün
35. Kendüden soñra gelen alka şefā‘at ılsun
Cümleyi dāhil-ı firdevs-i mu‘allā itsün
36. Bāğ-ı firdevs-i berīn oldu aña menzilgāh
Hā hüner ayrısı bu rütbeyi peydā etsün

---

¹⁷ Bu dize vezne uymamaktadır.

37. Cümle yārān-ı belā **Nergisi**-yi zār gibi
Seyl-i eşkin akıdup yaşını deryā itsün
38. Biz muşibetkede-yi dehrde çekdükçe elem
Hür u gılmān ile şöhet kıla tā rüz-i kıyām
39. Baña ‘ayb eylesün nüktetirāzān-ı fehmi
Sāde düşdigine bu nazm-ı perişān-i saķım
40. Fıkr-i mazmūn-ı pesendideye tākāt mı ķodı
Ser-i bermiħnetüme nāzil olan renc-i elīm
41. Tıĝ-ı hicrānı virüp tefriķa endām-ı dile
İtdi manzūme-yi mersiyyesi táb‘ı dü nīm
42. Ra‘şenāk oldı ĥumār-ı ĝam ile dest-i edā
Nice mümkün ki olam gevher-i güftārı nazīm
- [85a]
43. Böyle hengām-ı muşibetde dinen eş‘āra
Daħl iden bülhevesin şānına itmem teslim
44. Ķanda ben ķanda edā-yı süħan-i pürma‘nā
Serde sāmān-ı tefekkür mi ķodı dehr-i le‘īm
45. Bu muşibet ki benüm başuma geldi şimdi
‘Akl u hūşum dil u cānum gibi itmez mi ‘adīm
46. Hey meded hey ne ‘aceb miħnete düş itdi felek
Devletinde nice ‘izzetler iderken taşmīm
47. Ķāre yok bu ĝama gel bāri du‘ā eyleyelüm
A cennet bize tākāt vire ol Rabb-i raħīm
48. Yā ilāhī anı sen ĝarķa-yı ĝufrān eyle
Bize de bār-ı ĝamın çekmegi āsān eyle

Sāķināme-yi Merħūm Yahyā Efendi ‘aleyhir’r-raħme esSermedi

1. Gel ey neşvedâr-ı şarâb-ı elest
Belâ kûçesi içre o kâr-ı mest
2. Der-i meykede bâzdur kıl şitâb
Bihamdillâh erdi dem-i fetḥ-i bâb
3. Ne devr ḥalkasıdur hilâl-i felek
Revâ olsa çârûbi per-i melek
4. İder ferşini pâk cârûbla
Ḳomaz zerrece anda gerd-i sivâ
5. Ḳapanmaz o meyḥâne hiçbir zamân
Ânuñ rûze vü ‘ıydi birdür hemân
6. Açık destiyârî-i Mevlâyile
Ânuñ ḳufli miftâḥ-ı illâyile
7. Şu meyḥâne kim ola sâḳîsi yâr
Anuñ virdügi meyde olmaz ḥumâr
8. Pür it şâḳiyâ cāmı rindâne şun
Gözet ‘ahd u peymānı peymāne şun
9. Ümîdüñe tiryâḳ-ı ekberdür ol
Ne tiryâḳ sahbâ-yı kevserdür ol
10. Ne şahbâ ki mest-i müdāmı şahayb
Ne mey kim anı içmemek ola ‘ayb
11. Ḳonulmuş o sahbâyâ esrâr-ı Ḥaḳ
Nice mest olmaya hüşyâr-ı Ḥaḳ
12. Anuñ mestidür ğamze-yi fitnesâz
Anı bilmiyenler şanur mest-i nâz
13. Cem ol bâde-yi nâbuñ efkendesî

Sikender o meyḥānenüñ bendesi

14. Şu‘ā‘ı ki her yana raḥşān olur
Nümūdār-i mühr-i Süleymān olur

15. O cāmüñ mey-i nābı mihr-i şafā
Anuñ her ḥabābı sipihr-i vefā

16. Ḥabābında pinhān anuñ nüh kıbāb
Zihī bārgāh-ı refi‘ü’l-cenāb

17. O bir şebçerāğ-ı cem-i ‘aşḫdur
O bir neyyir-i ‘ālem-i ‘aşḫdur

[85b]

18. Odur nūrbahş-ı zemīn u zamān
Odur pertevendāz-ı kevn u mekān

19. Odur sākıyā āteş-i ābsüz
Odur sākıyā āb-ı āteşfürüz

20. Sipihrüñ meh-i bedri māh-i nevi
Anuñ pertevitur anuñ pertevi

21. Anuñ aşıldur ḥub-ı ḥub-ı Ḥüdā
Ki andan zuhūr itdi nāk-i rızā

22. İdüp terbiyet bāğ-ı dil-i ḥākini
O ḥāḫ içre ğars itdiler tākini

23. Ne āyinedür baḫ o mā‘ü’l-ḥayāt
Tecellī ide anda ḥurşid-i zāt

24. Şu‘ā‘ı olup mün‘akis şanma mihr
Olur şemse tāk-ı dest-i sipihr¹⁸

25. Pedidār olan cām-ı şahbā mıdur
Be tavr üzre nūr-i tecellā mıdur

¹⁸ Bu dize vezne uymamaktadır.

26. Ne deñlü içerse o ħumdan eger
Yedi baħr ile ħanmaya teñneler
27. Tedennī vü naķş irmiye ol dāne
Ĥum-ı nīlgün çok ħolup boşana
28. Ne ħamrdur bu ħum yā ne müldür bu mül
K'ola mührdār ana ħatm-i rüsül
29. Nehy egleyüben anı gümrāhdur
O ħum menba^c-ı şıbgatullāhdur
30. O ħumdan olup feyz-ı Ĥaķ āşıkār
Neĥārı olur anuñ ebr-i bahār
31. Hevāyı idüp mu'tedil bir şāĥesi
Şafābaĥş olur gülşene nefĥası
32. Zehī feyz kim biĥabīb ü 'ilāc
Ola raĥb-ı her naĥl-i yābismizāc
33. Yine ĥükmini viridi ol mül yine
Yine rüy-i bāğ oldu gül gül yine
34. O meyden gülüñ sāğarı ħolı mül
Ĥonulmuş aña bir avuç berg-i gül
35. O meyden eger sünbül olmasa mest
İder miydi ħarf-ı külāhın şikest
36. Ol olmasa lāle ħalurdı tebāh
Derünundan neyledi nūr-i siyāh
37. Anuñ nergis-i bāğ-ı mestānesi
Şeb u rüz destinde peymānesi
38. Benefşe gibi ĥākreğ-i ħarīb
Anuñ cur^casında degül bīnasīb

39. anı sıy ol mey-i rhba
Olur slik-i rha Glgn ra

40. Olan slik-i rh-ı nzil gerek
O ra ile kat'-ı menzil gerek

[86a]

41. A masad olurısa ad merale
Anu hıtıyla bir adım gele

42. Gl bezm-i h ister oldu yine
Kederden hal ister oldu yine

43. anı sıy ol arb-ı ahr
O feyz-i Hd eme-yi det-i nr

44. Ki levs-i hevdan bizi ide pk
Ru-i zerdmi eyleye tbnk

45. Bu yzle alursaq eger v bize
Ide hande-yi hezl eyv bize

46. anı sıy ol mey-i hgvr
Ki tel eyledi 'ıyimz rzigr

47. Ne 'ıyinde halet ne nında zev
Ne yr-ı byrn ne bezminde ev

48. Tvngerleri mest-ı cm-ı grr
Hmr-ı hevesle yatur bu'r

49. Gedsı tehikise v tengdest
u haletle basa geer meyperest

50. Virr bde-yi na mey reng-i 'r
Olur sri hacletde ry-i kr¹⁹

51. m-i dneab'n ki var gyreti
Nin ala glgne-yi hacleti

¹⁹ Bu dize vezne uymamaktadır.

52. İçen bāde-yi ʿařđdan oli cām
Bu bedmestler alur intikām ²⁰
53. anı sākıyā ol mey-i mihrtāb
Ki her zerresi ola bir āfitāb
54. Vire her biri bir cihāna ziyā
Gōñül ʿālemin eyleye pürşafā
55. O meyle vücūdum ola meygede
olu ĥum ola bu dil-i ġamzede
56. İde erre miĥnet-ı ʿařđ-ı saĥat
Der-i meygede gibi sīnem devĥat
57. Sernāĥun-ı dest-i ġayret- yeri ²¹
O meyĥānenüñ ol fiʿl-i deri
58. Olup köhne bu cāme-yi ārreng
Çıkarmaĥ göründi anı bīdireng
59. Şaĥlamaĥ var andan dil-i tengde
Bunı añlamaz olmayan rengde
60. Getür sākıyā ol mey-i sādeyi
Boyumca baña bāde kıl bādeyi
61. anı sākıyā ol dirāşşende berĥ
Ki cān ʿālemin eyleye nūra ġarĥ
62. O berĥ-i cihānsuz ola tābdār
Yana ĥırmen-ı tōhmet-i iĥtiyār
63. anı sākıyā ol güvārende āb
Ki āb-ı ĥayāt eyler andan ĥicāb

[86b]

²⁰ Bu dize vezne uymamaktadır.

²¹ Bu dize vezne uymamaktadır.

64. Getür kim gönül bāğı pejmürdedür
Hayāt ābına ʔalib-i müjdedür
65. anı sākıyā ol cihān-ı şafā
Bulunmaz mı bir cām-ı gītīnümā
66. Bulunmasa da sāgar-i Cem ile
Şınık gönümi luʔf idüp al ele
67. anı sākıyā himmet-i bīdirīg
Niyām-ı tegāfūlde niyeler o tīg
68. Fedā ide ben saña cān u teni
Kerem kıl oma nīmbismil beni
69. anı sākıyā ol şecā‘atpenāh
Ki hāl-ı sipāh-ı ğam ola tebāh
70. ‘Adūdan gönülüm mülkin ide hālās
Anı eyleye hāsır u ‘aşa hāş
71. anı sākıyā ol şabāh-ı fütūh
Degül mi dem-i nağme-yi eşşabuğ
72. Demidür şürāhi ide ğulgule
Muğannī hemāvāz ola bülbüle
73. Muğannī nişāʔ u ʔarab vatidür
Sürüd ü şafānuñ ‘aceb vatidür
74. adeh aldı sākī ele ğül gibi
Serāğāz-ı şevk ile bülbül gibi
75. Yine muʔribā destüñe ‘üdü al
Bu şeşhāneye yine āvāze şal
76. Oı şı‘r-i **Yahyā**yı āvāzıla
Ki pürsüz-ı süz-ı hoşāvāzıla

77. Felek nağmeñi istimâ' eylesün
Melek şevke gelsün semâ' eylesün

[87a] Boş sayfa.

[87b]

Ḳasīde-yi Beşīr Efendi

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

52

1. Zehī şeb şeref-i şems-i arzū vü ümīd
Ki hep nücüm-ı sipihri serāser itdi sa'id
2. Zehī şeb-i şarab-ı şevḳ-i şādümānī kim
Cihānı velvelenāk itdi nağme-yi Nāhīd
3. Ne şeb vekīl-i temāşâyı-devr-i şadnūruz
Ne şeb kefil-i nişāt-ı hezār leyle-yi 'id
4. Ne şeb ki dīde-yi abher misāli rengārenk
Ne şeb ki dūde-yi 'anber gibi siyāh u sefid
5. Siyāhı gāret-i insān-ı 'ayn-ı hūrū'l-'in
Sefidi gayret-i envār-ı cebhe-yi hūrşīd
6. Nola ger āyine-yi çarḥ-ı zernişān bu şeb
İderse zerger-i gerdūn kemāl-ı cehd-i cehīd
7. Şeb-i zifāf-ı 'arūs-ı safā-yı 'ālemdur
Metā'ına bula şāyed murādı üzre mürīd
8. 'Aceb mi ger şabāḳ-ı mehde mā-yi zidevrān
Bu şeb ezer ise zerāfitābı bīterdīd
9. Sahāyif-i felege itmede zerefşānī
Ber'at-ı revnaḳ-ı dünyāyı itmege tecdīd

10. Şeb-i berāte degül ķadre daği ğālibdür
O şeb ki ola tecellī-yi feyz-i Rabb-i Mecīd
11. Ne feyz feyz-ı ‘umūm-ı tereffūh-i ‘ālem
Ki müstefīd-i şümūlī heme ķarīb u ba‘īd
12. Bu inbisāt-ı ‘amīm itmemişdi Hāķ bu zuhūr
Bu inşirāh-ı ‘azīm olmamışdı daği bedīd
13. Bu deñlü feyā-i feraħ görmemişdi kimse meger
Şafā-yı dehri kudūretten itdiler tecrīd
14. Ya gitdi bār-ı girān-ı tekellūf u teklīf
Ya geldi ferde beref‘-i taķayyūd ü taķyīd
15. Ya ĥod cenāb-i sa‘ādetmeāb pāşādan
Nevīd-i ‘izzet u iķbāl ile irişdi berīd
16. ‘Azīz-i Mışr-ı meķārimġüzīn-i ĥayl-i kirām
Vekīl-i şāh-ı cihānbān kefil-i re‘y-i sedīd
17. Vezīr-i pāksiyer-i Āşaf-ı Süleymāncāh
Müşīr-ı rastnaēar-ı şadr-ı müşterī-yi te‘yīd
18. Sezā-yı mesned-i iclāl-i Muştafā Pāşā
Ki ĥadd-ı ĥāme degül medĥ-i zātını tecdīd
19. Fikende bende-yi ĥargāh-ı ĥidmeti Ĥüsrev
Kemīne ķākeri dergāh-ı devlet-i Cemşīd
20. Cemāl-i Yūsuf-i Mışrī misāl-i nūrānī
Nevāl-i Nīl-i mübārek kütüb-i mürīd-i medīd²²
21. Zamān-ı devleti yekser mevāsīm-i a‘yād
Hemīşe ķār-ı ra‘iyyet tehāni-yi ta‘yīd
22. Zamān-ı ma‘deletinde ĥuzūr-ı biĥalkın
Muhāl kim bula āġuş-ı māderinde velīd

---

²² Bu dize vezne uymamaktadır.

23. Ğidā-yı bāy u gedā cümlesi şır ü şekerdür
Zehī tenā'um-ı āmm ü zehī na'im-i mezīd

[88a]

mefāilün feilatün mefailün feilün

53

1. Bir iki yıl daħi teşrīf iderse Mışrı eger
Diyār-ı Hürmüze ğālib olup bilād-ı şa'īd
2. Teberrüd hāşılı gendüm yerine dürr ü güher
Olurdu 'anber ile silk-i dürer mervārīd
3. Felekcenāb vezīrā meleksiyer şadra
Eyā müşerref-i şadr-ı temekkün ü te'yīd
4. Kemīne çākerüñ ensebi kılade medhüñ
Olunca gerden-i şab'ına itdi ħall-i verīd
5. Ĥadīm-i midĥatüñem hāşılı kıyāmete dek
Du'ā-yı devletüñe ĥod Ĥüdā 'alīm u şehīd
6. Hezār 'uķde-yi cānkāhumı sen itdüñ ĥall
Nice 'uķūd-i senāñı ben itmeyem te'ķīd
7. Nice zamān idi kim yād olsa hep 'aşķ
Yaķardı āteş-i ĥasret derūna dāĝ-ı cedīd
8. Behişt-i ĥazret-i ĥayrū'l-enāmı añdıķça
Çekerdi dūzaĥ-ı fūrķatda dil 'azāb-ı şedīd
9. Ĥüdā-yı lemyezel-i lāyezāle minnet kim
Faķīrini der-i feyzinden itmedi te'bīd
10. Kef-i kifāyetuñi destĝir idüp āĥir
Yed-i mü'eyyedüñ itdi girihĝüşā-yı ümīd

11. Bir iki ʿuḳde daḫi ḳaldı riṣte-yi dilde
Müsāʿid olmadı ḫalline rüzgār-ı ʿanīd
12. Virürse ruḫṣat eger ʿarza maḫz-ı iḥsānuñ
Muḳaddimāt-ı niyāz ile eyleyen temḫīd
13. Düşüp bu ülkeye ṣayfü'l-kirām-ı Mıṣr olalı
Düşümde görmedüm elḳışsa mizbān-ı baʿīd
14. Zülāl-ı mekrümet u iltifāt ile kimse
Ḥarāret-i dil-i ʿaṣṣānum etmedi tebrīd
15. Birisi bilmedi ḳadr-ı metāʿ-ı maʿrifetüm
Cihān cihān idi ammā ki ḫācegān-ı reṣīd
16. Ne bīemān iderseler daḫi ḳadrümi kim
Mülüke muḫtaṣ olan cevheri alur mı ʿabīd

[88b] Ünsī ?

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

54

1. Benem o cevher-i yektā-yı ʿālemārā kim
Yanumda müṣt-i ḫazefdür hezār ʿıkd-i ferīd
2. Benem o fāris-ı meydān-ı ʿilm u ʿirfān kim
Semend-i ṭab'uma yeksān gelür ḳarīb u baʿīd
3. Benem o ṭurfa silāḫşor-ı tīzcünbiş kim
Sinān-ı ḫāmemi itsem mücerred elde cirīd
4. Misāl-i ḫāne-yi zenbūr olur heme sūrāḫ
Ger olsa pārepulad cism-i ḫaşīm-i ʿanīd
5. Benem ʿarāyis-ı ma'nāyı eyleyen tezyīn
Benem cevāhir-i lafē-ı iden ḳılāde-i cīd
6. Bahā-yı ḫüsn-i beyānumdan aldı lü'lüʿ-yi ter
Niżām-ı nażm-ı bedʿüm ile buldı dürr-i nüfid

7. Şuvernigār-ı şanemhāne-yi hayālüm kim
Muşavverümde bedid olsa bıkır-i fikr-i cedid
8. Medād-ı nūr ile hūr-ı cinān beyāza çeker
Siyeh kalemle heyulāsın itmedin tesvid
9. Bu deñlü bende-yi kemyāb iken degül lāzım
Çabül iderseñ eger külfet-i bahāyı mezid
10. Nice benüm gibi üftāde müstaḥakka yeter
Çıķarsa ʿaşr-ı zekāt -ı saʿadet-i cāvīd
11. Keremnüvāz-ı hidivv-i enfüdirāz oldum²³
Virince sāmīʿa-yı ṭabʿa tā hırāş-ı şedid
12. Belī nevā-yı niyāz oldı perdeden bīrūn
Velī uşul-ı kabüledür iʿtimād ü ekid
13. Simāḥ-ı semʿ-i kabülüñ ger itmese küstāḥ
Terānesāz-ı dil itmezdi nağmesin terdid
14. Bilür bu meclis-i ḥāşuñ taḥammüli yoķdur
Ki böyle devr-i dirāz ola kār-ı güft ü şenid
15. Hele maḥall-ı furūdāşt-ı terennümdür
Duʿā-yı devletüñ olsun karārgāh-ı neşid
16. Niteki zemzeme-yi ḥāviyān-ı rāh-ı Ḥicāz
Ola müheyyic-ı ʿuşşāk-ı beyt-i Rabb-i mecīd
17. Hemişe Kaʿbe-yi āmāl olup der-i cāhuñ
Eşigüñüñ ola maḥşüş-ı saʿy-ı ḳasd-ı ḳaşid

[89a]

---

²³ Bu dize vezne uymamaktadır.

Velehu

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

55

1. Gören ol zülf-ı pîçâpîç ile rûy-ı dilârâyı
Buyuruldı beyâz üzre şanur zîbâ-yı pâşâyı
2. Ne buyruldı müselleme süllem-i kaçır-ı serefrâzı
Ne buyruldı hamenderham-ı kemend-i evc-i a'lâyı
3. Ne buyruldı muţarrâ sünbül-i bâğ-ı hüdâvendî
Ne buyruldı sehîkad serv-i gülzâr-ı mu'allâyı
4. Ne buyruldı ki piçân-ı ejdehâ-yı genc-i fermândur
Ne buyruldı ki raḥşân pençe-yi hurşid-ı ra'nâyı
5. Gehî beñzer hümâyünzıl-ı şâhîn-ı hümâsâyde
Olur gâhî düm-i zerrîn-i tâvûs-ı perîşânî
6. Gehî zıl-ı hümâ gibi olur sermâye-yi devlet
Gehî ebr-i semâ gibi virür dehre tesellâyı
7. Müşâbih şüret u ma'nâda gerçi ebr-i nîsâna
Bunuñla anı bir bilmek degüldür resm-i dâñâyı
8. Anuñ bir feyz-ı mevhumı var ol da yılda bir kerre
Bu dâyim yağdurur dünyâya bārân-ı tesellâyı
9. Ya ḥod pîçide ejderdür ki genc-i şâyegân bekler
Düşürmiş vehm ü ümmîd-i dil-i aḥbâb u a'dâyı
10. Ne ejder kim ne deñlü hışm ile pürpîç ü tâb olsa
Yine her dem ya şadr-ı sînedur ya fark-ı ser câyı
11. 'Aceb mi şadrı- sine fark-ı ser olsa yeri beḥaḳ
Mücerreb nüshadur teşhîr için iḳbâl-i dünyâyı
12. Nice sermâye-i teşhîr-i iḳbâl olmaz ol nüsha
Mücerred gör medârına olan imdâd-ı Mevlâyı

13. Ki tā rûz-ı ezel berketb idüp hılṭ eylemiş aña
Süveydâ-yı dil-ı gılmân sevâd-ı çeşm-i havrâyı

14. Huşûşa ola nessâhı debîr-i Âşaf-ı dâñā
Ki râm itmiş Hüdâ fermânına a‘lâ vü ednâyı

15. Ne Âşaf kim süleymân-ı zamānuñ hâris-i mülki
Ne hâris fâris-i meydân-ı destûr-ı nikûrâyı

[89b]

16. Müşîr-i müşterişöhret dilîr-i Qahramân kudret
Vezîr-i pâdişehhimmet sezâ-yı mesnedârâyı

17. Mükerrerem zât-ı kâmil Muştafâ Pâşâ-yı ‘âdil kim
Müselleme hüsni tedbirine resm-i kârfermâyı

18. Zihî düstûr-ı hikmetperver-i pâkîzepeyker kim
Bu ‘irfân ile buyrulduñvîs görse Tuğrâyı

19. Aña teslim idüp hep defter-i dîvân-ı ‘irfânı
Eline bir dağı almazdı kıl-ı nüktepîrâyı

20. Vücûd-i bîmisâlî dürc-i iqbâlûñ der-i pâki
Cemâl-i bâkemâlî burc-i iclâlûñ Tuğrâyı

21. Unutdurdıysa ger hüsni sülûki Yûsuf-i Mışra
Hele dünyâyâ yâd itdürmede ‘aşk-ı Zelîhâyı

22. Dil ü dest lâlipâş u güher tahtınuñ reşki
İder pürhûn derûn-i kân-ı giryân çeşm-i deryâyı

23. Zemîne ger ‘ulüvv-i himmetinden dökse bir hisşe
Tağardı boynına kâvişeri ‘ıkd-ı süreyyâyı

24. Eger Nîl-i mübârek itse bir kez itdügi feyzi
İderdi haşre dek ziyân-ı dil ‘atşân-ı gâbrâyı

25. Te‘âlallâh ne feyâ olsun ki teşbîh itseler bir kez
Furûğ-ı râ’yına ger âfitâb-ı ‘âlemârâyı

26. Melekler birbirin görmezdi farṭ-ı rüşenâyiden
Gözetmekden ḡalurlardı felekler semt-i mecrâyı
27. Felekrif'at hüdāvendā meleksiret hiredmendā
Eyā ṣāh-ı cihānbānuñ müşir-i müşterirâyı
28. Sen ol ṣadr-ı mu'allā bārgāh-ı baḡt-ı yāversin
Ki kemterpāye olmaz ḡadrüñe evreng-i Dārâyı
29. Sen ol müşkilgüşā-yi nükteperdāz-ı cihānsın kim
Zāmīrūñle ider erbāb-ı dil ta'rif-ı dānâyı
30. Sen kāmīl-i vücūd-ı rāstmi'yār-ı zamānsın kim
Cihān redd ü kabūlüñden bilür ednā vü a'lâyı
31. Nola çün levḡ-ı maḡfūz anı ṣaḡlarsa küdüretden
Felek mir'āt-ı ṡab'uñdan görür pinhān u peydâyı
- [90a]
32. Senüñ mi'mār-ı emr ü nehyi ḡikmetgüsterüñdür kim
Bir iki lafēila eyler 'imāret dīn u dünyâyı
33. Senüñ gibi dilir-i tīg-ı zennaḡş itmedi hergiz
Şuverperdāz-ı ḡudret ṡarḡ idelden resm-i ṣaḡāyı
34. Muḡaṣṣal gönderendüñ şūret-i ṣemşirüñ eṡrāfa
Memālikden keserdi bir nazarda 'ırḡ-ı a'dāyı
35. Senüñ gibi süvār-ı ṣafşiken görmiş degül kimse
Semend-i dīde cevlāngāh idelden ṣaḡn-ı dünyâyı
36. ṡayanmaz ḡamle-yi bebr-i beyān-ı ḡahruña elḡaḡ
Serāser ḡahramān u Rüstem olsa ḡaṣmuñ ālāyı
37. Şalaldan arz-ı Mıṣra naḡl-ı ḡaddüñ sāye-yi 'adli
ḡuzūr itdi gedāsı istirāḡat eyledi bāyı
38. Zamān-ı devletüñde kimseyi kesr itmedi kimse
Meger devrūñde ṡuḡyān itdüḡiçün Nīl-i ḡodrâyı

39. Muḥaşşal vaşfinuñ binde biri şüretpezîr olmaz
Kosa bir şekle cādū-yi kalem dāne ma‘nāyı
40. Kuşūrum şimdiye dek hıdmet-i medhūñde ‘afv eyle
Komez güftāra hayret tūti-yi tab‘-ı güherzāyı
41. Ğaraz ‘izz-i hużūruñda hikāyetdür degül şekvā
Nola iznüñle göstersem ‘inān-ı tab‘a irhāyı
42. Sipihr-i şifleperver gör ne deñlü ‘aksinedir kim
Dil-i ğazālān ile besler kilāb-i üstühānhāyı
43. Hümāya üstühānda baħl iderken bezl ider bümā
Eger balsa dimāğ-ı şāhbāz-ı evc-i hümāyı
44. Tutar zāğ-ı bedāvāz ile hemdem bülbül-i şūħı
Görür hār-ı muğeylān ile yeksān verd-i ra ‘nāyı
45. Görüp dehrüñ kuşūr-ı himmetin haqqā katı havfdan
Çıkar mışdum göñül den güft ü güy-i şı‘r ü inşāyı
46. Bu deñlü söyleden de iltifātuñdur dili yoksa
Ne mümkin eylemek şadsāle lāle feyz-ı güyāyı
47. Komam şimdengirü haqq-ı senāñı zimmet-i dilde
Olursa himmetüñle zerrece imdād-ı Mevlāyı
- [90b]
48. Cihāna şöyle tavşif eyleyeyin cām-ı Cemvaşfuñ
Ki sermest-i mey-i reşk itsün a‘dā vü aħıbbāyı
49. Hemān iksir-i pāk-i iltifātuñdur baña maṭlab
Gerekmez destüme virseñ kilid-i genc-i dünyāyı
50. Serefrāzā sezā-yı devlet oldur kim dirig itme
Gedālardan zekāt-ı himmet-i bimisli hemtāyı
51. Katı çokdur bilürsin sākiyān-ı bāde-yi devlet
Tenezzül itmez ammā herkese rindān-ı sevdāyı

52. Şunup raṭl-ı girān-ı iltifāṭ-ı feyz-i cānbaḥşuñ
Ayaklandursañ olmaz mı bir iki biser u pāyı
53. Bulunmaz degme gülşen bülbülünde nağmesi anuñ
Kaçırma elden iḥsān eyle murğ-ı ṭab^c-ı şeydāyı
54. Huşūşan ol suḥanver ḥāce-yi bāzār-ı ‘irfānem
Ki yokdur nükṭeme terciḥ ider lü^clü^c-yi lālāyı
55. Çıkarısam naḫş-ı bikr-i fikrümü bir laḫza bāzāra
Şalardum ḥācegān-ı heft çerḫa şūr u ğavġāyı
56. Dil-i kerrūbiyān itdi şehādet rūḫ-i ḫuds ile
Ne ḫanda eyledimse germ olup taşvīr-i da^cvāyı
57. Benem ol zūfünün-ı san^cat-ı iksirendişe
Ki itdüm cevher-i ‘irfān ile pür zir u bālāyı
58. Benem ol feylesof-ı fenn-i ‘irfān kim zarāfetle
Ḳodum bir ṭurfa āb u āteş-i elfāz u ma^cnāyı
59. Sözüüm āb-ı revān içinde āteşpāre mazmūnlar
İnanmaz var ise i^ccāzumı görsün temāşāyı
60. Temāşā bunda kim inşāfa gelmez ḫaşm-ı bīma^cnā
Kelām-ı rūḫbaḫşum itse iḫyā resm-i ‘ayāyı
61. Ḳomaz inkārı ḫāsīd olsa ger kilik-i füsūnsāzum
Nümūdār-ı ‘asā-yı ejdehāsīmā-yı Mūsāyı
62. Yeter lāf urduñ ey **Ünsī** senüñ bilmez mi miḫdāruñ
Niçün taşdı^c idersün yok yire ol ṭab^c-ı dānāyı
63. Hemān Ḫaḫdan beḫā-yı ‘ömr ü iḫbāli recā eyle
Sürüp ḫāḫ-ı niyāze şıdḫıla rūy-i temennāyı
- [91a]
64. Nitekim ide bir zāt-ı şerīfi ḫikmet-i Bārī
Nizām-ı ḫalk için mesnednişin-i kārfermāyı

65. Maḳām-ı devlet u ʿizzetde dāyim Ḥaḳ muḳīm itsün
Niẓā'-ı ḥāl ile ol gevher-i kemyāb-ı yektāyı
66. Eşigüñ kıble-yi iḳbāl idüp erbāb-ı ḥācātā
Derüñden behremend-i devlet itsün pîr u bernāyı
67. Virüp dest-i kerempeyvestine mühr-i Süleymānı
Musahḥar eylesün fermānına a'lä vü ednāyı
68. Sipihre velvele şalsun şadā-yı kūs-i iclālî
Unutdursun şüküh-ı şevketi dünyāya Dārāyı

Rubāʿî

Ahreb

56

Yā Rab düşeli göñlümüze şevḳ-i şarāb
Ḳaldı gözümüz cāmda mānend-i ḥabāb
Meysiz degülüz güft u şenīde ḳādir
Nice virürüz rüz-ı su'ālinde cevāb

Şehrî limerḥūm

mef'ulü fā'ilatü mefā'ilü fā'ilün

57

1. Şubḥ-i ezel ki rüz-i seyirdür naşībümüz
Yüz döndürürse çāre ne ey dil-i ḥabībümüz
2. Dükkānına sipāriş ider çeşm-i ḥastasın
Nabz-i derūnı niş ile yoḳlar ḫabībimiz
3. Bir āfitāb-ı kevkebe dildāde ʿāşıkuz
Olsa ʿaceb mi zerreden artıḳ raḳībümüz
4. Ḳadr-ı duʿāmuzı ne eser bildi ne ḳabül
Añlanmadı dirîḡ zebān-ı ḡarībimiz
5. İtmezdi böyle nuḫkımız izḫār-ı mu'cize
Fenn-i şühanda olmasa (ger) **Şehrî** adımız

[91b] Boş sayfa

[92a]

Bende-yi nāçizden bir müte‘aşşıb

[92b]

Hele qorlarımı gör ey ferzâne meydān-ı maḥabbet

[93a]

Bende-yi nāçizden ḥazret-i sulṭānuma
Naql-i kelām eylemiş bir muta‘şşıb köpek
Ben ki bunu dimedüm farz idelüm ki didüm
Darb-i meseldur begim şebüñe...

93b , 94a Boş sayfa

95b

Emrī

fe’ilātün fe’ilātün fe’ilātün fe’ilün

58

Pāyimāl eyleme gīsū-yı 'abīrefşānuñ
Kuyruğın başma nigārā uyur ejdehānuñ

Nev’ī

fe’ilātün fe’ila-ātün fe’ilātün fe’ilün

59

Başı irişdi göğe rif‘atla gerdūnuñ
Ḥaḳ budur kim qatı alçaqlığı var gerdūnuñ

Bākī

mef’ülü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün

73

60

Başlar kesilür zülf-ı perîşānuñ ucından
Çanlar dökülür ğamze-yi berānuñ ucından

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

61

Benüm sözüm ne virür sende himmet olmayıcağ
Ne fāyide iki başda maħabbet olmayıcağ

Ḥāyālī

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

62

Bir 'āleme irmişdürür erbāb-ı ħarābāt
Kim düşde daħi görmez anı ehl-i münācāt

Fuzūlī

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

63

Beni zıkr itmez il efsāne-yi Mecnūna māyildür
Baña beñzer mi ol kim miħneti takrīre qābildür

Mollāyī

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

64

Benem ol ... yārüñ 'arakhün olmış
Ser-i sümm-i semendin anuñçün sernigün olmış

Bāķī

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

65

Bildüñ mi sen de kendüñi ey bīvefā nesin
Aşüb-i dehr ü āfet-i devr-i zamānesin

Selīķī

74

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

66

Binâ-yı hâne-yi dünyâyı bîbünyâd imiş bildüm
Fenâ taşıyla yapılmış harâbâbâd imiş bildüm

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

67

Ân ki ber hûbân-ı 'âlem pâdişeh dâred türâ
Hâhem ezçeşim-i bed herdem nigeş dâred türâ

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

68

Açıl ey gönca-yı gülçihre ki irişdi bahâr
'Ayş iderler gül ü bülbül bir olup leyl ü nehâr

mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

69

Ağyârı tirâş itmege ey müymiyânum
Tîguñ ele alduqca döner bir kıla cânım

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

70

Üstühânum rîze rîze eylesin seng-i sitem
Çekmesin ey yâr rindân-ı seg-i kûyuñ elem

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

71

Ey büt-i sîmbeden ey şanem-i Hızrlıkâ
Yoluña kevn ü mekân cân u cihân cümle fedâ

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

72

İki lüle iki gözdür la'îne ey perîpeyker
Yaşumuñ mâcerâsın ayağuş tozına 'arz eyler

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

73

Eline hançer-ı sertizin alupdur süsen

75

Gülşenüñ yollarını şimdi kesüpdür süsen

[96b]

Refî

mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün

74

Eşküm düşerse ayağıña tañ mı her seher
Ey mâhpâre sen güneşi yıldızum sever

Emrî

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

75

Eger haşr olmazsam ol kıyâmetkad nigârumla
Gezem mahşerde gögsüm dögerek seng-i mezârumla

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

76

Egerçi cân u dil nağdin yoluñda râyegân itdüm
Müfid olmadı yanuñda taşavvurdan ziyân itdüm

Hişâlî

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

77

Eşiginde o servüñ eşk seylâbın revân itdüm
Nazar kılmadı ben üftâdeye güyâ ki kıan itdüm

fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilün

78

İtmezin gülzâr seyrin bülbül-i şeydâ gibi
Meskenüm kâf-ı kanâ'at olalı 'ankâ gibi

fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilün

79

Unuduldı saña cânlar virdügüm yâd olmadı
Gerçi derler dostum varın viren yâd olmadı

76

Ḥāletī Efendi

Ahreb

80

Ermez kef-i pāyine (...) niyāz
Zerbeft-i vücūduñ almasa pāyendāz
İnsāf idicek ġarīb revnaq virdi
Kāşāne-yi ħüsn-i yār-ı fu‘āda nāz

Ḥāletī Efendi

Ahreb

81

Ey şıhne-yi ‘aşk var zülfine ilet
Men ‘āşıkı kim ġāyet-ı āmālı budur
Ammā ki disün öñümce dellāl-ı ħazā
Hercāyiye ‘āşık olanın ħāli budur

Ḥāyālī

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

82

Acı çek ister iseñ lezzet-i zevk-ı ‘uqbā
Telĥkām olduġıçün kân-ı güherdür deryā

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

83

Oda yakarsa seni ħasreti ol māhveşün
Göñül āh eyleme kim kıraġı dutmaz güneşüñ

Senāī

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

84

Eşşalā der-i maĥabbetde çalındı nākūs
‘Ārdur ehl-i ħarābāta gerekmez nāmūs

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

77

85

Eglence kim olurdu dil-ı nātüvānuma
Oturmasaydı ğuşşa vü ğam iki yanuma

İlahî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

86

Eylerem terciḥ yārūñ la'li[nüñ] yaşını
Kankı taş katıysa ursun aña ḥātem başını

Nizāmî

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

87

Eşk-i ḥüninüñ idüp bezm-i maḥabbetde şarāb
Huż mine'l-ḥıyşi naşībā ve mine'l-ḥömri nişāb

Zātî

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

88

Āteş-i fūrḳate düşmekden oda yanmaq eger
Güç olur dir ise bir kimse kolayın söyler

Hilālî

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

89

Ber der-i ḥodküş ü hākem kün benüvīs ey māh
Gerd-i ḳabrem ca'l-i -i baḥteḥāh Allāh ²⁴

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

90

Bāruḥ-ı zerd āmedem süy-i deret ey serv-i nāz
Ya'ni āverdem beḥāk-ı dergehet rüy-i niyāz

²⁴ Bu dize vezne uymamaktadır.

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

91

Be'azm-ı hâk-ı küyet eşkrâ goftem behem bâşim
Revân gerdid u goftâ hoş çi bâşed derkadem bâşim

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

92

Âhumdan âsumâna yer yer tarağa düşdi.
Nergis gibi her encüm göz açdı bağa düşdi

[97a] boştur.

[97b]

Nâ'ilî

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

93

1. Kim dir o vech-i pâke haṭâverde olmasun
Âmedşüd-i nigâha hemân perde olmasun
2. 'Arz eyle mihre çin-i cebin-i 'itâbını
Küstâh-ı cilvegâhuña güsterde olmasun
3. Ebr-i siyâh-ı şerme gurüb itdi âfitâb
Yâ Rab gelen o mâhsiyer-i çarḥ olmasun
4. Bâl ü per açdı üstine şebâz-ı kâkülün
Billâh hümâm-ı dil nice remkerde olmasun
5. İmdâd ider cerâhet-i hicrâna **Nâ'ilî**
Dâğ-ı belâ cigerde gerek serde olmasun

Neşâti

mef'ailün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

94

1. Olursa mazhar-ı nür-ı şuhûd pervâne
İder şafâ ile maḥv-ı vücûd pervâne

2. Alup temām vuzū eşk-i şem' ile her şeb
İder hezār rükū' vü sücūd pervāne
3. Şafā-yı 'aşk ile şebzindedārda ne a'ceb
İderse 'ālem-i nūra şu'ūd pervāne
4. Hemīşe peyrev-i işrākıyān-ı hikmetdür
'Aceb mi bilmese güft ü şenīd pervāne
5. Temām-ı 'aşk ile hemmeşreb-i **Neşātī**den
Ne kayd-ı būd bilür ne nebūd pervāne

Ḳınalızāde [ʿAlī]

fe'īlātün fe'īlātün fe'īlātün fe'īlün

95

1. Dehenüñ çeşme-yi Hızr u ser-i zülfüñ eülemāt
Sebze-yi haṭṭuñ ile la'l-i lebüñ āb-ı hayāt
2. Cānum içinde sükün eyledi itdükce hırām
Elif-i ḳaddi ile ol büt-ı mevzünharekāt
3. Ğālibā oldı şeref ḳadrde rüz-i 'ıyde
Leyle-yi ḳadre virelden şiken-i zülfi berāt
4. Māh-i nev gibi dilerseñ k'olasın şöhre-yi şehir
Kendüñi na'l gibi zīr-i süm-i esbine at
5. Āşiyān-ı der-i dildāre 'Alī bīçāre
İremez olmaz ise luṭf-ı refi'üd-derecāt

Ṭıflī

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

96

1. Bahār eyyāmıdur güllerle dilşād olmada bülbül
Açıl ey gonce-yı bāğ-ı leṭāfet söylemezseñ gül

2. Ruḥuñ ʾaksi ḳadeḫde ʾaks-ı mey ruḥsār-ı alında
Açıldı gülşen-i bezmünde gūyā iki ḳatmer gül

[98a] Boş sayfa.

[98b] **Mezākī**

feʾilātün feʾilātün feʾilātün feʾilün

97

1. Bārekallāh zehī ṭaṇṭana-yı ʾulyānī
Tutdı dünyāyı yine kevkebe-yi ḫāḳānī
2. Eyledi ʾazm-i sefer şevket ile ḫusrev-i Rūm
Bu ʾazīmetle ziyād oldu ʾulüvv-i şānı
3. Degül ordu-yı cihānbūn Hüdā cemʾ itmiş
Getürüp bir yere şad ḫıṭṭa-yı şehristānı
4. Habbezā Şeyḫ ʾAliyyi [vü] seniyyi muḫtār
Kim odur rāyet-i ʾavn-i meded-i Rabbānī
5. Muʾabir olsa nola ḫırḳa-yı pāk-i nebevī
Eylemiş ḫāzret-i ḫāḳ baʾis-i nuşretrānı
6. Bu ḳadar rāyet-i şāhāne olup cilveṭirāz
İtdi pürşevḳ yine cān u dil-i merdānı
7. Tuğlar serv-i revān-ı Ceme nuşretdür
Sāyeendāz-ı fütūḫ olsa nola ağşānı
8. Safbeşaf oldu revān şevk ile cünd-i islām
Mevḫīz eyledi şan bād-ı şabā ʾayānı
9. ʾAskere ol şeh-i Cemmertebe virdi elḫāḳ
Bu ḳadar şevket ü şānı bu ḳadar ʾunvānı
10. Sıpihr-i salṭanata berser-i eflāk itdi
Aña bu ziynet ü böyle ʾazamet erzānı

11. Kol anat oldu misl-i per  bl- ana
Sada olda siph ile silhdran
  12. Kuekn-  harem-i hazret-i Bekta- Veli
Ocau bendeleri cmle ulu urbn
  13. Sayir enf- askirle olup rehpeyma
İtdi pr dilden gu- felek gerdn²⁵
  14. Tuna v Turla uyun devletli ie itdi gzr
em-i mihrden olursa ne aceb hayrn
  15. Kara azm-i hmyn iricek adya
Gresin balarına kopduı dem fn
  16. O ehenh- ferdden azamet kim Dra
Bir daı gele cihna olamaz derbn
  17. Saldı ad velvele ilm-i Leh-i Perehe
Oldı mamresi hep ad nh-i hor vrn
  18. Nice eh aa-y em-i erg- lem
Feleg mihr-i dirahn betbn
  19. Hn Meemmed eh-i Gz-y gzt- İslm
Zll- Ha sye-i luf- kerem-i Sbhn
  20. Ks- alvetle bervze idpfkı
Dmanu oldu perkende ser  smn
  21. Cengde Revnda bir kala-y sengn aldı
Her arf ara-y amm idi hep haydern
  22. Kamane gibi bir hın- han fet itdi
Havfden zelzelenk itdi Firengistn
- [99a]**
23. anı bir buncılayın hısn- med- y hende
Spehin seyr idicek hayret alur insn

---

²⁵ Bu dize vezne uymamaktadır.

24. Olmamışdı aña bir şāh-ı zamāne mālīk
El uraldan kemer-i vaz'ına destbānı
25. Çok zaman mekr-i şebistān-ı kılā' olmuş idi
'Acze düşmüşdi anuñ cümle talebkārānı
26. Hān Mehemmed gelicek aḥz- ı bekāret itdi
Oldı hep ins ü melek şevk ile taḥsīnhānı
27. Dest-i fetḥle dilirāna derāgūş itdi
Böyle bir nādire-yi fāḥire-yi devrānı
28. Burc u bārūsına ol ḳal'a-yı āhenkemerüñ
Eyledi zīrden bir ḳop-ı şerārefşānı
29. Atılup ḥunbaralar ḳal'ayı iḥrāk itdi
Tutuşup şāyīḳa-yı nāyire-yi sūzānı
30. Böyle pürḥāş dilirāne görüp ḥayretden
Kāfirüñ dehşet ile aḡzına geldi cānı
31. ḳal'a cenginde görüp 'aczini küffar-ı la'ın
Dikdiler ḳal'asına rāyet-i istīmānı
32. Çıkdı gitdi bir alay rāh-ı nevrevān-ı āalāl
Kaldı āsūde sūkūn üzre o gelen sükkānı
33. Bu ne ḳudret bu ne ḳuvvet ne ḳadar himmetdür
Geldi fetḥ eyledi nevḥısn-ı ḳaviyybünyānı
34. Birisi itmedi buncılayın fetḥ-i cedīd
İşte tāriḥ-i selef işte gelen şāhānı
35. Olmadı böyle fütūḥāt ile bir şāha naşīb
Böyle bir devlet -i bāḳiy-i cihāna fānı
36. Beytü'l-eşnāmı yıḳup eyledi dārü'l-islām
Ziyet-i tāc-ı şeref itdi güher-i imānı

37. Ne kadar var ise bütḥāne cevāmi' oldı
Eyledi zīb-i meḥāfil-i şereffizānı
38. İtdi bu fetḥ ile Hind ü 'Acemi velvelenāk
Komadı cāy ne İrānı ne Tūrānı
39. Aldı şemşir ile eṭrāfın Āḳkirmānuñ
Tīg-i Hindı nesebi olsa nola Kirmānı
40. Şevḳ-i fetḥ ile şebāzīn beşāret itdi
Rūz-ı rüşen görünür oldı şeb-i zūlmānı
41. Mazḥar-ı nazra-yı 'ayn-ı kerem itdi elḥaḳ
Şād idüp ḥil'at-ı şerif ile hep a'yānı
42. Ebedullāh ḥoşā fetḥ-i hümāyūnāsār
Levḥaşallāh zehī ma'reke-yi sultānı
43. Çok degül müjdesine buncılayın bir fetḥüñ
Ger nisār itse felek gevher-i baḥr u kānı
44. Koya ey ḥāme zer ü demir bürde idelüm²⁶
Sāyir evşāf-ı şerifinde ḳalem-i destānı
45. Habbezā çetr-i mülūkāne otağ-ı rengin
Kim ola naḳşı anuñ naḳş-ı nigār u Mānı
46. Nice ta'rif olınur böyle otağ-ı 'ālī
Sāḳ-ı 'arşa ola bestegirih-i dāmānı
47. Kilk-i Yezdān ile tertāze gülistān olmuş
Nedür ol mesned-i meşūri-yi gerdenbānı
48. Suver-i gönca ile naḳş-ı gül-i ḥandānı
Gösterür şeş cihet-i himmet-i çār erkānı
49. Bāğ-ı firdevse daḥı nīm niğah itmez idi

---

²⁶ Bu dize vezne uymamaktadır.

Ƙanı bir böyle ŐehenŐāh-ı selātin-i ĥuddām ²⁷

50. Gűllerin gűrse eger bűlbűl-i ĥoŐelĥānı
Kim ola bendesi iĥlīm-i Ƙırımun ĥānı

[99b]

51. Ser ű destār-ı cihānı ĥemenefrűz itdi
Ėonce-yi gűlűm hűmāyunı degűl fermanı ²⁸

52. Gelme geldikce gidile ana maŐuŐ ancak
Ĥűsn-ı ta'bır-i sűĥan Őıve-yi fermānrānı

53. ĤaŐra dek nām-ı hűmāyűnuńı iĥyā eyler
Zer-i meskűk Őűzűrű'z zeheb iĥsānı

54. Kim ider ĥasbı zamānında meger kim 'āŐık
Kehl ider dıdesine ĥāk-ı der-i cānānı

55. Őűretin Māni-yi endiŐede taŐvır idemez
Zır-i rānından olan esb-i sebűkcevlānı

56. Teng olur cilvesine tűnd ĥırām itdűkce
'Arşa-yı vus'at-ı ĥarĥ olsa eger meydānı

57. Zır-i gerdānda olan 'aks-ı kıtās-ı baĥri
Gűsterűr āyine-yi ĥurresini nűrānı

58. Őaĥn-ı meydāne gelűp ceng idicek merdāne
Kendűsi Őır u ĥad oldı olur yekrānı

59. Zűr-ı bāzű-yı ĥavı ĥamlesine Őad taĥsın
Tıĥ-i himmetle iki pāre ider senedānı

60. Tır-i dildűz-i 'adűvv olduĥına bıĥāre
Ańa Őāhid mi degűl ĥűn-ı ser u peykānı

61. Kendű dursun āhı pāmāl ider ĥullarını dār
Kim ĥaralı duramaz ĥarŐu degűl ĥıtmānı

²⁷ Bu dize vezne uymamaktadır.

²⁸ Bu dize vezne uymamaktadır.

62. Œeh-i ’ālīneseb-i Hūsrev-i Hākānī hayā
Ey hudāvend-i sezā-yı kerem-i Yezdānī
63. Sen o sulṭān-ı seherhīz-i mihr-i kevkebsin
Reşk ider evvel-i iḳbālūñe Œubḩ-i Œānı
64. Sen o hākān-ı cihānsuñ ki zamānuñda senüñ
Œeref-i vaf-ı Œerīfinle benem Hākānī
65. Yād idüp nām-ı hümāyunuña bir bir açdum
Tīg-ı endiŒe ile memleket-i ’irfānı
66. Kuvvet-i nātıka medḩüñle gelüp güftāra
Hūsni-i ta’bīr ile Œermende ider hūsñanı
67. RiŒte-yi vaŒfa çeküp gevher-i vaŒfuñ Œu’arā
Gösterür birbirine silk-i dür-i ğalaṭānı
68. Œöhret-i vaŒf-ı Œerīfüñle ’aceb pest itdüm
Ṭumṭurāḳ-ı süḩan-ı Enveri vü Selmānı
69. Görselderdi bu ḳaŒīdem ḩased iderler idi
’Örfi vü Ṭālib u MuḩteŒem-i KāŒānı
70. ḩased itse bana ebnā-yı süḩan cā’izdür
Neyledi Yūsūf-ı ḩünīncigere ihvānı
71. Ehl-i dil bir birininüñ ḩadrini a’lā añlar
Sözde biz hep bilürüz mertebe-yi yārānı
72. Birisi gevher-i endiŒeme hemseng olmaz
Yoḳladum hep güher-ı ṭab^c-ı süḩansencānı
73. Herkesüñ mertebesin yazmaḳ olurdi ammā
Merd olanlar gözedir Œīve-yi ḩaḳḳ-ı nānı
74. Gerḩi ḩoḳ Œā’ir-ı sāḩir bulunur ammā kim
Hiḩ bulunmaz arasañ bu ḩuluñuñ aḩrānı

75. İddi'ā-yı hüner itmiş tatalum bir nādān
Nice taşdıķ olunur da'vası bībürhānī
76. Ḥamdülillāh ki sühandān ü hünerperversin
Böyle dānā ile bir görme meded nādānı
77. İltifātuñla yine cins-i hüner buldı revāc
Çok zamān gerçi 'ayān olmışıdı hüsranı
78. Baña luṭf et baña kim medḥ-i şerefüñle senüñ
Serfirāz-ı süḥan itdüm 'alem-i tibyānı
79. Ey **Mezākī** nice bir lāf-ı güzāf ile du'ā
Kim du'ā ile olur her şehüñ pāyānı
80. Tā ki her vaķt-ı seher hüsrev-i mihr-i gerdün
Küy-i 'azm-ı sefere böyle ura çevgānı
81. Her ğazāda ide Ḥaķ şāh-ı cihānı mansūr
Zirine çetr-i mu'allāda döne dīvānı

[101a] Boş sayfa

[101b]

Naķlest ez Ḥasan-i Başrı ki ān miķdār-ı şikest-i nefis dāştı ki der her kes nigerişt-i
ūrā ez ḥod bihter dānistī. Yek rüz bekenār-ı Dicle miģuzeşt siyāhī ra dīd bāzī nişeste ve
ezķirābe ḥamr miḥored. Der ḥāṭıreş beguzeşt ki ayā in ezmen bihter yā ne. Bāz kuvvet
ve 'izzet şer' ḥamle āverd ki o ḥamr miḥord çün ez tū bihter bāşed. Der in süḥan buved
ki keşti-i anbār ezderyā bār derresid. Ve nāĝāh beyeksū galtid ve ĝarķ şod. Heft ten der
ān keşti bud. Ān siyāh-ı şarābü'l-ḥamr derḥāl cāmerā ezten bīrūn kerd. Ve derāb
furūşod. Ve dū ten ezān ĝarīķ beyek dest girift ve du ten-i diĝerrā be-dest-i diĝer ve du-i
be-ketf-i ḥod endāḥte birūn āverd ve āvāz dād ki ey Ḥasan eger tu ez men bihterī men
şeş ten re be in bedī-i Ḥod necāt dādem. Tu hem yeki rā ḥalāş kun. Ḥasan çün in süḥan
şenid bīhüş şod. Çun behüş āmed siyāh goft ey Ḥasan der ān kırābe āb-est ve in zen
ḥāher-i menest. Ğarāz-ı bende imtiḥān-ı tū bud. Aya bā in heme şöhret u ḥālet kūrī yā
bīnā. Ma'lūm şod ki henüz kūrī. Ba'd ez ān çünān şod ki ḥod rā bih ezḥiç çiz nemidānist.
Tā vaķtı seki rā dīd. Bisyār zīst rüy yeki porsid ki ey Ḥasan tū bihterī yā in seg güft eger
ez azab-ı ḥaķ berehem beh ezuyem ve ger ne be-'izzet-i celālullāh şad bār bih ezmenest.

[102a] , [102b] Boş sayfa

[103a]

Monla Cāmī

98

1. Vezniş-i nesīm-i ħirmān bekes mekūn peyvend
Ki herkesi ki nehī dilber-i āşināyī-i u
2. Eger muḥālif-ı ṭavr-ı tū bāşed evzā²⁹eş
²Azāb-ı rūḥ şevved şohbet-i riyāyī-yi u
3. Ve ger muvāfık-ı ṭab'-ı tū üfted aḥlākeş
Mezāk-ı merg dihed her şeb-i Ĥüdāyī-i u

[103b] ve [104a]. Varaklar yok.

[104b]

Şehrī elmerḥūm

mefā'ilūn fe'ilātūn mefā'ilūn fe'ilātūn

99

1. Ezel ki zaḥm-ı cigergāh-ı aşkuñ ile qarīniz
Henüz arzūmend-i tebessūm-i temkīniz²⁹
2. Göñülde dāğ-ı maḥabbet aceb ḥamāyil-i gamdur
Ki mālīk olalı āsīb-ı ḥoş velīden emīniz
3. O nāmūrādlaruz kim du'ā-yı bīeserāsā
Gürūhumuzla müberrā-yı āsumān u zemīniz
4. Sabā dil-i naēragehimüzden ayā teğāfūl-i bīderd³⁰
Temām-ı nāle-yi derdüz temām-ı āh-ı ḥazīniz
5. İki cihāna deger **Şehrī** bir vücūd iken efsūs

²⁹ Bu dize vezne uymamaktadır.

³⁰ Bu dizinin vezni bozuktur.

Ki ʿömr-ı kerim için zimmet-i kazâda rehî niz

Rubâʿi-yi Şehri

Ahreb

100

Evvel çekebilmezdi kemānum Rüstem
Şimdi çekemem kemān-ı hamyāzeyi hem
Devrān beni kurbānuñ olam neyleyeyüm
Tā şöyle zaʿif etdi ki sāyem çekemem

Yahyā Efendi

mefʿülü fāʿilātü mefāilü fāilün

101

1. Dilber giceyle gelse raķib āgeh olmasa
Ol rüsiyāh sāye gibi hemrāh olmasa
2. Naħl-ı emel ne deñlü dırāz olsa ħübdi
Dest-i hayāt ü ħadd-i bekā küteh olmasa
3. Zāhid bu deñlü sıklet-i tāc-ı ħabāyile
Uçmaķ ümīdin itmez idi ebleh olmasa
4. Maʿmürdur mülāħaza-yı yār ile göñül
ʿĀlem ħarāb olurdu eger ol şeh olmasa
5. Beñzetmez idi rüyına **Yahyā** gül-i teri
Ezhār içinde cümleden ol eşbeh olmasa

Nādirî

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

102

1. Cān semāʿ eyler olup ğam tekyesinde Mevlevî
Dāĝ u şerħam nāy u def şerħ-i cünūnum Mesnevî
2. Şām-ı ğamda meşʿal-ı Cāmî saña yol gösterür
Olsañ ey sālîk eger pîr-i mugānuñ perveri
3. Her ħabābı necm-i raħşān oldu her mevci hilāl

Düşdi çün kim baħr-ı eşk üzre cemālũñ pertevi

4. albe tenhā gel adĩmi meskenũñdũr dostum
Tengdũr ađyāra cāy olmaz muasal cān evi
5. urfa ma'cũn oldu Ő'irũñ cem' olup ey **Nādirĩ**
Lafz-ı pāk ũ nũkte-yi Őĩrĩn sever ħũsrevĩ

[105a]

limuarririhĩ

anĩf

mef'ũlũ fā'ilātũ mefāilũ fā'ilũn

103

1. Dil kim mũtũn-ı cism-ı cihāndan firĩbedũr
Esrār-ı 'a ile olı bir nevcerĩdedũr
2. Bāđ-ı cihānda aña felek lāle oymuŐ ad
Bir atredũr ki dāđ-ı dilũmden ekĩdedũr
3. Şekker ħayāt virse lebũñ gibi odama
Ol Őekkerĩn leblere dirdũm 'aĩdedũr
4. Bār-ı belā-yı pereme tābāvāz olmayup
Ol a-ı ebrũvān anuñũn ħamĩdedũr
5. Bir nevgazelũñe vaŐ-ı leb-i nāzenĩn it
'ĩnde her dũbeyti hemān bir aŐĩdedũr
6. Kerem-i nigār u nāle vũ āh itmedũñ **anĩf**
Bilmem o vaŐĩ yārimizden remĩdedũr

[105b] , [106a] eksiktir.

[106b]

Hakîmî

mef'ûlü fâ'ilâtü mefâilü fâ'ilün

104

1. Nevrûz faşlı oldu irişdi bahâr-1 nev
Kıldı cihâmı reşk-1 cinân rûzigâr-1 nev
2. Tağyîr oldu kârgêh-i köhne hazân
Düşdi zemîn-i gülşene naqş-1 nigâr-1 nev
3. Mülk-i bahârı eyledi tecdîd şâh-1 gül
Geçdi çeşme serîrine bir tâcdâr-1 nev
4. Sîm-i şükûfeden örülüp sikke-yi direm
Buldu revâc mülk-i çemende 'ayâr-1 nev
5. Genc-i 'aţâyı açdı yine hüsrev-i bahâr
Virdi 'asâkir-i çemene berg u bâr-1 nev
6. Fetħ eyledi kılıcı ile süsen-i çemen
Sultân-1 serfirâz gibi bir diyâr-1 nev
7. Mânend-i haţţ-1 sebz-i ruħ-1 yâr-1 dilfirîb
Zeyn itdi levha-yı çemeni sebzîzâr-1 nev
8. Ol vaqt irişdi kim ola yanuñca her nihân
Câm-1 nev mey köhen u gül'izâr-1 nev
9. Yüz sürer rikâb-1 hüsrev-i devrâna **Hakîmiyâ**
Kesb eyledi pây-büsî ile i'tibâr-1 nev
11. Sultân Mehemmed ol ki şadâ-yı şecâ'ati
Şaldı diyâr-1 Engürûsa kirdâr-1 nev
12. Olsun hemîşe câh u celâli 'ale'd-devâm
Olduqça mâh u sâli nev ü rûzigârı nev

[Hakîmî]

mef'ülü fâ'ilâtü mefâilü fâ'ilün

105

1. Şavt-ı hezârı zemzeme-i sūr şandılar
Emvât-ı bāğ hâb-ı 'ademden uyandılar
2. Sîm ü zer-i şükûfe ile tıldı künc-i bāğ
Ol künce ejdehâ gibi cûlar dolandılar
3. Şevk-i ruhuñla şubha degin 'andelîbler
Pervâne gibi şem'ı güle karşı yandılar
4. Yer yer bedenlerinde çiçek çıkdı şandılar
Etfâl-ı güli 'aşâ-yı nihâle tayandılar
5. İnkâr iderdi maşşeri **Hakîmî** hakîmler
Faşl-ı bahârı gördiler âhîr inandılar

[107a]

[Hakîmî]

mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

106

1. Hadeng-i gamzeñ ile zaḥmnāk olup giderüm
Meded bu zaḥm ile âhîr helāk olup giderüm
2. Ğubārum ilete diyü küy-ı yāre bād-ı şabā
Ṭarîḳ-ı mihr u maḥabbetde ḥāk olup giderüm
3. Ne deñlü çāk-ı girîbān itmesem izhār
Yine firākuñ ile sîneçāk olup giderüm
4. Raḳîb her ne kadar cevr iderse ḳapuñda
Ḳapuña ben yine bivehm u bāk olup giderüm
5. Günāh u cürm ile ālūdeyem velî Hakîmî
Yunup sirişke nedāmetle pāk olup giderüm

[107b] Boş sayfa

[108a]

İnşällāh ancak içinde evlād uşaklar billāhi kâfirlik iderler işde Dulpazarlı bir Sofyalıdan
taşhîh eyledüm bâkî eddu‘ā

İllāhū

elMalatî elḤamîd Muştafâ Ağa-yı Ḥamdî Enderûn-i ḥümâyûn mülâzımı

[108b]

Ez Süleymānnāme Ḥakîm-i Zülālî

fe‘ûlün fe‘ûlün fe‘ûlün fe‘ûl

107

1. Benām-i ḥüdāvend-i dilhā-yi teng
Ki āred Süleymān beyek mūr-ı leng
2. Bebāgem gülest ü bemey çemeneş
Be çeşmem dilest ü nemî bînemeş
3. Eger der dem-i gonca bûyeş hest
Ve eger der dil-i lâle cûyeş hest
4. Beneëëāreeş āb cûş-i ḥabāb
Heme çeşm sergeşte gerdide āb
5. Ḳadem berzemîn nānihāden niküst
Ki ecza-yı‘ālem heme cüz’-i ust
6. Eger zerre-i rā beyābî sirişt
Tüvān şad kitāb ezgamm-ı u nüvişt
7. Derûn mîrevem der derûn-ı menest
Birûn-ı cāmpeymāyı ḥûn-ı menest
8. Heme rāhhā ser bekûyeş keşed
Heme leb şarāb ezsebûyeş keşed
9. Biyā sākî ān nāfe-i ḥûne şode

Ki çeşm-ı ğazālist Mecnūn şode

10. Bemen deh ki dārem ziçarḥ-ı düreng
Dil-i dāğdāri çū puşt-i peleng

11. Hırāmed çū berküşteġān-ı nigāh
Şeved raqş-ı bismil serāpā-yı rāh

12. Zībes bahyeeş rüş üftāde est
Nazar derreg ü sūzen üftādeest

13. Bebezmeş ki her meşrebi kem fütād
Serbāde gerdīd u dīr ḥam fütād

14. Biyā sāķi ān yek dehi ḥanderā
Cigergūşe-yi mihr-ı tābenderā

15. Bemen deh ki derdet zülāl-ı menest
Ḥarām-ı ḥerīfā ḥelāl-ı menest

16. Zita'zīm-ı nāmeş fütādi becāy
Çū deryā ki pīçed bedāmāneş pāy

17. Derān bāġ ki sūnbül ki āşufte rūst
Pey-i derhem-i şāne-yi zūlf-i ūst

18. Zimen biruheş dīde rūşen meḥāh
Berevzen girihmānde rüz-i siyāh

19. Biyā sāķi ān ruḥ-i āşüftereng
Ki yek nīme şulḥest u yek nīmeceng

20. Bemen deh ki şūr-i digeş māndeest
Henüz ezķiyāmet eser māndeest

21. Zişevķeş dil u dīde tūfāne terend
Dü dīvāne nāmeme ķiyāmet berend

22. Meyeş hūşmend u dil u dīde mest

Şurāhī ʔapīd u piyāle ūikest

23. Biyā sāķī ān cevher-i tīg-i nāz
Dereşķ-i Maħmūd u laʿl-i Ayāz

24. Bemen deh ki vakt-ı münācāt şud
Ĝam-ı u besırr-ı ħarābāt şud

25. Bedāĝem çünin mīçeşāned nemek
Ki ħāhem dil-i zīn ūikeste terek

26. Biyā sāķī ān telĥ-i beytü'l-ĝayb
Süheyl-i ʿācem āfitāb-i ʿArab

27. Bemen deh ki ĝamhā heme ħāzirend
Şikest-i ħadeĥĥāne-yi ħāṭirend

28. Meger mīħırāmi ki cān mīreved
Dil ezdest u ān ki revān mīreved

29. Çü perdāzed ezşāĥ-i vuşlatet zu
Meger mīkoned ārzüperver-i u

[109a]

30. Ĝamet rāndem u derciger ĥün beĝeşt
Şikāfed dilem berçemen dest-i deşt

31. Biyā sāķī ān maĝz-ı yāķütpust
Ki çeşm-ı şehīdest ħayrān-ı düst

32. Bemen deh ki nergis zisāĝar ĝuzeşt
Ciger sürme-yi dīde-yi lāle ĝeşt

33. Zebānem çü ħurşīd şud tīgzen
Cihānrā giriftes ĥün-ı semen

34. Tirāş-ı cigerhā bekilkem zedī
Ĥırāş-ı ĝüherhā besilkem zedī

35. Hüner zer ‘alem kerdî ezre’y-i men
 ıyāmet perendi bebālā-yı men
36. Menem ūze-yi cām u tū bādeyī
 Ki endīn gūlistān-ı bürūn dādeyī
37. Bezīkr-i tū āheng-i āb u gülem
 Sadāy ekiden zihūn-i dilem
38. Zibāet demed sernigūn lāleem
 Perīānī hest bānāleem
39. Biyā sākī ān ezbaal rüste serv
 Ber u bülbül-i mest u hūne tündrev
40. Bemen deh ki ūtī eved bat-ı men
 Heme etr-ı āvus īn rat-ı men
41. Biyā sākī ana revgan-ı em-i mihr
 Hābāb-ı furū-ı irā-ı sipihr
42. Bemen deh ki der na‘at-ı cūān evem
 ehināh-ı gevherfurūān evem
43. Hırāi ziteh nāle-yi ser konem
 Beūn-ı terennüm leb-i ter konem
44. Beebgīr-i tavf-ı deret ‘ömrhāst
 Ki na‘līn-ı dīde merā pī-ı pāst
45. Zihāket beārāyī-ı heft avs
 Beābī ihāzem eved nev ‘arūs
46. Biyā sākī ān gevher-i eherā
 Ki fānūs-ı mazest u em‘-ı dimā
47. Bemen deh ki bīnota-yı yārem
 Hā-ı heft pergār-ı hūnhārem

48. Zimeyhāne-yi va‘de hūn mīreved
Çū çeşm-ı kadeh sernigūn mīreved
49. Nihālem sūrāhī piyāle güleş
Muḥammed Muḥammed zened gülgüleş
50. Bekuhpāye-i tekiye zed-i şışeem
Ki der remz-i çinest endişeem
51. Dilem meṭapīd ezpiyāle beser
Meyālāy-ı düst-i şikest-i hüner
52. Beyek gerdiş-i çeşm-ı merdümnüvāz
Dimāğ-ı merā ter kon ey çāresāz
53. Zibezmeş ki āşüb-ı maṭlak şeved
Zimey pīş-i āhenk zeybeķ şeved
54. Sitāyiş nümūd behem müşterek
Cigergūşe-yi ḥāķ u nāf-ı felek
- [109b]
55. Derīn tīr mārā zişimşīr koned
Nemekçeş begerdīm yek zaḥm bend
56. Kemāleş meh-i nev bedūş ezşükūh
Ki nīmī furūrefte bāşed bekūh
57. Cigergūşe-yi cür²etem bernişest
Küleḥ gūşe berḥūd zişebnem şikest
58. Hezārān ser ü yek sinān sünbüle
Bürün riḥte neşter-i ābile
59. Biyā sāķī ān çeşme-yi āfitāb
Teh-i dürd-i gülgüneş yakūt-ı nāb
60. Bemen deh ki berḥiş şekker zenem
Dem ez medḥ-ı sāķī-i kevser zenem

61. Men u rûh-ı her dü ŧikesteterım
Turā raq-sı hūnın-ı hāk-ı derım
62. Çū hızm yer yek zipā lağz-ı kil
Berūyı hem üftım çūn taht-ı dil
63. Beşuphı ki hızed zibālın-ı nāz
Ser eztāc-ı devlet koned serfirāz
64. Bedesti ki āb u kil-ı mā sirişt
Beçāki ki şod hūn bahā-yı behişt
65. Begūyi zidil şışe dāem beçeng
Ki günced ŧikesteş negünced bereng
66. Çū berk-ı Yemānı tebessüm koned
Deh-ı hırmen-ı baht-ı men kem koned
67. Sefidıyi rüzem ziçarh-ı düreng
Gireh der siyāhı çū dāğ-ı peleng
68. **Zülālı** hum-ı nım Cāmı mecüş
Çū mınā bürün ār penbe zigüş
69. Zigermı şerār ezrakam-ı mıcıhed
Tebā hest nabz-ı kalem mıcıhed
70. Biyā sākı ān āb-ı āteş nejād
Ki çū berk derhırmen-ı ğam fütād
71. Bemen deh kezın bış tábem nemānd
Tehı şod kadeh āfitábem nemānd
72. Ziher mūy-ı men haceri cüş zed
Ki elmāsrā berbināğüş zed
73. ŧikestı ki hātır pesendest kū
Neşestı ki tab^c-ı bülendest kū

74. Güherhā girih kerdeem dernefes
Ne dersine günced ne dergūş-i kes
75. Zaḥm cūş efsāne berdāstem
Ezān mey ki ḥūn derciger dāstem
76. Biyā sākī ān āteş-i nīmreng
Ki şengeref gerded ezū mağz-ı seng
77. Bemen deh ki kân-ı bedehşān şevem
‘Aķık-i nīgīn-i Süleymān şevem
78. Du bāg-ı İrem nakd ü nisye şüküft
Tek ezperde birūn yekī dernühüft
79. Çū ḥānī zihāl-ı ruḥ-i lālezār
Serāyendeyi kūçe bāgeş bahār
80. Zi‘aks-ı gül u lāle berṭarf-ı bāg
Kelāgeş zitāvūs gired kelāg
81. Ḥurūşed çū āteş zibālā bezir
Cū şir-ı sefidest ü feryād-ı şir
82. Ḥabābeş ziçūş-i ceres gülgüle
Beṭabl-i şabā dühte jengüle
83. Bahāreş çū ḥāb-i gül-i dostān
Dergülistān ü ne büstān
84. Ziçendīn gül ān reng-i bismil şeved
Ki dāmān ü kef dest-ı kātīl şeved
- [110a]
85. Temmūzeş çū mihr-i peder mu‘tedil
Mülāyimter ezgermī-yi dil bedil
86. Zi‘akseş ki şod lālerā ḥūn bekās
Beşüsteneş neḥized zirū-yı libās

87. Şerer kerd geşte berāsīb-i reng
Çü ıfl-ı bürehne derāgūş-ı seng
88. Heme seng berşişeem mihūred
Be tahh-ı ciger tışeem mihūred
89. Vezīn tīre seng-i ‘aķīķ-i semen
Bemūjgān konem cā-yı mūjgān zeden
90. Biyā sāķī ān ķible-i zerd heşt
Ger ārende īn ...³¹
91. Bemen deh ki pāzend zened ğamem
Çü āh-ı esīrān kemend-i ğamem
92. Çi hoş ğüft destānzen-i būstān
Ki ey gül mekon şekvā-yı dostān
93. Güleş ğüft key ‘āşīķ-ı şavb-i hūş
Mezen ber ser-i rīşāzürde nīş
94. Zebāġānegi kān gül-i bīvefāst
Merā şekvā besyār ġuş āşīnāst
95. Devānest ħam sāye-i kirdikār
Ķalem maġz-ı endīşe-yi rūzgār
96. Yekī mevc-i baħr āteşīn berlebest
Ki tūfān-ı nabz ez kudāmīn nebīst
97. Meyem ezdil u dīde-yi ħod mūdām
Beyek dest tīġ beyek dest cām
98. Biyā sāķī ān zūhr-i şekkerpesend
Bahār-ı hevāy-ı dimāġ-ı bülend
99. Bemen deh ki ezbidimāġī terem
Ziceng-i ebrūy-ı ruħ gevherem

---

³¹ Dizenin bu kısmı siliktir.

100. Tenem üstühān kīse-yi per nīst
Ki ez‘aşk āhenghā derveyest
101. Hevāyī ki bī ‘aşk dergülşenest
Eger āb-ı Hızrest merg-i menest
102. Ziālūdegī ‘aşkrā çün koned
Zihūn kusul der hāl-ı Mecnūn koned
103. Zibesī ‘aşk u dercāme şüretgerest
Çerāğ-ı nazar çeşm zaḥm derest
104. Çi işrāk dermülk-i dil şāh-i ‘aşk
Zimestī heves zende hūnhāh-ı ‘aşk
105. Dem-i ‘aşk bŷy-ı resā mīdihed
Tŷrāb-ı ene’l-ḥaḳḳ resā mīdihed
106. Biyā sākī ān cevher-i bī‘arz
Ki ğamrā bered sādī arad ‘ivaz
107. Bemen deh ki bisyār ğam rŷziyem
Hevā-yı dimāğ-ı cigersŷziyem
108. Men u ebced-i mekteb-i ḥākiyān
Nazargāh-ı ta‘līm-i eflākiyān
109. Behr-i pehlŷ-yı mā vŷ pāy rikāb
Yekī āb-ı zemzem yekī āfitāb
110. Şu‘ŷrem yekī lāşe-yi lāgarest
Ki tā çāk şod berlebeş maḥşerest
111. Ki ğŷḫa beḥŷn-i ciger mīḫored
Sikender zi‘aks-ı nazar mīḫored
112. Begŷ ey sŷḫan muḫrib-i kīstī
Ki der her nevayī eser nīstī

113. Rumûz-i sühân her ki efsürdeest
Beçşm-i hüner bînemek mürde est
114. Kalem râstî dâverî berfiraht
Ġanîmâne şebdîz-i yektâ-yi baht
115. Ne bâzîçe şod puhte-i sernüvişt
Ki urâ tüvân şüst ezsernüvişt
116. Yekî pehlevî ezgûl-i nigârî koned
Yekî tîzî-yi nîze bâlîn koned
117. Hâyâlem zidevrânî mînümûd
Zimüjgâne ser-i terkeşi mîkeşûd
118. Çû mevc-i piyâle rem-i hoş dâd
Beşîrân çunîn hâb-ı hargûş dâd
119. Zibes dîde mālîd encüm zigerd
Bemālend ü mālend ezrûy-i derd
120. Felek kîst bâu çi mālendenest
Ki surhî-i çeşmet zimālîdenest
121. Belâ tîğ berrûy-i hançer keşîd
Ki şuph-ı ecel ezdu meşriğ demîd
122. Nigeh zaħm u neşî-yi müjgân tabîb
Ciger teşne vü âb-ı beykân naşîb
123. Zibes küşterâ kâbiż-ı ruğ şod
Kef-i kâbiż- rûğ-ı mecrûğ şod
124. Ziküşte berengi zemîn şüste şod
Kider ceng-i evvel ecel küşte şod
125. Beħûn ezgûl-ı zaħm derhârğâr
Beğâr-ı müje tâ ciger lâlezâr

126. Feres derremiden zibaht-ı siyāh
Nefsī dertepiden zitahsîn-i rāh
127. Biyā sākî ān niger bādide şüy
Ġubār-ı dil ü dīderā şüst ü şüy
128. Bemen deh ki dāmādī ser dīhem
...³²
129. Ki ezmen çerā şod ferāmūşiyet
Ki tūṭī beḡurbān-ı ḡāmūşiyet
130. Menem levḡ-i tārāc-ı tarik nişī
Ḳırahān-ı zulmet ḡākān-ı çin
131. Şükuftem çü gül-ı hüner bersüḡan
Şikeste bemihir-i şikāyet mezen
132. Eger mīdevī ‘aşḡrā derrikāb
Çi ḡābende-i şod bülend āfitāb
133. Çü derkişver-i ‘aşḡ şūr āvered
Nübüvvet ne yāred ki zūr āvered
134. Dehed ḡāh derḡuşḡ u deryā-yı tūr
Kelīm-i Ḥüdārā beṭūfān-ı nūr
- [111a]
135. Zısırr-ı ḡiş ḡünāb endişeem
Çünin terāved teh-i şişeem
136. Ki Dāvūd ruzī dereyvān-ı ḡiş
Nişeste bedilḡāh-ı sāmān-ı ḡiş
137. Bereyvān yekī manzar-ı teng dāşt
Ki ‘akseş felek rā beşad reng dāşt

---

³² Bu dize metinde eksiktir.

138. Ber u murğ-ı destān zeni ber nişest
Ki ezsāye bermihr pīrāye best
139. Çünān nağmeeş sūziş mişodi
Ki sūrāḥ dernāle-yi ney şodi
140. Butī āmed ezpey bebālā düvid
Naşīb-ı dil-i ğam berāteş-i çü did
141. Beçeşme dürün nāzenīn peykerī
Ziin[‘]ām-ı şeb geşte dilkeşterī
142. Bedil rengi ezmihr u meh burde tāb
Ki derçeşm-i ān çeşme gerdide āb
143. Hevā-yı dileş gül-i zīşirāze riht
Ber u düş derpiş-i ḥamyāze riht

[111b] , [112a] Boş sayfa.

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

109

1. Sırriyā bu cihān-ı ma‘rifetüñ
Ben ne Fennisi ne Fāyıkıyam
2. Şimdi yaşdur didikleri şūḥuñ
Cān u dilden ölümlü ‘aşıkıyam

[112b]

Sebeb-i tövbe-i Hakīm Senāyī ān būd ki o medhi selāṭīn güfti ve mülāzemet kerdī. Nöbeti der ğaznīn medḥ-i cihet-i sulṭān Ebu İshak İbrāhīm-i Ğaznevī gofte būd ve sulṭān ‘azīmet-i Hind dāşt. Tashīr-i kilā‘-ı küffār-ı Hind ve ḥekīm mī hāst ki be ta‘cīl қаşidei be güyed ve be güzerāned. қаşd-ı mülāzemet-ı sulṭān kerd. Der ğaznīn divāne-yi būd ki o rā Lāyḥār güftendī. Ve ez ma‘nā ḥālī ne būd. Ve hemişe der şarābhānehā dürd-i şarāb cem‘ kerdī. Ve der gülḥānehā tecerrü‘ nümüdī. Çün ḥekīm be der-i külḥan resid ez gülḥan terennümī mī āyed. Ḥekīm güş kerd şenid ki Lāyḥār be sākī mī güyed ki pür kon қаdehi tā be kūrī-yi çeşm-ı İbrahimek-i ğaznevī be nüşIm sākī goft. İn sūhan ḥaṭāst. Çi rā ki İbrāhīm pādīşāhī ādilest. Ve şabāḥib-i ḥayrānest. Müzemmet-i ū megüy. Divāne güft. Belī rāst miğüyī. Ammā mergī nā ḥoşnūd ve nāinsāfet. Ğaznīn rā çünān ki serzişt zabt nākerdi. Der çünīn zemistān meyl-i vilāyet-i diger dāred. Çün ān vilayet müsellem

hāhī sāht arzū-yi mülkī diğēr hāhed kerd. İn be goft ve kadeh besitüd ve nüş kerd. Sākī rā fermüd ki kadehī diğēr pür kun tā benüşem bekürī-yi Çeşm-ı Senāyiek-i şā‘ir sākī goft. İ haţţā ez şalāh dürest. Bārider bāb-ı Senāyī ta‘ne mekon. Ki o merd-i zarif ve hoş tab‘ ve mağbül-i hāss ü ‘ām est. goft. Ğalat mekon ki bes merdeki aħmağ est. Lāf-ı güzāf çend ferāhem āverde. Ve nām-ı şī‘r nihāde ve ez rüy-i tāmā‘ her rüz be pā der pīş-i ebleh-i dier istāde ve hoş āmed mī gūyed. İn kadr nemīdāned ki u rā berāy-ı şā‘irī ve herzegūyī ne yāferīdeend eger rüz-i ‘arz eger ez u su‘al konend ki Senāyī beħazret-i mā çi āvurdī çi ‘özr hāhī āvered. İn çünin merd rā cüz ebleh-i ebü’l-fuzül netevān güft. Hekīm çün in kelām rā istimā‘ nümüd beru kārger āmed. Ve dil-i u ez hūzmet-i mahlūk be gerdīd ve ez dünyā dil-i o sīr şod. Ve dīvān-ı medh-i mülük rā derāb endāht ve tārīkat ve inkiţā‘ ve zuhd ve ‘ibādet rā şī‘ār-ı hūd sāht. Tā der tārīkat-ı be-cāyī resīd ki hemvāre der ğaznīn pāy-i bürehne gerdīdī hemīşe dostān ve hīşān ber hāl-i ū giryān şügendī. Amma ū mī goft ki behr-i men gamgīn me bāşīd. Belki tārīkat-ı hoşdilī konīd. Gūyend ki dostān be cihet-i u kefeş āvurdend ve iltimās kerdend ki tā der pāy koned. Bekerāhiyet kabül nümüd. Rüz-i diğēr kefeş be hūzūr-i yārān āvered ve goft ān Senāyī ki dīrüz der nazār-ı şumā būdem İmrüz halāf-ı ānem ğālibā sedd-i rāh-ı men in kefeş est.

Nā‘ilī merhūm

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

110

Ṭarīk-ı fākada hemkefş olup Senāyīye
Cenāb-ı Külhanī-yi Lāyhāre dek gideriz.

[113a] , [113b], [113a] Boş sayfa

[113b]

Va‘dī

mefāilün mefāilün mefāilün mefāilün

111

1. Ben ol hākister-i ‘aşkem ki itmezem ‘ayān āteş
Derunūmdan yine hālī degildür her zamān ateş
2. Yağup hākister eylersin sen ey gül bülbüli ammā
Olur bir nāle-yi dilsüz iderse gülsitān āteş
3. Beni bir bezmüñ ey sākī-yi ‘aşk et şu‘le nüşī kim
Ola hem cām anda hem şarāb-ı erğuvān āteş

4. Nice mestür olur şem^c-i cemālūñ şevki her dilde
Ne mümkin dāmen-i pervānede olmağ nihān āteş
5. Berīd-i ehle **Va^cdī** vuşūl-ı nāme müşkildir
Mā^c-i nāme āteş kâşīd ammā hemçünān āteş

Velehu

mefūlū mefāilū mefāilū feülün

112

1. Geh şīşeye geh cām-ı ziyāgüstere şunma
Şūfī çek elūñ göz göre āteşlere şunma
2. Mağşūduñ eger bir gül ise al bezimden
Ammā kef-ı sākīde olan sāğara şunma
3. Cā^ciz ki ola mażhar-ı enār-ı celālī
Zinhār yazup nāme o mehpeykere şunma
4. Girme bir avuç çanına sāğar gibi ey dil
Meclisde şağın cām-ı leb-i dilbere şunma
5. Çadr-ı leb-i meygūnuñı **Va^cdī** bilür ancak
Sāğar gibi her çadrūñi bilmezlere şunma

liḥazret-i Neş^cet Efendi

mefūlū fāilātün mefāilū fāilün

113

1. Ey āh-ı serd bir eserūñ yok mıdur senūñ
Ey eşk-i germ bir hünerūñ yok mıdur senūñ
2. Oldı ḥarāb-ı seyl-i şirişk ḥānumān-ı dil
Ey dilnişin büt ḥayıruñ yok mıdur senūñ
3. Nūr-i sevād-i dīde misin gerdūn üzre sen
Ey ḥāl hiç ğayri yerūñ yok mıdur senūñ

4. Bir ŧemme yok mı perçem-i pürçinden ŧabā
İklīm-ı çine nevseferüñ yok mıdur senüñ
5. ŧehbāz-ı ŧayd-ı kām ü merām olmamak ‘aceb
Neŧ‘et himem-i bāl u perüñ yok mıdur senüñ

[114a], [114b] Boŧ sayfa

ŧerif ŧabri

fāilātün fāilātün fāilātün fāilün

114

1. Ğonceye ħandān olup göster tebessüm neydügin
Bülbüle ŧehnāz idüp bildür terennüm neydügin
2. Āsiyāb-ı ‘aŧka düŧdüm dāne-yi ħālüñ görüp
ŧöyle maħvoldum ki bilmem ŧimdi kendüm neydügin
3. Bir dem içre ħanına girmezdi yüz biñ ħastanüñ
Ğamze-yi ‘aŧıkküŧi bilmez teraħħum neydügin
4. ‘Aŧıħ isen yārdan āh itme gör pervāneyi
Yana yana cān virür bilmez tezzallüm neydügin
5. Tuħı-yi ħoŧlehçe ŧab‘ umdur ey ŧabri benem
Öğreden ŧā‘irlere ŧarz-ı tekellüm neydügin

[ŧabri]

mefülü mefāilü mefāilü feülün

115

1. Cevrüñ çeker iñler dil-i nāŧād elüñden
Feryād senüñ ey ŧeh-i bīdād elüñden
2. Dil dāyireveŧ sille ħor-ı dest-i gamuñdur
Ey zülf-i siyeh ħāŧılı feryād elüñden
3. Zannum bu ki maħŧerde de mazlüm dil-i ‘aŧıħ
Ķurtulmaya ey ħamzesi cellād elüñden

4. Lāyık mı şabā bāğda her laḫza hezāruñ
Esbāb-ı neşāṭın ola berbād elüñden
5. Sākī-yi süḫansın şunulur ʿāleme Şabrī
Peymāne-yi pü feyż-ı ḫüdüdüñ elüñden

[115a] Boş sayfa

[115b]

Ez Maḫmūd ü Āyāz-ı Ḥakīm Zülālī

mefāilün mefāilün feülün

116

1. Benām-i ān ki Maḫmūdeş Āyāzest
Ġameş butḫāne-i nāz u niyāzest
2. Ne Maḫmūdīm ü mā ve ne Āyāzīm
Ġulām-ı ḫānezād-ı nūş nāzīm
3. Şeb ü rüz ezpey-i ḫidmet bedergāh
Siyāhī mīkonem ezdūr çün āh
4. Halāvātbaḫş-ı la^l-ı nūşḫandān
Bilā ta^yın kon miḫnet pesendān
5. Butānra sākī-i meyḫāne-yi nāz
Nigehrā eznigeh vākıf kon rāz
6. Ḥarīf-ı nāle-yi āşufte ḫālā
Rutb-i dād kon nāzük nihālān
7. Zibes lebrīz-i ḫasret şod derūnem
Nemī günced beḫūnem reng-i ḫūnem
8. Eger dīvāne-i taḫşir dāred
Kesī diğer ser-i zincir dāred
9. İlahī berdilem ezʿaşḫ zen nīş
Ki dānem düst mīdāri dilriş

10. İlāhī nīm gešt nīm nāzem
Mezen tiġ-ı teġāfūl berniyāzem
  11. İlāhī derḥumem cūšī derendāz
Ḥubābemrā külāh ezser berendāz
  12. Ki çün der‘ālem-i hest-i şevem güm
Bürün ārām çū cūş-ı mey ser ezḥum
  13. Meger meyḥāre-i bār ezvaṭan best
Şurāḥī vü piyāle berkefen best
  14. Cün ezḥāb-i lahed engihtendeş
Nem-i āteş beçehre riḥtendeş
  15. Kemāneş ān ki ebrüst sākīst
Terşşühhā-yı nāz u nüş bākīst
  16. Beçengeş der ne yāyed cüz piyāle
Bedāmen-i kefen refteş ḥavāle
  17. Şürāḥī bergirift ān sergüzeşte
Ḷadeḥ pürkerd ya‘ni key firişte
  18. Yaḳīn dāyim çū pervāyem zībimest
Kimen pürmücrim ü pürkerīmest
- Reften-i Āyāz be Hammām**
19. Çū şod cins-i mezākem germ-i bāzār
Dimāġ-ı ter şoden fihrist-i gülzār
  20. Eger ālūdedāmānem mekon ‘ayb
Ḷuşūr-ı cüş inzālest derceyb
  21. Ğulāmān dernefes edhem keşīdend
Zibes tündi ‘inān derhem keşīdend

22. Çi edhem edhem-i bālā dūr hüsnet
Ki ezbal-i hevā çün şu^{le}le mîrest
23. Felek benüreş ezbalā revihā
Henüz in gerd nişestet bercā
24. Çu zîn ārāmgāh-i ān sarin şod
Hamir-i kurs-ı meh lebriz-i zîn şod
25. Terā zi-yi rikābeşrā girānem
Huşā āhūş zîn u ānçe dānem
26. Zipost-ı edhem ān aşub-i eyyām
Fūrūd āmed begāretgāh-ı hammām
27. Ziser evvel külleh berdāşt u āngāh
Hicāb-ı reh yekāyek tā kemergāh
28. Dürün āmed gütegāh-ı hammām
Çu derpota güdāz eznukre-yi hām
29. Bemevc-i āb zülfeş hem ‘inā şod
Belā zincir dergerdān revān şod
30. Ziengiz-i hırām-i ān perizād
Der ü divār-ı hammām āb mīdād

[116b], [117a] eksik

[117b]

Vecdī

fāilātün fāilātün fāilātün fāilün

117

1. Bāde kim dāğ-ı dil-i endişedir her kaçresi
Āfet-ı ‘aql-ı Felātünpışedir her kaçresi
2. Hün-i germ-i dil ki cām-ı dīdeden rīzān olur

Āteş-i reşk-i derûn-i şîşedir her kıatresi

3. Bîsütûnda āb-ı rûy-i himmet-i Ferhâdı gör
Kim hûy-i şānı ser tîşedir her kıatresi
4. Bûlbûl-i pûrsûzuñ ey gül dökme kıanın kim anuñ
Dāğ-ı pâyi gülbûn-i nevestedir her kıatresi
5. Māye-yi tûfān-ı āb u nârdur eşkûm benüm
Seyl-i sad deşt āfet-i şad bîşedir her kıatresi
6. Vaşf-ı haţţ-ı yârda **Vecdî** midād-ı kîlkümüñ
Āfet-i ‘akl-i Felâţûnpîşedir her kıatresi

Nā’îlî Merhûm

mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

118

1. Bu mâtemgâhda feryād-ı hayret zehrin olmışdur
Ve kām-i gam tehîsâz-ı dimāğ-ı şîven olmışdur
2. Zemîn-ı dilde kim vaķt-ı haşād-ı keşt-i miñnetdur
Cerāhat tûde tûde dāğ hırmen hırmen olmışdur
3. Nehiydest-i taleb kāmāver olmaz māh-ı ken‘āndan
Züleyhānuñ ki dest āvîzi çāk-ı dāmen olmışdur
4. Ne çābük dest-i sayyād-ı perîşān dānedür zülfüñ
Ki biñ yerde ruĥ-ı pürhāline dāmefken olmışdur
5. Ne efsunkār olur ey **Nā’îlî** tab’in ki lafzından
Zebān-ı reşk-i mu‘cizkār-ı ma‘nā güden olmışdur

Fuzûlî

mefâilün mefâilün mefâilün mefâilün

119

Baňa dirlerdi evvel bir melekdür sevdiğüñ hâlâ
Görenler ben faķiri gökden inmiş bir belâ derler

Cennet Efendi Merhûm

mefûlü mefâilü mefâilü feülün

120

Yaķûb-ı dil itse nola her lahza te‘essüf
Dîdârı ‘azîz eylemeye başladı Yûsuf

[118a] Boş sayfa.

[118b]

Va’dî

mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün

121

Ben ol hâkister-i ‘aşkem ki itmezem ‘ayân âteş
Derunümdan yine hâlî degildür her zamân ateş

Yaķup hâkister eylersin sen ey gül bülbüli ammâ

Ḥacce şallallâhu ‘aleyhi ve sellem selâse ḥâcetin ḥacjetâni min Mekke ve vâḥidetün mine’l Medîne ve hiye elletî tüsemmä ḥiccetü’l vedâ‘ fârî‘un umreten mine’l ḥaddi beytun fi zi’lka‘de ve amma elkażâ‘i mine’l ‘âmmi’l-maķbili ke eyzan fi zi’l-ka‘deti ve ‘umretün mine’l ce‘râneti ḥaysu kısmın ganâ‘imi ḥuneyn fi zi’lka‘de ve ‘umretün ma‘a ḥiccetün ve iḥrâmun bihâ ‘aleyhi’s şalâti ve’s selâm fi zi’l ka‘de Mine’l müsâmerätü’l aḥbâr ve muḥâzarätü’l ebrâr li’l İbnü’l-‘Arabî

[119a] Boş sayfa

[119b]

1. Diñle ey vākıf-ı haķıķat-ı hāl
Zer gibi ķāl ider seni bu maķāl
2. Niye geldüñ cihāne bilseydüñ
Her kelāmuñ olurdu ‘ayn-ı kemāl
3. Geldüğüñ gibi nāleler kılduñ
Bildüñ oldur çü geldüğüñde me’āl
4. Eyledi çārsū-yı ‘unşuru çār
Şeş cihet mülkine seni dellāl
5. ‘Aybuñ örtüldi gitdi çıplaklık
Saña kayd oldu şimdi kisvet ü şāl
6. Āb ü ceddüñ yoruldu cedd iderek
Hayre yorulmadı bu hūb u hayāl
7. Müşterek bir harābe deyrlikdür
Bunda bir ferde yoķdur istiķlāl
8. Saña ilden yā hūd ile senden
Nice mīrās olur bu māl ü menāl
9. Çalınur bir bozuķ düzendür bu
Uya derseñ uşüle fikr-i muħāl
10. Bezminüñ nuķli renc u miħnet u ğam
Cāmenüñ dürdi derd u keyf-i melāl
11. Ne sevād-ı şeb erdi encāma
Ne beyāz oldu defter-i meh u sāl
12. Elüñe bir şafā şununca senüñ
İtse biñ kerre çoķ degül pāmāl
13. Ne günāh eyledüm der iseñ eger

Saňa maħz-ı günāh olur bu su‘āl

14. Şöyle ister ki olmiya sende
Fehm u idrāk u kılca kıl ile kāl

15. Sor ol eblehi ki tutmiya hıç
Ursa başına nice biñ kupał

16. Zāhir olmaya tā ki noqşanı
Nice kim bir bulutlu günde hilāl

17. Māhaşal şunmaz ol piyāle kim
Olmiya zehrānuñ yanında zülāl

18. Yutdurur dembedem o havl-ı veli
Ki ola rümmān misāli katl-ı nevāl

19. Virse bir katre bāde neşe‘sini
İde baħr-ı humārı istiķbāl

20. Meclis-i ‘ālemüñ şafası muħāl
Kāse-yi dehr-i zehre mālāmāl

[120a]

Қıт‘a-yı li Mevlānā Ebü’s-Su‘ūd Efendi

me‘ūlü fā’ilätü mefā’ilü fā’ilün

123

1. Yā mecma’ü’l meħāsini yā menba’ü’l kerem
Levlāke keyfe biħalaķı şey‘en mine’l‘adem

2. Ente’ş şefi‘ menke ricā’i şefā‘atün
Yā hāteme’r risāleti yā seyyide’l-ümem

Қадир gicesi oқına ve meħāşıl her ne zaman müdāvemet olunsa nice fā‘ideler görilür Kāle Muħyiddīn-i ‘Arabī қaddese sırраhu fiħaқķı remedi’l-‘ayni lehü erremedi ve yettedāme biқadri iştā’

124

114

1. Yā rab ad aceze't- ābīb fidafī
Bilūtfī un'uke ev efenī yā āfī
2. Ene mim zuyūfin ad teyte fe innemā
eyme'l kirāmi'l lebrī bi'l-ezyāfī
3. Fenzur ileyye bi'ayni lutfike dā'imen
Yā menzilū'l en'ām ve'l a'rafī
4. Minke eddevā' likūlli aynin irdet
Teftī ani'l ekhāli ve'l eyāfī

[120b]

Sırrı

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

125

1. Elhazer te'sir-i āh-ı dilden ey maşūd-i dil
Cism-i āhı dāgdār eyler erār-ı dūd-i dil
2. Feyz-ı ğamla mālīk-ı gencīne-i bīgenciyem
Iılāh-ı hāce-yi ğamda ziyāndur sūd-ı dil
3. Yār dūr olduca dil taşīl-i urbiyyet ider
Olmada dāğ-ı cüdāyī merhem-i behbūd-i dil
4. İtdi hābīb sāhil-i idrak-i nāsi bergüher
Her ne dem cūş u huruş itdükce baħr-i cüd-i dil
5. Sālim-i āsīb-i vuşlat eylemez mi āşıkı
Zehr-i ğamdur **Sırrı** pādzeħr-i hāyāt efzūd-ı dil

mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün

126

1. Hāhişgerī-yi vuşlata her sīmber yeter
İnşāf et yeter yeter ey bīhaber yeter

2. Şimşir-ı i'tirāzla olma germ-i cidāl
Tīg-ı zebān-ı haşma müdārā siper yeter
3. Olmam hevā-yı kāküline dilfirifte
Sevdā-yı zülfi başımuza derd-i ser yeter
4. Nākāmi kām kām rivāyāndur dili ³³
Bergeştegi-yi çarha bir āh-ı seher yeter
5. Şüretnümüdi-yi ruḥ-ı maḫşūda **Sırrıyā**
Mir'āt-ı dil olur eger bıkeder yeter ³⁴

[121a]

Gālib

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

127

1. Behrecüyī nīst ezgerdün merā in rūşenest
Ez hasīsān çiz hāhī hemçü seng ü āhenest
2. Saḫtṭab'ānrā mülāyim meşrebān ālīterend
Rişte eznermī bebīn derçeşm-i sūzen sūzenest
3. Ḥandehā mīzed bevaḫt-ı giryeem biiḫtiyār
Şu'le-yi in şem'rā yā Rab sirişkem revgānest
4. Şāhid-i mażmūn-i zībārā ne güfthem bākesān
Ançı ifşā kerdeem redkerde-i tab'-i menest
5. Dil medeh **Gālib** bemüjgāneş derin ümmīdgāh
Ḥār-ı dāmengīr rāhī sa'y 'aynī sūzenest

³³ Bu dize vezne uymamaktadır.

³⁴ Bu dize vezne uymamaktadır.

Sırrî

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

128

1. İtme tabīb bîhūde gel niyet-i devā
Bilmez mezāk-ı zaḥm-ı dilüm lezzet-i devā
2. Bir miḥnet isterem ki ola ḥasret-i sūrūr
Bir derd isterem ki ola ḡayret-i devā
3. Olmuş ezel muḥālif kânün-ı ehl-i derd
Zaḥm-ı şifā 'adüvv-ı dile ülfet-i devā
4. Maḥrüm-ı zaḥm-ı nāvek-i müjgānuñ olayum
'Aybîye eyler isem eger minnet-i devā
5. Dāğ-ı derün öyle kederdür ki Sırrıyā
Hemvāre ire ḥande-yi ḥāşiyet-i devā

Ferd

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

129

Ġaraż miḥrāb-ı ebru-yi 'ibādetgāh-ı ülfetden
Beridür gönlümüz butḥānesi eşkāl-ı şüretden

[121b]

Limünakḡahi

Sırrî

fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilātün fâ'ilün

130

1. Bezm-i hicrānuñ ki ḡamdur sākiy-i peymānesi
Sıyt-ı çāk-ı ceyb-i cāndur nāle-yi mestānesi
2. Olma āzürde hücüm-i nazra-yı 'āşıkdan
Şem'-ı ḥüsnüñ şu'le-yi nezzāredür pervānesi

117

3. Һayretfzādur cününābād-ı küy-ı yār lik
Ta‘nedār-ı hūş-ı Eflātūndur dīvānesi
4. Feyz-i isār-ı Һakāyikdur keneşt-i Һurb kim
Düşman-ı ecr-i Һaremdur zāyir-i bütҺānesi
5. Dil o bezmüñ bāde-yi tahkiknüşidur kānı
Bāl-ı Cibril oldı cārüb-i der-i meyҺānesi
6. Būy-i verd-i Һürremi bilmez meşām-ı Һātırum
Sünbül-ı verd-i dibenddür zīnet-i kāşānesi ³⁵
7. Şahid-i ikbālümüñ bulmaz güşāyış **Sırrıyā**
Bend-i zülf-i pençe-yi Һurşid olursa şānesi

Velehu

meʿülü fāʿilätü mefāʿilü fāʿilün

131

1. Metā^c-ı derdüñe naqd-ı revāne minnetdür
Harā ola o dile kāşināyi şihhtadür
2. Dirig eyleme gel zaҺmdār-ı ‘aşkuñdan
O merhemi ki yine mūcib-i cerāҺatdur
3. Ne sūd eşk-i taҺassürfişān-ı āmāle
Bu gülşenüñ ki bahārı bahār-ı Һasretdür
4. Helāk-ı nāvek-i müjgānuñ olmayam der isem
Baña o ğamzeleri düşmana mürüvvetdür
5. Hemān Һulāsa-yi eṭvār-ı ‘āşıkı **Sırrı**
Hemişe çāki-yi ceyb-ı kabā-yı rāҺatdur

³⁵ Bu dize vezne uymamaktadır.

Velehu

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

132

1. Zaḥm-ı sînem kim 'adüvv-ı merhem-i behbüddur
Ḥamdḥân-ı rîze-yi elmâs-ı zehrâlüddur
2. Şu'leengîz eyleyen ḥüsn-ı Ayâzı dâyimâ
'Aks-ı mihr-i 'aşq u mir'ât-ı dil-i Maḥmüddur
3. Böyledür âyîn-ı kavlı-ı ḥâce-yi idbârḥâh
Kim metâ'-ı sevq-ı iqbâlün ziyânı süddur
4. Ayağına gelse bakmaz 'aşq-ı ḥayret neş'eden
Maḥmil-i Leylî ki Qaysa ka'be-yi maksüddur
5. Olmazuz **Sırrî** gibi bîhüde gird-i küy-ı şevq
Bâb-ı şâdî âşinâ-yi miḥnete mesdüddur

Velehu

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

134

1. Endişe-yi zülfüñle perâkende şu'ûrum
Vâdî-yi ḥiredden yine şad merḥale dûrum
2. Dil neş'epezîr-ı mey-i peymâne-yi ğamdur
Ben münkir-i keyfiyyet-i şahbâ-yı sürûrum
3. İḥyâ-yı ma'anîde şarîr-i pey-i kilkim
Lâyık der ise ta'nezen-i nağme-yi şûrum
4. Qadrüm ne bilür tîrenihādân-ı zamâne
Sırrî gibi ben gevher-i gencîne-yi nûrum

[122a]

Velehu

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün

135

1. Levh-ı ruhsâr olmasun zülf-ı dilârâdan tehî
Mu'teber olmaz o menşür olsa tuğradan tehî
2. Şimdi ey dil ben de me'yûs-i metâ'-yı vuşlatum
Oldı hemyân-ı recâ-yı naqd-ı temennâdan tehî
3. Sîne-yi pürzaḥm ile yâri derâgûş eyledüm
Olmasun bu gülsitân bir serv-i bālâdan tehî
4. Neyleyem itmiş debîr-i şadr-ı dîvân-ı kazâ
Nâme-yi âmâlümi ḥarf-ı tesellâdan tehî
5. Mest-i şahbâ-yı me'ânîyem diyen 'âriflerüñ
Câm-i elfâz-ı raḥîki râh-ı ma'nâdan tehî
6. Sâķi-yi bezm-i belânuñ sâğarın kim nûş ider
Meclis-i ğam olıcak **Sırrı**-yi şeydâdan tehî

Velehu

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

136

1. Oldum esrâr-ı ḥaṭ-ı lâ'l-ı lebüñle ḥayrân
Olmadum devlet-i hüsüñde dirîgâ handân
2. Nâyil-i merhem-i vuşlat olacaḫsın müjde
Ey olan zaḥmḥor-i tîr-i cefâ-yı cânân
3. Lebini la'l-i civânân ile tavşif idemem
Bir midür neş'e-yi kevşer ile şarâb-ı rümmân
4. Bâ'is-i zemezme-yi bülbül-i dil-i ruhsârı
Tuṭi-yi ṭab'uma şehd- i lebi şekkerefşân

5. La'î-i nâyâbına ma'dûm diyen **Sırrı**dür
İtme kurbânuñ olam yoq yere baña bühtân

Velehu

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

137

1. Şafâ-yı lezzet-i güftârına güftâr dilbeste
Harâm-ı cünbiş-i reftârına reftâr dilbeste
2. Ben ol tesbîhdeyim kim oldı şad târ-ı ta'alluqla
Miyân-ı şâhid-i imâna zünnâr dilbeste
3. Tarîk-i menzil-i ikbâle ben vaz'ı kadem itmeme
Olurken pây-ı sa'yine rişte-yi idbâr ³⁶
4. Olur zülf-ı siyâhüñ tîregi dâd-ı şeb-i deycür
Benâgûş-ı şabâhendühına envâr dilbeste
5. Metâ'ı cânın al bu bey'ünde neylesün oldı
Saña evvel-i nazarda **Sırrı** âhirkâr dilbeste

Şehrî Merhûm

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

138

1. Ehl-i dilüñ düşer mi dil-i dâğ-ı dâğına
Dehrüñ tenezzül ide temâşâ-yı bâğına
2. İtdi firâr leşker-i nâz u tegâfüli
Bilmem ne söyledi yetişüp haţtı kulağına
3. Yârî-yi feyz-i aşk ile bir eşke kâdirüm
Kim ebr-i lüccebâr şu dökmez ayağına
4. Bir aşıkâne girye ile heft duzağın
Maşşûr olmayam şu komazsam ocağına

---

³⁶ Bu dize vezne uymamaktadır.

5. Kağı ğamiyle muḫtarib olsun bu ʿālemüñ
Yazık degül mi **Şehrî**-yi zāruñ dimāğına

[122b]

Zihni-yi Bağdādî

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

139

1. Yüzüñ göster hicābı dīde-yi nemnākdan ḳaldur
Nişān-ı mihr u māhı şafḫa-yı eflākden ḳaldur
2. Cemālüñ cilvesiyle kerem idüp hengām-ı ḫüsni
Niķāb-ı nāzı ol ruḫsār-ı āteşnākden ḳaldur
3. Gerekdür pāk-i ālāyişden ehl-i ḫüsni dāmānı
Ḥırām itdükce dāmānuñ ḫas u ḫāşākdan kaldur
4. Ḥaķıķat nūrın isterseñ tecellî eyliye dilde
Gubār-ı şübheyi āyine-yi idrākden ḳaldur
5. Yoluñda sāyeāsā nātüvān düşmiş yatur **zihni**
Gel ey nahl-ı ḫırāmān nātüvānuñ ḫākdan ḳaldur

Ākā Şāpur Feribî

mefʿülü mefāʿilü mefāʿilü feʿülün

140

Cāy-ı nefes ezmihr-i ḫayāl-ı to tehî kerd
Āhî ki zidil eznefes-i bāzpesin ḫast

Mevlevî

mefāʿilün mefāʿilün feʿülün

141

1. Beküş imrüz-ı tu tohmî bepāşî
Ki ferdā bercüy-i ḳādir nebāşî

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

2. Ger ĩncā keşt kerdendrā neverzĩ
Derān ĥırmen benĩm erzen neverzĩ

Üstād 'İmād

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

142

1. Her kirā rūy dernikū nāmĩst³⁷
Da'vā-yı 'āřkĩ ber u ĥāmĩst
2. Çend gūyĩ ki 'ařk nām-ı nĩküst
Nām-ı nĩkūyĩ 'ařk-ı bednāmĩst
3. Derĥarabāt-ı 'aşk ki ne kerd
Ki Ĥicāzest hāce ya řāhest
4. Murġ-ı o bu Sa'ĩd-ı Bu'l- Ĥayrest
Merd-ı o Bāyezĩd-ı Beřtāmĩst

Likātibihi

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

143

1. Tā fehm-ı suĥan-ı dilberi nādir severiz
Biz sevdĩgimüz dilberi řā'ir severiz
2. **Sırrĩ** gibi el kışşa bu 'işmetgehde
Biz dilberi hep řayyĩb-ı řāhir severiz

[123a] Boş sayfa

[123b]

---

³⁷ Bu dize vezne uymamaktadır.

meʿūlū fāʾilātū mefāʾilū fāʾilūn

144

1. Ruḥsāruñ üzre tāze ḥaṭ-ı müşkbū mıdur
Ceyş-i Ḥabeşle milket-i Rūma ğulū mıdur
2. Ol mūy-i ʿanberīn ile ḥāl-ı cebīn mi yā
Serşafḥa-yı nişān-ı cemālūñde āhū mıdur
3. Kūyinde nāle eyleme bihūde dilberūñ
Yaʿnī teraḥḥūm eyleye ol fitnecū mıdur
4. Ol deñlü mest-i cām-ı firākam ki bilmezem
Nūş itdügüm şarāb mıdur yoḥsa şu mıdur
5. **Sırrī**-yi kem bu āşiyāne nedür gönül³⁸
Yoḥsa senūñ de sevdigūñ ol māhrū mıdur

Sırrī

mefāʾilūn mefāʾilūn mefāʾilūn mefāʾilūn

145

1. Nola dilteng isem ḥicrāna bezm-ı ḳurb-ı vālādan
Olur pīçide-yi ḳaṭre-yi fūrḳat devr-i deryādan
2. Perīşānī ziğayret-i sūnbūlistāna mübārebād
Şabā āşuftegī amūzdur zūlf-i dilārādan
3. Şedā-yı çāk-ı ceyb ü dāmen-i Yūsuf ḳıyās itme
Fiğān eylerdi ʿismetdest-i küstāḥ-ı Züleyhādan
4. Ḥarīdār-ı metāʾı şevḳ-i iḳbāl olmazuz olmaz
Tehīdür kīse-yi ümīdimiz naḳd-i temennādan
5. Beni terğīb-ı derd u ğamdan olmaz bir nefes ḥālī
Anuñçün ʿuzlet itdüm ülfet-i **Sırrī**-yı şeydādan

³⁸ Bu dize vezne uymamaktadır.

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

146

1. Esîr-i 'aşka dil-ı dâğ dâğ lâzımdur
O hāngāhda bir kaç çerāğ lâzımdur
2. Sifāl-ı köhne yeter rind-i bādeāşāme
Dime elümde bilürin ayağ lâzımdur
3. Hemîşe vahdetiyān-ı sürür-i encāma
Ne seyr-i gülşen ü ne geşt-ı bāğ lâzımdur
4. Harîf-ı mezheb-i pîr-i muğān-ı hoşkavlem
Dimez ki şāhid ü meydān-ı ferāğ lâzımdur
5. Benem o **Sırrı**-yı tenhārūda yaşı ³⁹
Baña ne bedrağa vü ne surāğ lâzımdur

Velehu

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

147

1. Göñül düşüp ham-ı gîsū-yi yāra kalmışdur
Netîce hâtırırum ol yādigāra kalmışdur
2. Erişmeyince haçı āşinālîk itmez yār
Anuñla şöhetümüz tā bahāra kalmışdur
3. Hadengi şā'ikasür'at iken o āşūbuñ
Geline menzil-i cism-i nizāra kalmışdur
4. Kıyās-ı mihr u meh itmek seḥāb-ı āhumda
Bakılsa yine bir iki şerāra kalmışdur
5. 'Acebdür ol yine cān virmek isterem **Sırrı**
Benüm işüm hele Perverdigāra kalmışdur

³⁹ Bu dize vezne uymamaktadır.

Velehu

meʔülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün

148

1. Ey dilnisâr-ı zülf-i perişānuñ olduğum
Vey cānsipār-ı cünbiş-i müjgānuñ olduğum
2. Hep gitdi hâṭıruñdan eyā himmet-i ʔadıvv
Āşüftehāl-i biser ü sāmānuñ olduğum
3. Gelmez mi yād-ı pāküñe bir kerre sevdüğüm
Zaḥmāşinā-yı ḥaṇçer-i hicrānuñ olduğum
4. Maḥrûm-ı zaḥm-ı nāvek-i müjgānuñam çı sūd
Ḥāṭırnişān-ı ğamze-yi fenānuñ olduğum
5. Cāndāde-yi niġāh-ı vefāzāduñam velī
Sırrı yoluñı ṭutmaya ḳurbānuñ olduğum

[124a]

Velehu

meʔülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün

149

1. Sākı seḫer ki elde ṭuta sāġar-ı şabūḫ
Olur şikeste cām-i dil-i tevbe-yi Naşūḫ
2. ʔAhdüñde eyleseydüm eger girye-yi hicr
Ġarḳāb-ı baḫre eşküñ olurdı necāt-ı Nūḫ
3. Bir āfitābe eyle ki perest ki dāyimā
Pertevgedā-yı zerre-yi nāçizi olur yoḫ
4. Ḥall olmaz idi mesʔele-yi ʔaşḳ u ḫüsn-i yār
Metn-i cemāle olmasa ḫaṭṭ-ı ruḫı şürūḫ

5. Evşâf-ı dilrübâde göreydin mahâreti
Mümkün olaydı **Sırrı** eger güft ü güy-i rûh

[124b]

Rızâyî

mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

150

1. Hemîşe ğamze-yi fettanı cāna āteş urur
O düzd-i ğāret için hānumāna āteş urur
2. Sırışk-ı germ revān āh ise şerārefeşān
Göñül ğamuñla zemīn u zamāne āteş urur
3. 'Aceb mi muṭrib elinden figāne mūsikār
Hevā-yı 'aşk ile bir neyistāne āteş urur
4. Benüm gibi nola hevā-yı bıkarār olsa
Şırār-i āh hezār āşiyāne āteş urur
5. **Rızâyî** bŷy-ı 'izāruñla varıcağ çemene
Nesīm-i nāfeküşā gülsitāne āteş urur

Sırrî

Lıraķamihî

mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

151

1. Nesīm-i āh açup zaḥm-ı dilnişīnimizi
Şükufte gör gül-i bāğ-ı belāzemīnimizi
2. Zebānkeşīde-yi evşāf-ı kevser olmaz mı
Duyaydı zāhid eger neşve-yi yakīnimizi
3. Bilürdi mertebe-yi ādemiyyeti ādem
Bu kıştzārda görseydi hūşeçīnimizi

4. avāf itmedi Őebtāseher revān-ı Kelīm
Misāl-ı Őule-yi -Tūra āh-ı āteŐinimizi
5. Hlsm arz ideler deŐtgāh yanında
Grrlere ise bizm **Sırrı**-yı hznimizi

Nāyir

mefāiln mefāiln mefāiln mefāiln

152

1. Cefā grdn o Őh-ı nāzperverden vefā derken
Bizimle āibet bgāne oldu āŐinā derken
2. Ne del izrāb itdkse ol del esir oldu
Bulaydu zlf-i in-i berin-i dilberden rehā derken
3. Bizmle hep zebān-ı hāner ile syleŐr Şimdi
Ser-i rehde dar oldua ol merabā derken
4. Gnl Şimdi mkedder cāme dndi khne rzında
Zamān ile aa āyine-yi ālemnmā derken
5. Ne lāzım ude-yi ilāa Őalma Őir-i in bāzin
Bu gne btekellf sāde Őir-i dilgŐā derken

Şerif Şabri

mefāiln mefāiln mefāiln mefāiln

153

1. Yazılsa yine gnlm defter-i cānāne aydından
Biraz āzāde olsam bu dil-i dvāne aydından
2. omaz bir laea kendi āleminde Őine-yi devrān
Dil-i mestānemz urtulmadı bgāne aydından
3. Ne am derviŐ-i uryāne yo ise zerabā bendi
Hele cismi berdr cāme-yi Őāhāne aydından

4. Megeşveş dāmgāh-ı ‘ankebūt-ı derde düşmişdür
Nice dil var ki añlar şimdi bu dīvāne kaydından
5. İdüp dām-ı riyāyı berṭaraf al destüñe cāmı
Halāş ol sen de **Sabrī** subḥa-yı şaddāne kaydından

[125a]

Şerif Şabrī

meḥḥülü fā’ilātü meḥḥilü fā’ilün

154

1. Hān-ı belā dilerdüm eğer ni’met istesem
Cāh-ı maḥabbet ister idüm devlet istesem
2. Devrān zükām-ı ğamle beni bīdimāğ ider
Bāğ-ı cihānda bñy-i gül-i ‘işret istesem
3. Virmez ḥavāle-yi nigeḥi hiç emān zamān
Cān naḥdini edāya eğer mñhlet istesem
4. Biñ kerre āb-ı rñyum ile itdürür vuzñ
Bir secde-yi niyāze eğer ruḥşat istesem
5. Felek recāye lenger olur kñh kñh ye’is
Bād-ı kerem muḥālif eser furşat istesem
6. **Şabri** zemāne çeşmümi elmāsriz ider
Ger zaḥm-ı sīneme nemek-i rāḥat istesem

Rubā’i

Ahreb

155

Bir āfetāşñb-ı zamānsın zālīm
Sürüşfikēn-i her dü cihānsın zālīm
Şad elḥazer ol nigāh-ı Tātārīden
Yaḥşi bilürüm seni yamansın zālīm

[125b]

Hakim Senāyi

fe'ilātātün fe'ilātātün fe'ilün

156

1. Goft hakīmī ki müferriḥ buved
Āb-ı mey u laḥn-ı hoş u bustān
2. Hest velikin nebuved nezd-i 'aql
Hiç müferriḥ çu ruḥ-ı dustān

Şeyh Necmeddīn

Ahreb

157

Ezrāḥat-ı pür dağdağa miḥnet-i bihter
Vez devlet-i bemīdār-ı naḳib bihter
Bīgāne zihüş tā muvāfiḳhüşta
Nāmurād zimurād-ı bīmurād bihter

Şeyḥ Sa'ḍī

Ahrem

158

Ba'dez tövbe tüvān resten ezażāb-ı elm
Velik mīnetüvān ezzebān-ı merdum rast
Eyyuha'l ḳavmi ellezī fi'l medreseti
Külle mā ḥaşşalnumū bārusüse

Şeyḥ Necātī

Ahreb

159

Ān genc-i ḥafī niger u zāhirişānra
Tā ḥalk nekerd ḥazret-i insānra
Şem'est nümāyende kes derşeb-i tār
Her çend ki ḥod riḥte bāşed ānrā

Velehu

Ahreb

160

Yek laḥza çerāğ-ı arzuhā püf kon
Çaṭ^c-i naẓar ezcemāl-ı her Yūsuf kon
Engüştî zi in şehd beḳāmet nekešem
Der lezzet-i o ger tuniyāyı tof kon

Riyāzî

Ahreb

161

Ey dil-i beğazā-yi izedî rāzî bāş
Ney derpey-i müstaḳbel ü ne māzî bāş
Dünyāt hemi bāyed ve dîn miṭalebî
Her dü be to key de hend hūd ḳāāî bāş

Li Emîr Hüsrev

Ahreb

162

Yek tā zinār-ı ‘ankebūta berdār
Ve ān ki biz āteş-ı bedrāzı şad bār
Yek sāl dürün zi‘aferāyiş-i perver
Ve āngāh ten-i za‘îf hüsrevî nedār

Velehu

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

163

Azmün zerbaḥşrā der bezl-i vaḳt tengest
İmtihān-ı naḳḳāşra der naḳş-ı esb lâ ‘izzest⁴⁰

⁴⁰ Bu dize vezne uymamaktadır.

Şeyh Ebū Sa‘īd Ebū’l-Ḥayr

Ahreb

164

Ger t̄a‘ath̄or u naq̄ş konem bernāyī
Vān nān-ı nehīm p̄iş-i sekīber ḥābānī
Vān sikke sālī ger sene dergūhendāz
Ezneng berān nān nihend dendānī

[126a]

Besmele-yi şerīf be ḥānd ve ba‘de- ī kelīmāt rā be ḥānd Lā ilahe illallāh ḥavlehu
ve ḥiṣārehu Muhammedun resūlullāh fi‘lehu ve mesmārehu

Nev‘-i Diğ̄er

Ber her murād neḥānend ezḥāzret-i peyāmb̄er menḳūlest
Bismillāhirrahmanirrahim
ve ce‘alnā men beyne eydihīm sedden ve min ḥalfihim sedden fağşaynāhum fehum
lāyupşirūn Subḥāne min yüsebbihū eddu‘ā biḥamdihī vemelā‘iketi minḥayfetihi ve
hüve ‘la külli şey‘in ḳādīr min feşāḥati’l-maḥşeri elfersādı şecereti ḥaṭbi lezzet ve
semerehü ruṭbu ve varaḳahi zimmet du‘ā-ı tesbiḥāt li ḳabūli’t-tevbe Allāhümme tüp
‘aleyye ḥatta etüb va’teşimi ḥattā lā e‘ūd allāhümme ḥupbet ilā’t̄‘tā‘āt ve kerre li’l
ḥaṭbiāt biḥürmeti Muḥammed şāḥibu’l ḥāsenāt

[126b]

Lirakimihi

Benām-ı f̄iā‘īm

165

Müşevveş oldı gözüm ağlamaḳdan ey mehrū
Biḥaḳḳi eşhedü en lāilāhe illā hüve

Benām-ı ‘Ali

166

Ḳalb kalb kalb der idüñ fikr-i nāmuñı
Ḳalb ile ḳayda düşürme ‘aşıḳ-ı nākāmuñı

132

Velehu

Benām-i Aḥmed

167

Meclisi- mey için düne kūş eyledüm didi beri
Evveli yokdur şarābuñ ḥūn-ı dildür āḥirīn

Külāh eyler duyup vuşlat deminde baña her hafta
O şūḥ mevlevī ‘uşşāk ney ile itdi dembeste

Revī

Benām-ı Reşīd

168

Gülūñ her bergine bülbül döker gözine birer jāle
Yine yüz al idüp ḳondurur anı daldan dala

Velehu

Receb

169

1. Görüprūy-ı lebūñde ḳatreler
‘Aceb dūr dökdi çeşminden beyābı
2. Ānuñ kim çeşm-i bihter ola peydā
Aña kār itmez ‘ālem olsa göknār

Aḥmed

170

1. Çū ḥāvānī maṭlab-ı seb‘ü'l-mesānī
Bedānī nām-ı ḥod biḥarf-i sānī
2. La‘lūñ olur olsa nüktepīrā
Gülgünezen-ı ’izār-ı ma‘nā

[127a]

9. Nedür ol minnet-i keffe-yi berdüş
Gehi māşīdür ol güher-i medhüş
10. İttiḥādı hevā u āb iledür
Şanma kim ateş-i vīrān iledür
11. Kāmēti serv gibi mevzūndur
Serv zannitme bīd-i Mecnūdur
12. Nice demler o merd-i bīçare
Hemdem olmuş Habīb-i Neccāre
13. Aña itmiş riyāzeti ta'zīm
Hem bu evrādı eylemiştir ta'lim
14. K'ola vird-i Rabbenā leyl u nehār
Veķinā rabbenā 'azābü'n-nār
15. Bir nefesde faķiri eyler mīr
Bāzgüne ider ğanıyi faķir
16. Hışna beñzer birer yüzi ānuñ
Sene içindedür çapusu anuñ

Ebū Sa'īd-i Ebü'l-Ḥayr

Ahrem

Ḥūr-i intizāre nigārem şıfat zed
Rızvān rā ta'accüb kefi hod ber-kef zed
Ān ḥā-yi siyeh berān ruḥān-ı muṭrib zed
Abdāl zibīm-i çeng bermuşḥaf zed

Der vaķt-ı ḥāl şerh-i ḥastegī şaḥş-ı şāhib nuṭķ berḥaste mīḥāned bih ḥired bih meh
mīmired biemrillāh

[127b]

1. Himmet-i ʿālī zifelek begüzered
Merd-i behimmet zimülk begüzered
2. Kes-i niyā mūhet ʿilm-i terār-ı men
Himmet-ı ʿālī zi felek begüzered
3. Ki merā ʿāqibet-i nişāne nekerd
Merd-i himmet zimülk begüzered
4. Himmet-i ʿālī zifelek begüzered
Merd-i himmet zimülk begüzered

Veziin

5. Ey vākıf-ı esrār zamīr-i heme kes
Derhālet-ı ʿacz destgīr heme kes

Veziin

6. Mancınık-ı āh-ı mazlūmān koned
Ḳalʿahā-yı ʿömr-i zālimerā ḡarāb

Veziin

7. Daʿvāy bekon ki berterem ezdiğerān beʿilm
Bā ilm eger ʿamel nekonī şāḡ-ı biberī

[128a]

Evliyauullāhdan naql olunur ki Sultānū'l-ʿārifin ḡazret-i Bāyezid-i Biştāmī ve ḡāce Abdū'l-Ḥālīḡ el Ğucduvānī ve ḡāce Bahaü'd Din el Ma'rūf beNaḡşibendī ve ḡāce Yūsuf-ı Hemedānī ve ḡāce Ebū Mañşūr Māturidī ve ḡāce Ebū'l Ḥasan ḡaraḡānī buyurmuşlardur ki cemʿ-i ḡācette reva olmaḡ için ve baḡlu işler açmaḡ için dönme zevāl bulmaḡ için bu ḡatmi iderler ve her kim bu ḡatm ile büñ bir ḡātım reva ola. Ol ḡatm-i şerif budur. Altmış kerre Fātiḡa-yi şerif oḡıya ve yüz kerre ḡazret-i sultān-ı kevneyn rūḡ-i şerifine şalavat getüre ve altmış kerre elem neşrah süresin oḡıya ve büñ kerre ihlās-ı şerif oḡıya ve ḡazret-i resūlullāḡ ʿaleyhi ve selleme tekrar yüz kerre şalavat getüre üç güne dek murādı ḡāsıl olar vesselam

Bir kimsenüñ burnınuñ ḡanı düñmese kendi ḡanı ile alnına yazalar mücerrebdür

El Mekke vasaḡü'd-dünyā vallāhi raʿūfun bi'l ʿibād

Büñ ikiyüz doḡuz senesi ḡurbānı yirmi ḡuruşa alınmış

15, 12, 15, 42

[128b]

Teşrîf-i şadr-ı a'zâm 'Ali Paşa yevm-i pazartesi sâ'at 4 daķıķa 43, 1199 fi 29 H.

[129a]

Laṭife

Bir kimesne aḥbābından birine söylemiş ki sultānum temessük mūcibince qarż olmak üzere büñ altun ve üç yüz altmış bir gün va' de rica eylerüm dedükde şahş-ı mezbūr bir zarîf ādem olmağla benüm iki ric'a birden ṭutmaq mu'tādum degildür va' deyi vereyim lākin aķçeyi viremezsin deyu cevāb eylemiş deyu naklederler.

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, C.** (2012). “Mecmû'a-i Eş'ar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- AĞDAŞ, Z.** (2014). “Nuruosmaniye Kütüphanesi 4968 No'lu Şiir Mecmuası”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- AKDAĞ, E.** (2012). “Sevimli Mecmua Adlı Çocuk Dergisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- AKGÜL, A. ve Çetin, K.** (2013). “Milli Kütüphanede Kayıtlı Bulunan Bir Şiir Mecmuası”. *Turkish Studies*, 8(1), 99-126.
- AKGÜN, A.** (1987). “Ebüzziya Tevfik'in Mecmua-i Ebüzziya'daki Hatıraları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ALPER, F.** (1981). “Münif Paşa'nın Mecmua-i Fünun'da Neşredilen Yazıları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- ATEŞOĞLU, L.** (2003). “Mecmu'a-i Kasa'id-i Türkiyye”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü”, Niğde.
- AVŞAR, Ziya** (2008), “Tenkitli Metin Neşrinde İmlâ Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler”, *Turkish Studies*, Volume 3/6, s. 75-111. <http://www.turkishstudies.net>. (25. 05. 2015)
- AYKANAT, T.** (2013). “Bir Mecmû'a Ekseninde Bazı Tespît ve Değerlendirmeler”.
- AYDEMİR, Yaşar**, “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/3 Summer 2007, s. 122-137.<http://www.turkishstudies.net/Makaleler> (E.T. 22. 04. 2015).

BAHADIR, S.B. (2006). “Pervane Beg Mecmu'atü'n- Nezair, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi”, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

BAKA, Ş. (2014). “Mecmû'a-i Eş'âr, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi”, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.

BARAN, E. (2009). “Yeni Mecmua Üzerine Bir İnceleme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi”, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

BOYSAK, N. (2007). “Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki 1479, 1591.2752.3005 Numaralı Şiir Mecmualarının Tanıtımı ve 2752,3005 Numaralı Mecmuaların Metni”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

BOZKURT, F. (2007). “XV. Yüzyıla Ait Bir Şair Mecmuası”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

BOZKURT, Z. (1991). “Mecmu'a-i Ebyat”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

CAN, R. (2011). “Seyyid Ali Hemedani Doğu Türkçesiyle Bir Mecmua”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÇANDIR, M. (1992). “Milli Mecmua (1-50 Sayılar) İnceleme Ve Seçilmiş Metinler”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

DOPDOĞRU, İ. (2011). “Mecmu'a-i Eş'ar-ı Mevleviyan”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

DUYAR, H. (2007). “Koyunoğlu Müzesi Kütüphanesi'ndeki 11452, 12548, 13596 Numaralı Şiir Mecmualarının Tanıtımı ve 13596 Numaralı Mecmuanın Metni”,

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ERPİK, A. (2009). “Mecm'a-i Eş'ar”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

EVECEN, D. (2011). “17. Yüzyıldan Üç Mecmua-ı Eş'ar”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

EVREN, B. (2013). “Mecmua-i Gazeliyyat-ı Kadim”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

EYİĞÜN, Z. (2013). “Resimli Mecmua'da Edebî Faaliyetler”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

FİDAN, G. G. Ö. (2006). “Mevlana Müzesi'nde Bulunan Bir Mevlevi Şiirleri Mecmu'ası (Mecmu'a-i Eş'ar)”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

GILIÇ, N. (2004). “Mecmû'â-i Kasâ'îd-i Türkiyye'nin İçerik Yönünden Değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

GIYNAŞ, K.A. (2009). “Milli Kütüphanedeki Yz A 803 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

GIYNAŞ, K.A. (2011). “Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25), 245-260.

GÖK, S. (2013). “Mecmu'a-i Eş 'âr”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÖKÇE, R. (2007). “Eski Türk Edebiyatında Mektup ve Bir Mecmua-i Münşeât”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

GÜRBÜZ, İ.N. (2011). “Mecmua-i Letaif”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÜRBÜZ, M. (2011). “Kâbilî'nin Sultân-ı Hûbâna Münâsib Eş'âr”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

HANCIOĞLU, A. (2006). “Mecmua-i Ebüzziya (1897-1912) 72-159. Sayılar İnceleme Tahlili Fihrist Seçilmiş Yazılar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KARAKOÇ, Ü. (2006). “Münşeât mecmuası Konya Mevlana Müzesi Kütüphanesi 7068”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KAYA, E. (2013). “Mecmua-i Eş'âr”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KAYA, T. (2007). “Koyunoğlu Müzesi Kütüphanesindeki 13467 Numaralı Şiir Mecmuasının Metni”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

KOÇOĞLU, T. (2004). “Şefîk-Nâme, Şefîk-Nâme Şerhi ve Edhem ü Hümâ Mecmuası”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KOYUNCU, F. (2012). “Nuruosmâniye Kütüphanesi 4962 Numaralı Mecmua”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

- MORKOÇ**, Y.E. (2003). “Eğridirli Hacı Kemal'in Camiü'n-nezair'i (Metin ve Mecmua Geleneği Üzerine Bir İnceleme)”, Yayınlanmamış Doktora Tezi , Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- MUSLUKÇU**, F. (2014). “Mecmua-i Eş'ar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- ORDU**, F. (2004). “Mecmua-i Ebüzziya İnceleme, Tahlili, Fihrist, Seçilmiş Yazılar 1-71.”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sayılar Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ÖNUÇAR**, M. (1998). “Mecmua-i Ebüzziya'da Rousseau Tercümeleleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- ÖZCAN**, H. (2007). “*Kaysûnîzâde Nidâî Muhammed Çelebi El-Ankaravî'nin Menâfi'u'n -Nâs Adlı Eseri*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- ÖZDEMİR**, F. (2004). “Abdü'l-Bâkî bin Mehmed er-Rodosî, Mecmu'a-i Eş'âr ve Fevâ'id”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- ÖZTÜRK**, S. (2010). “Mecmu'a-yı Eş'ar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yozgat.
- ÖZYÖN**, C. (2013). “Mecmua-i Gazeliyyat”, Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- PAKSOY**, K. (2006). “Mecmua-i Fevaid”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri

- SAĞMAN, S.H.** (2001). “Ruşen Efendi'nin XIX. Yüzyılda Yazılmış "Mecmua-i İlahiyat" Adlı Güfte Mecmuası”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- SAMANCI, M.** (2013). “Mecmu'a-i Nezair”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- SÜRMEĞİ, E.** (2003). “Mecmu'a-i Kasaid-i Türkiye”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- ŞAHİN, O.** (2005). “Mecmu'a-i Münşeat TDK Ktp. A.363/1 (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- ŞİRİN, S.** (2008). “Süleymaniye Kütüphanesi Fatih Kitaplığı 3849 Numarada Kayıtlı Mecmu'a-yı Eş'arın (80a-120a) Yapraklarının Tenkitli Metni”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- TAŞ, T.** (2013). “Mecmua-i Eşar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- TAŞDEMİR, İ.** (2014). “Mecmu'a-ı Gazeliyyat”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- TILFARLIOĞLU, M.** (2011). “Mecmu'a-i Eş'ar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- TOPTAŞ, E. S.** (2014). “Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâ'id”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- TÜRKİYE DİYANET VAKFI.**(1988). “*Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (C. 28)”. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- UZKUÇ, S.** (2005). “Büyük Mecmua Tahlili Fihrist-İnceleme-Metin”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

YALÇIN, Ö. (2010). “Süleymaniye Kütüphanesi Fatih Kitaplığı 3849 Numarada kayıtlı Mecmu'a-yı Eş'ar Üzerinde İnceleme”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

YANAR, H. (2001). “Bizim Mecmua Dergilerinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YILMAZ, A. (2001), “Mecmua-i Edebiyye Dergisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YILTER, S. (2006). “Mecmu'a-i Kasa'id ve Gazeliyyat (Mecmu'a-i Devavin)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

YORULMAZ, N. (2011). “Şem'i Mecmuası”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

YURDUN, D. (1999). “Mecmua-i Edebiyye”, İnceleme, Tahlili Fihrist, Seçme Metinler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı: Tuğba KOCAKAPLAN

Doğum Tarihi ve Yeri: 09.10.1990 / Eskipazar-BOLU

Medeni Hali: Evli

İletişim Bilgileri: mehlika.leyli@gmail.com

0545 770 57 07

EĞİTİM BİLGİLERİ

2004-2008 Körfez-Hereke Lisesi (Y.D.A)

2008-2012 Bozok Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

2012-2018 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilimdalı Yüksek Lisans Programı

İŞ DENEYİMİ : 2012-2013 Edikli Ortaokulu Türkçe öğretmeni

2013-2014 KO-MEK Osmanlı Türkçesi Usta Öğretici

2014-2015 Kirazpınar Ortaokulu Türkçe Öğretmeni

YABANCI DİL: -

YAYINLARI: -

